

ون

ظلال العزيم

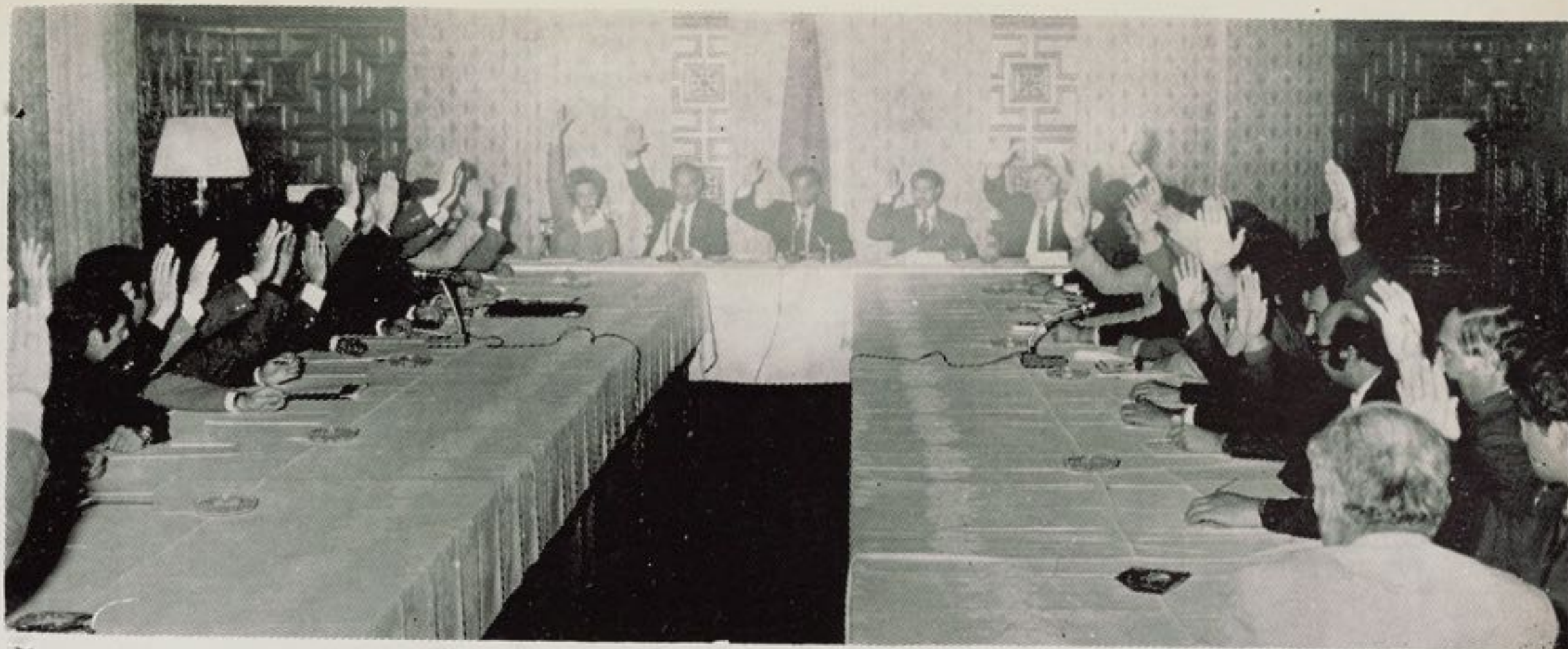
LIBRARY OF CONGRESS
6
DEC 3 0 1980
COPY COPY
ORDER DIVISION

15521/02-11/1980

Ketabton.com

د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې د عمومي منشي د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابي شورا د رئیس او صدراعظم بېرک کارمل تر مشرۍ لاندې د انقلابي شورا په ماڼۍ کې د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې څلورم پلینوم جوړ شو.

اقتصاد وفاق مهم ملتونه

د افغانستان د خلک دیموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې د دارالانشاء د خیر سره سم لکه چې گرانو هیوادوالو ته خبر ورکړ شوی وو د عقرب په شلمه نیټه له غرمې نه مخکې په ښو بچو، د افغانستان د خلک دیموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې څلورم پلینوم شوری اتحاد ته د افغانستان د خلک دیموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې د عمومي منشي، د افغانستان د دیموکراتیک جمهوریت د انقلابي شورا د رئیس او صدراعظم بېرک کارمل درسمې او دوستانه سفر د نتیجې د خپرولو په غرض چې د شوروی اتحاد د کمونست گوند د مرکزی کمیټې، د شوروی سوسیالیستي جمهوریت ترنو د اتحاد دعالی شورا د رئیس هیات او د شوروی حکومت په بلنه وشو، د انقلابي شورا پسه مفرکی جوړ شو.

• • •

هیات رئیس شورا انقلابي جمهوري دموکراتیک افغانستان تحت ریاست بېرک کارمل منشي عمومي کمیټه مرکزی حزب دموکراتیک

خلق افغانستان رئیس شورا انقلابي و صدراعظم جمهوري دموکراتیک افغانستان بروز پنجشنبه بیست ونه عقرب ۱۳۵۹ ساعت چار بعد از ظهر در مقر شورا انقلابي تشکیل جلسه داد.

• • •

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې د عمومي منشي د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابي شورا د رئیس او صدراعظم بېرک کارمل په مشرۍ د وزیرانو د شورا غونډه دعقرب په ۲۵ نیټه د انقلابي شورا په مفسر (ارگ) کې وشوه.

• • •

د عقرب په ۲۶ نیټه د محرم الحرام لسمه د عاشورا ورځ وه، زموږ د ښارواو مسلمانو خلکو د دعا کولو د غونډو په ترڅ کې د حضرت سیدالشهدا امام حسین (رض) اودکر بلاي معلی د پېښې دنورو مبارزینو د شهادت خاطر ولمانځله اودکر بلا د شپیدانو پاک روح ته یې دعا وکړه.

د هیواد د مرکز او ولایاتو په زرگونو ټولنپار

یانو د دعا کولو په هغو غونډو کې برخه واخیسته چې په تکیه خانواو مقدسو ځایونو کې وشوې.

• • •

د پښتنو ملی ستر مشر خان عبدالغفار خان دعقرب په ۲۵ نیټه تر غرمې نه مخکې دننگرهار ولایت مرکز جلال آباد ته ورسید.

• • •

شاه محمد دوست وزیر امور خارجه و رئیس هیات جمهوري دموکراتیک افغانستان درسمې و پنجمین اجلاسیه اسامبله عمومي ملل متحد روز بیست و شش عقرب بانمایندگان سی کشور غیر منسلک ملاقات دوستانه نموده ودر باره انقلاب و اوضاع جاریه افغانستان به آنها توضیحات داد.

• • •

د شوروی سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د مسلکي لوړو او منځنیو تعلیماتو وزارت د لوست وکړه.

۷۰۰ ټوکه بیلایل کتابونه د کابل پوهنتون د محصلانو د استفادې لپاره د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د لوړو او مسلکي تحصیلاتو وزارت ته د مرستې په توگه ورکړيدي.

• • •

په کابل کې د شوروی اتحاد لوی سفیر تابیف فکرت احمد جانوویچ دعقرب په ۲۸ نیټه له غرمې مخکې په لسو بجو دغه کتابونه د لوړو او مسلکي تحصیلاتو وزیر پوهنمل گلداد ته دده دکار په دفتر کې ورکړي چې دکور ودانۍ په ویلو سره د منل شول.

• • •

د عامې روغتیا وزیر پوهاند ډاکتر محمد ابراهیم عظیم دعقرب په ۲۵ نیټه دخپل کار په دفتر کې په کابل کې د مغلستان د خلکو د جمهوریت له لوی سفیر میتگل جاو یندش سره دخدای پامانی کتنه د

رو
روید
کمیته
بودیم
در
و دو
مرکزی
شورا
افغان
تمام
قرار
در
اعم
صورت
گرفته
نتیجه
در
حزب
انقلاب
اجتماع
در
در
نتایج
دموک
بیرک
ارزیاب
دساتیر
صورت
کمیته
شوروی
بیشتر
احزاب
خاطر
بین
نور
تکاملی
انقلابی

مبارزه بغاظر عادی شدن اوضاع در منطقه ما جزء لاینفک مبارزه بغاظر دینانت و مسلح در سراسر جهان است و اهمیت بین المللی بازدید ما از اتحاد جواهر سوسیالیستی شوروی هم درین نکته مهم تجلی مینماید .
از بیانیه بیرک کارمل در پلیتوم چهارم کمیته مرکزی ح.د.خ افغانستان .

دربین شماره

شنبه اول قوس ۱۳۵۹-۲۲ نوا مبر ۱۹۸۰

چهارمین پلینوم کمیته

مرکزی ح.د.خ.ا

روز ۳۰ عفر شاهد برگزاری مهمترین رویداد تاریخی یعنی دایر شدن پلینوم چهارم کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان بودیم .
دربین پلینوم که راجع به نتایج سفر رسمی و دوستانه بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان از اتحاد شوروی دایر گردیده بود، تمام مسایل حزبی و دولتی مورد غور و بررسی قرار گرفته و نتایج کار و اجراءات حزب و دولت در عرصه های مختلف حیات و زندگی مردم اعم از اقتصادی - اجتماعی ، سیاسی و غیره به صورت همه جانبه علمی مورد ارزیابی قرار گرفته و مصوبه بی در زمینه تصویب رسیده که نتیجه گیری از اجراءات و فعالیت حزب و دولت در گذشته بوده خط السیر اهداف و وظایف حزب و دولت رادر قبال تحقق آرمانهای والای انقلاب نور و اعمار جامعه نوین مبتنی بر عدالت اجتماعی و فارغ از هر گونه ستم و استعمار درآینده ، مشخص و روشن نشان میدهد .
دربینوم چهارم کمیته مرکزی ح.د.خ.ا

نتایج سفر هیات عالی حزبی و دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان به اتحاد شوروی که توسط بیرک کارمل مفعلا گزارش یافت عالی ارزیابی گردیده و نظریات ، نتیجه گیری ها و دستاورد مندرج در بیانیه بیرک کارمل بصورت عام و تام تایید گردید .
کمیته مرکزی ح.د.خ.ا اهمیت این سفر را به اتحاد شوروی مرحله تاریخی در تکامل و تعمیق هر چه بیشتر دوستی برادرانه و خلل نا پذیر میان احزاب ، کشورها و مردمان هر دو کشور دانست و خاطر نشان میسازد که مناسبات عنونی دوستی بین دو کشور افغان و شوروی با پیروزی انقلاب نور در افغانستان بخصوص پس از مرحله نوین تکاملی آن به مناسبات برادری ، همبستگی انقلابی و همکاری همه جانبه ارتقاء یافته

است .
همچنان پلینوم چهارم کمیته مرکزی ح.د.خ.ا جوانب اساسی پروسه رشد و تکامل مناسبات افغانستان و اتحاد شوروی را مورد بررسی قرار داده و رضایت عمیق خود را مبنی بر رشد موفقانه و نمربخش این مناسبات بر اساس معاهده دوستی ۱۳۵۷ اظهار نموده و اینکه اتحاد شوروی وظیفه انترناسیونالیستی خود را در برابر مردم و حکومت افغانستان در جهت نابودی قطعی ضد انقلاب و تجاوزات خارجی در کشور ما انجام داده و خواهد داد و همچنان بغاظر درک عمیق پر ابله های تکامل انقلاب نور و کمک های بی شایبه و مساعدت های کشور شورا هادر جهت ارتقای سطح راه مادی و همکساری و سهگیری آنکشور در ساختمان جامعه نوین افغانی ، سیاس عالی خود را به کمیته مرکزی حزب کمونسنت اتحاد شوروی حکومت شوروی و شخصا به رفیق لیونیدایلیچ برژنف ابراز میدارد .

دربینوم چهارم کمیته مرکزی ح.د.خ.ا تذکر رفته است باوجود موفقیت هایی که پس از پیروزی انقلاب نور بخصوص مرحله دوم آن در مبارزه علیه دشمنان انقلاب و تحکیم حزب و تحولات اجتماعی و اقتصادی نصیب حزب و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان گردیده است ، بااین هم اکثر کمیته های حزبی ارگانهای دولتی ، وزارت خانه ها ادارات و سازمانهای اجتماعی جمهوری دموکراتیک افغانستان نه تنها در حل مسایل مبرم حیاتی از خود بطاقت نشان میدهند و کار شگفتی و تعقل و اختلاس و سوء استفاده از موقف ها و مقام ها صورت گرفته است بلکه ارگانهای دولتی و ادارات در جهت استقرار و اعتلای اقتصاد افغانستان انکشاف صنعت و محصولات زراعتی ، تجارت داخلی

و خارجی و غیره تدابیر کافی و فزانت بخش انگاز نگردیده و از امکانات دست داشته خود کمتر استفاده مینمایند .
بنابراین به منظور رفع همه نابسامانی ها ، بهبود وضع اقتصاد کشور و استقرار نظم انقلابی و رفاه همگانی مردم ، پلینوم چهارم کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان مصوبه ای رابه تصویب رسانید که در آن خط السیر فعالیت و وظایف حزب و دولت رادر مرحله کنونی انقلاب در جهت نیل به وحدت واقعی و ارگانیک حزب دموکراتیک خلق افغانستان یکپارچگی و تحکیم صفوف آن مبارزه بر امان علیه دشمنان انقلاب نور معو کامل ضد انقلاب و گروه های باندیت ها و تصفیه تمام ساحات جمهوری دموکراتیک افغانستان در ماههای نزدیک ، سنگین و پر مسوولیت است .

دربینوم چهارم کمیته مرکزی ح.د.خ.ا در مورد وحدت ارگانیک حزب که ضامن عمده پیروزی در جهت معو کامل ضد انقلاب و تحقق اهداف والای انقلاب نور است بشدت تاکید صورت گرفته است چنانکه بیرک کارمل در آخر گزارش خود در پلینوم مذکور چنین اظهار داشت : «ما وحدت حزب رادر تمام عرصه ها اعم از رهبری ایدئولوژیک ، سیاسی و سازمانی بر مبنای کار و پیکار واحد فشرده و دست به دست هم در راه امعای کامل دشمنان و ضد انقلاب در راه حل تمام مسایل مربوط به حزب و دولت ، انقلاب و جامعه در راه ساختمان اقتصادی اجتماعی افغانستان نوین و در راه ارتقای سطح زندگی مادی و معنوی توده های وسیع مردم بهرمان افغانستان انقلابی تضمین نموده و باز هم بیشتر و بیشتر نامین مینماییم و وحدت اورگانیک و اصولی حزب خود را واقعا بمثابة شرف و وجدان ، عقل و قلب خود ، جسم و روان خود در عرصه ملکی و نظامی بسط و توسعه و استحکام میبخشیم»

میز گرد زوندون پیرامون قانون جزای جرایم علیه احضارات محاروبی .

...

اظهار نظر های عده یی از زور نالستان نو یسند گان و هنر مندان ما پیرامون نتایج دیدار شان از جمهوریت های آسیای میانه اتحاد شوروی .

...

داستان کوتاه بنام (یک بسته پول در کنار جاده)

...

گوانیمالا او سی ، ای ، ای

...

زنان در اتحاد شوروی

...

نقد و بر رسی فلم «جنايتكاران»

...

وقتیکه چشم ها حرف می زنند

...

هنر او هنری انغور

...

بهبود مشعل درخشان هنر میناتور

...

شرح روی جلد :

ستاره گان فلم جنايتكاران

...

شرح صفحه (۵) : صحنه یی از زندگی مردم

...

شرح پشتی چهارم : باز هم زندگی مردم

...

(تابلوی نقاشی شده)

تجارب

اصول رهبری علمی حزب و دولت

مسئله رهبری علمی جنبش اجتماعی، جامعه و حزب از مهم ترین مسائلی است که در مطبوعات مترقی و انقلابی هر روز پیرامون آن بحث و ارزیابی صورت می گیرد البته باید دانست که این مسأله تحت عنوان «مدیریت» در مطبوعات سرمایه داری و وابسته نیز مورد بحث قرار می گیرد و موضوع را از نظر گاه صاحبان سرمایه و شبه دانشمندان اجتماعی تحلیل و ارزیابی نمی نمایند و درین طریق قلم فرسایی های زیادی صورت می گیرد و کتب و رسالات متعددی بچاپ می رسد. مادرینجا با استفاده از اصول کلی علم مترقی و انقلابی و بالهام از گزارش علمی، انقلابی و صادقانه پیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان به چارمین بلینوم کمیته مرکزی حزب و فعالین حزبی، می خواهیم پیرامون این موضوع مهم بحث نماییم.

اولین شرط رهبری صحیح و علمی جنبش اجتماعی و جامعه عبارتست از تأمین و بدست آوردن اطلاع جامع و موثق درباره وضعی که مورد بررسی ماست و باید مادر آن تأثیر بخشیم (جامعه، نهضت، حزب و غیره) این اطلاع باید مبتنی بر حقایق دقیق باشد و به خواست ها و گرایش های ذهنی در جمع آوری فاکتها و کسب اطلاعات راه داده نشود. زیرا واقعیت ها، حقایق و فاکتها متنوع بسیار است و اگر کسی مغرض باشد می تواند آن فاکتها را بر گیرد و برگزیند که بسود اوست و آنها را که بزیان او است بگذارد.

لذا جمع آوری فاکتها و جمع آوری اطلاع نباید سرسری انجام گیرد.

شرط دوم عبارتست از تحلیل علمی فاکتها های گرد آمده بر اساس اسلوب علمی و جامعه شناسی علمی. زیرا خود فاکتها نمی توانند روایتگر ما عیت و وضع روابط درونی، سیر نهایی وقایع و سمت تاریخی باشد در هنگام تحلیل نیز باید بسیار دقیق بود زیرا اگر کسی بخواهد که فاکتها و اطلاعات را در کاربرد های فکری و قالب های اصولی معینی بسوزر بگنجاند، در نتیجه آنرا مسخ کرده است. هم چنان اگر کسی نخواهد از احکام رهنما برای سمت یابی در انبوه فاکتها استفاده کند، نخواهد توانست از فاکتها های گرد آمده استفاده ای اعظمی بکند. برای آنکه درین مرحله حساس از فاکتها اطلاعات و تجارب و مشاهدات گرد آمده بدرستی استفاده شود بهتر است اظهار نظر خلاق و عاری از ترس و ملاحظه و غرض بعمل آید تا کنه و قایع و ریشه حوادث و جهات مختلف آن و سمت حرکت آن روشن و منظره حقیقی جریان بدرستی ترسیم گردد.

حالا لازم است که دو اصل فوق را قبل از آنکه اصول علمی دیگر را تشریح نماییم در گزارش علمی و انقلابی پیرک کارمل جستجو نماییم: ایشان در بخشی از گزارش شان چنین فرمودند: (باصرا حست باید گفت که بسیاری از رفقای ما هنوز طور یکه باید و شاید و آنطور یکه اوضاع و احوال می طلبد موثر و مشر کار نمی کنند. البته این وضع علل عینی نیز دارد. ما هنوز تجرب به کافی در زمینه

اعمار اقتصادی نداریم و تعداد اعضای حزبی مطمئن و آزموده که در عین زمان در عرصه های مختلف کار دولتی و تولیدی مهارت و قابلیت لازم داشته باشند، کافی نیست اما بیایید با واقعیت ها روبرو شده و صریح و روشن حرف بزنیم، آیا همیشه از امکاناتی که در دست داریم بحد کافی استفاده می نماییم...

اشاره به موضوع فوق علاوه از آنکه مراعات دقیق اصل دوم رهبری علمی جنبش و جامعه است یک اصل زرین و سازنده دیگر انقلابی یعنی اصل انتقاد و انتقاد از خود را نیز به ضوح گواهی می دهد حال پردازیم به تشریح اصل سوم رهبری علمی جنبش حزب و جامعه: این مرحله مرحله استخراج شعارها و رهنمودهای عملی است. اکنون فرض کنیم که از وضع بدرستی مطلع شدیم وضع را بدرستی تحلیل کردیم و به نتیجه گیری های معین و مشخص درباره جریان رسیده ایم که منطبق با واقعیت است باید بصراحت گفت که تمام این فعالیت ها جنبه آکادمیک دارد اگر بعمل منجر نشود اگر برای پیشرفت نهضت،

حزب و جامعه بکار نرود لذا باید از تحلیل شعارها و رهنمودها، عمل را استخراج کرد زیرا این کار از آن سبب ضرور است که وظایف حزب نهضت و جامعه در راه نیل به هدفی که در برابر خود نهاد است، در مقطع معین زمانی و مکانی از آن روشن می گردد. درین جا باید متذکر شد که بسیار سودمند خواهد بود اگر ما شعارها و رهنمودها را که از تحلیل خود استخراج کردیم در مرحله نخست بشکل تجربی در یک محیط محدود تر بکار بریم تا به صحت و اثر بخشی و کارایی آن در عمل معتقد شویم باید همه رهنمودها را باسنجش های لازم اخذ نماییم ماجرا جو بی جز این نیست که رهنمودها، ذهنی و ولونتاریستی با شد و باحرارت و شتاب

درمقیاس وسیع جامعه اجرا گردد. با تأسف باید بگویم که اعمال و لو نتاریستی و اتکا به اراده شخصی در زمان تسلط امین خاين و منحرف در حزب، دولت و کشور ما بشکل بسیار روشن به مشاهد می رسد و البته هموطنان ما و جهانیان اضرار و عواقب آنرا بخوبی مشاهده کردند که نه تنها عدده بی شماری از وطنداران قهرمان ما بدست عمال و گماشتگان امین جاسوس و ولو نتاریست تلف و توقیف شدند بلکه حزب، دولت و انقلاب به بیراهه کشانیده شد. ولی با پیروزی مرحله نوین انقلاب نور همه آن اعمال و انحرافات یکسره به دور انداخته شدند و حزب و دولت و جنبش به صراط المستقیم رهنمایی شدند اینک با تذکر بخش دیگری از گزارش پیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم کلام خود را موجه ترمی سازیم. ایشان در مورد وحدت کامل حزب چنین می فرمایند: «می خواهم بطور خاص خاطر نشان سازم که مسئله بر سر قبول وحدت در حرف نیست، بلکه هدف ما وحدتی است که در عمل و در جهت تحقق اهداف انقلاب ما و اجرای تصامیم حزب ضروری می باشد بنابراین با قاطعیت اعلام می گردد که دیگر معیار عمده حزبیت و ارزیابی از فعالیت های رهبری حزب و دولت تعلقات و خدمات گذشته شان نمی باشد، بلکه دروضع کنونی مبارزه فعال شان بخاطر تحقق آرمان های انقلاب نور و مبارزه علیه ضد انقلاب از یکطرف و از جانب دیگر اجرای موافقانه وظایفی که حزب در عرصه های اقتصادی و اجتماعی پیش می کشد تحکیم دوستی همیشه با حزب لیننی کمونسست اتحاد شوروی دوستی بین کشورها و خلق های مامعیار های اساسی ارزیابی کار هر عضو حزب و هر کارمند حزبی و دولتی به حساب می روند...»

بقیه در صفحه ۵۷

سلسله گفت و شنودها و نشست های انجمن صاعی ژوندون در زیر ذره

در زیر ذره بین نقد و انتقاد

زیر نظر گروه مشورتی ژوندون

قانون جزای جرایم علیه احضارات محاربوی

ژوندون نیز آن را به تایید گرفت که بعد از انفاذ این قانون و نشر آن در مطبوعات کشور عده ای از مخربان و عمال فروخته شده و دشمن به وطن و مردم سلسله شایعات و افواها تی را پخش کردند که انگیزه بی شد برای ایجاد ترس و وا همه در میان خانواده ها

ما برای اینکه درست بودن و یا نبودن این شایعات را بامسئولان امور وزارت دفاع ملی در میان گذاشته و خانواده های کشور را در جریان آن قرار دهیم يك تعداد مطالبی را که خود خانواده ها در تماس های خود با ژوندون به میان آورده اند در این نشست به طرح میاوریم و هم میگوئیم همانگونه که روش ما در این جدولهاست

برای شان مطرح میگردد در تماس های خود با ارگان های مسوول و با صلاحیت پاسخ های درست تهیه دارد و به نشر سپارد که در همین سلسله در جریان سال روان مسایل گوناگونی مانند کمبود مسکن، کمبود بس های شهری، نابسامانی های موجود در کار تولید و توزیع ادویه و مطالب خاص خانوادگی

در این نشست ها با شرکت آگاهان و مسوولان امور و نماینده های خانواده های شهر کابل به جدول آورده شده و از آن نتایج سودمند بدست آمده است.

ما بحث پیرامون طرح قانون جزای جرایم علیه احضارات محاربوی قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان را از آن جهت در برناممه کار خود قرار دادیم و گروه مشورتی

در این جدول:

- * دگروال محمد آصف الم رئیس محکمه عالی قوای مسلح
  - * جگرن محمد صدیق رئیس حزبی تشکیلات وزارت دفاع ملی
  - * دیپلوم انجنیر محمد نادردهقان رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی.
  - * جگرن عبدالمجید ابوی مرستیال خازنوالی قوای مسلح
- شرکت دارند.

پدران و فرزندان و جوانان عهده دار است بلکه در پی آن است که بتوانند از یکسو مشکلات و پرابلم های عمده و اساسی زندگی خانوادگی را در بوته نقد و بررسی گذارد و برای رفع نابسامانی ها و دشواری ها راه های حل منطقی و تطبیقی را به کاوش گیرد و از سوی دیگر به پرسش ها و سوالاتی که در زمینه ها و شنون مختلف زندگی اجتماعی

را حله راسخ خرمی در این نشست آغاز گردید است و در آغاز سخن خود اشاره می کند به هدف از راه اندازی این جدول و در همین زمینه میگوید که:

ژوندون این تنها مجله هفتگی کشور نشریه بی است خانواده گی که نه تنها رسالت تنویر، آگاهی دهی و فراهم آوردن مطالب آموزنده و سرگرم کننده را برای مادران و

مسایل

سیاسی و اجتماعی، فرهنگ و

هنر، نوجوانان، جوانان و خانواده ها

مسأله را از پهلو های مختلف آن به بررسی گیریم و در هر مورد روشنی کافی به موضوع اندازیم اینک سخن را به رووف را صغ می سپارم که مسوول میز های گرد ژوندون است تا پرسش ها را به طرح آورد.

رووف را صغ:

هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان در جلسه مورخ سی و یک سرطان سال روان طرح قانون جزای جرایم علیه احضارات محاربه ای قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان

رئیس محکمه عالی قوای مسلح: در نظام های استبدادی ایدیا- لوژی حقوقی مجموعه نظراتی است که قوانین و مقررات منافع طبقات مسلط را به بهترین شکل ممکن حفظ کند، در جوامعی که استبداد فرد از فرد در آن حاکمیت دارد طبقات ستمکش نظرات خود را انعکاس داده نمیتوانند و قوانین در مجموع حافظ منافع طبقات ستمگر میباشند. در کشور ما بعد از پیروزی انقلاب ثور و حاکمیت سیاسی حزب دموکراتیک خلق افغانستان قوانین به گونه ای وضع میگردد که

بشر دوستی:

ایز قانون از نظر سیاسی به منظور تحکیم قانونیت انقلابی بسط انضباط و دسپلین و به مقصد تشریک مبارزه علیه خرابکاران و متجاوزان به امنیت و دشمنان وطن نافذ شده و وظایف مرحله نوین انقلاب را به عمل پیاده می کند.

در ساحت عمل قانون جدید دارای مواد جدیدی است و قانون قبلی را که سی و دو سال پیش نافذ ساخته شده بود ملغی قرار داده و اقدام عمده ای به شمار میاید

بشر دوستی قانون است. همچنان این قانون شرایطی را فراهم آورده است که آن عده سربازانی که به شکل غیر قانونی از قطعات خود کنار گرفته بودند در مدت دو ماه در صورتی که واپس به قطعات خود حاضر شده باشند از مجازات معاف میباشند و این یکی دیگر از مفاهیم عمیق بشر دوستی در آن میباشد که در قوانین قبلی چنین مواردی موجود نبود.

در تمام موارد جزایی در قوای مسلح تحقیق ابتدایی به وسیله ارگان های بخارنوالی صورت میگیرد و مسایل مربوط به اتهام

گوشه ای از میز گرد ژوندون پیرامون قانون جزای جرایم علیه احضارات محاربه ای

را در نوزده ماده مورد تأیید و تصویب قرار داد که از طرف رئیس شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان منظور و در پانزده سنبله بانشر در جریده رسمی نافذ گردید. شما لطفاً در این زمینه توضیح دهید که مفیدیت این قانون در حالات محاربه ای شامل چه مواردی میگردد و این قانون در مجموع چه تسهیلاتی را در امور نظامی به وجود می آورد؟

محتوای آن منافع طبقات ستمکش را تضمین میکند که در همین زمینه باید از طرح قانون جزای جرایم علیه احضارات محاربه ای نام گرفت که محصول مرحله نوین و تکاملی انقلاب است. این قانون که در آن تمام امکانات تضمین منافع طبقات مورد ستم واقع شده در نظر گرفته شده در مجموع خود دارای سه مفهوم میباشد: مفاهیم سیاسی، اجتماعی و

در جهت تحکیم و دسپلینی در قوای مسلح افغانستان. این قانون در پهلو ای اینکه مجازات سنگین را برای اشخاص مجرم پیش بینی میکند برای اشخاصی که به وسیله گروه ها و باندهای خرابکار تشویق بخرابکاری میشوند و آن را به آگاهی مقامات دولتی و امنیتی می گذارند مواردی را در نظر گرفته است که از مجازات معاف می گردند و این به خاطر تأمین جنبه

وارد به بار عایت تمام حقوق قانونی که در اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان ذکر شده است در محاکم عملی میگردد. مفهوم تریبونی قانون این است که نه تنها مجازات مجرمین را هدف خود قرار داده بلکه آنها را مجدداً تربیت هم میکند مثلاً یکی از مواد قانون این طور حکم می کند که: محکمه میتواند با در نظر داشت اهلیت شخصی مجرم و

لطفاً ورق بزنید

اضافه رخصتی و اضافه مرخصی
و مانند آن که به اساس آن اقدامات
بعدی صورت می گیرد.

رووف راصع :
قاعدتاً در یک محاکمه که روحیه
مدنی داشته باشد، خواه نظامی
باشد و یا ملکی به این دلیل که در
مقابل شخص متهم خارتوال از
حقوق دولت دفاع میکند که به تمام
موارد حقوقی و مدنی و در صورتی
که محاکمه نظامی باشد خصوصیات
نظامی آشنا بی گامل دارد و می
تواند از کوچکترین برگه و سند نیز
علیه متهم و به منظور شدت بخشیدن
مجازات وی استفاده کند با ید
وکیل مدافع متهم نیز اولاً در صورت
امکان موقف حکومتی نداشته و دوماً

ابوی مرستیال خارتوالی قوای مسلح :

به تأیید گفته های محترم رئیس
محکمه عالی نظامی من فقط این نکته
را اضافه میکنم که موجه بودن
و یا نبودن عذر در خلال تحقیق مورد
سنجش قرار می گیرد، یعنی
خارتوال وقتی که مستنطق را موظف
به تحقیق از متهم می سازد و در
خلال تحقیق متوجه میگردد که شخص
در اثر یک عذر موجه نتوانسته
است به موقع معین به قطعه خود
حاضر گردد به اساس دساتیر
قانونی وی از مجازات معاف می
گردد، مثلاً متهم ادعای مریض بودن
را میکند، خارتوال و مستنطق
اسناد مریضی او را مورد باز دید

دگروال محمد آصفالم رئیس محکمه عالی قوای مسلح

جگرن محمد صدیق رئیس امور حزبی و سازماندهی ریاست عمومی
ا مورسیاسی .

از نظر سطح آگاهی و آشنا بی
با موارد حقوقی و نظامی هم ردیف
خارتوال باشد تا بتواند به استناد
موارد مختلف از متهم دفاع کند و
با استفاده از تمام مواردی
تخفیف مجازات در مورد جرم وی
آن را به حداقل کاهش دهد
در حالیکه که در گذشته در اغلب
محاکمات یا متهم وکیل مدافع نداشت
و ناگزیر خودش که گاه اتفاق
میافتد کمترین اطلاعی نیز از
بقیه در صفحه ۵۸

قرار میدهند و در صورتیکه این
اسناد مویید آن باشد که وی واقعاً
مریض بوده است در این صورت
خارتوال دوسیه اش را خاتمه یافته
تلقی کرده و به محکمه را جمع نمی
سازد.
راجع به اینکه شاخص ها در
این زمینه چگونه است باید گفت
که دستور العمل های مشخص و
قانونی در هر مورد وجود دارد که
به اساس هدايات واحكام آن رفتار
میگردد مانند دستور العمل های

رئیس محکمه عالی قوای مسلح :

تمام هموطنان ما به یکی از واحدهای
داری مانند ولسوالی ها،
فریه ها، نواحی، ولایات و غیره
مربوط میباشند در صورتی که
عذر موجه مانند مریضی و یا حادثه
طبیعی مانع رسیدن شخص به قطعه
مربوط گردد، این موضوع به وسیله
واحدهای داری مربوط تصدیق
می گردد در صورتیکه عذر
مریضی باشد این کار از طریق
هیات های صحی موظف صورت
می گیرد و این تصدیق مورد قبول
مقامات وزارت دفاع ملی قرار دارد.
اگرچه در تعلیمات نامه مسایل
مربوط به صحیح هدایت به گونه ای
است که باید عسکر مریض در
شفاخانه های عسکری بستر و
معالجه گردد. و تصادیق مربوط
را نیز از همین مراجع به دست آورد
اما حالات ناشی از حوادث طبیعی
را اگر واحدهای اداری مربوط
تصدیق کنند نظر آن ها در محاکم
نظامی مورد پذیرش قرار می گیرد.

شدت جرمی که این آدم مرتکب
شده و سایر حالات تنفیذ و تطبیق
حکم، حبس مجرم را الهی ختم
حالت جنگ معطل قرار داده و
مجرم عسکری را در یکی از قطعاتی
که در حال محاربه است اعزام
کند، در صورتیکه شخص مذکور
در دفاع از جمهوری دموکراتیک
افغانستان و دست آوردهای انقلاب
نور از خود شجاعت نشان دهد و
یا در محاربه زخمی و معلول گردد، به
اساس پیشنهاد محکمه مربوط و
منظوری هیات رئیسه شورای انقلابی
از اكمال میعاد حبس معینه معاف
شده میتواند.

یعنی اگر دقت شود در واقع
هم وطنان ما تشویق به شجاعت
و مبارزه علیه ستمگران میگردند.

رووف راصع :
در صورتیکه شخصی مجلوب
عذر موجه برای کنار گیری از
خدمت عسکری داشته باشد، شما
با چه شاخص ها وضوای بطلی برای
رسیدگی به این عذر ها استناد می
کنید؟

دهه آب مشروب صحی

آب سه ربع روی زمین را فرا گرفته است. ولی سه در صد این مقدار آب نازه ایست که برای نوشیدن و آبیاری مناسب تشخیص داده شده است و مقدار بیشتر این سه در صد نیز در زیر زمین گیر مانده است. برای میلیونها انسان کشور های روهه انکشاف آب نازه برای نوشیدن و آبیاری به منزله خواب و خیال است. آنان به آب باران اتکا دارند ولی باران نیز همواره در موقع نیاز مندی شان فرو نمی ریزد ازینرو این مردم به فراوانی به موقع آب موسمی در جویبارها یا نهرهاییکه از برف ذوب شده مملو میگردد چشم میدوزند ولی در بسی از سال ها خشک سالی ها و در برخی دیگر سیلاب ها حادث میشود. بدینگونه کیفیت زندگی که به این پیمانها به آب بستگی دارد، غایب از رهگذر عدم اطمینان به وجود آب بیثبات می گردد.

این مردم بول گزافی برای آن می بردازند دریک بستر از هر چهار بستر بیمارستان های دنیا مریضی خوابیده که بیماری او از آب ناپاک سرچشمه گرفته و در برابر هر نظری که به بیمارستان میرسد تعداد بی شمار دیگری به علت که بود خدمات صحی محروم از مداوا می گردد چنانکه برخی از آنان که اغلب شان اطفال اند پندرد حیات می گویند، امراض ناشی از آب عمل مهم مرگ کودکان و اطفال است چه در هر سال تقریباً پنج میلیون آن عده شان که هنوز سالگرد اول زندگی خود را اگمال نکرده اند جان می سپارند حفظ الصحه ناقص درین مرگ و میر تاسف آوردنش مهمی دارد. بی خبری از آب مشروب صحی و طرز استفاده از آن این مشکل را بفرنج ترمیم سازد و درین گیرودار باز هم اطفال بیچاره قربانیان بی یار و یاور این ماجرا اند.

فلت آب مفهوم آلودگی و بیماری و مرگ برخی انسان هار نیز در بردارد. در مناطق خشک گیتی فلت آب موجب خرابی حفظ الصحه میگردد، زیرا در محلات مرطوب، آلودگی، خاک زیر حوضها و جاه های کم آب رابه مناسبت عفونت مبدل می گرداند. در روستاهای کشور های روهه انکشاف هشاد در صد مردم باخطر آب ناپاک مواجه می باشند، و در اغلب آنها چاره دیگری جز استفاده از آبی که برای شان میسر می گردد ندارند.

روی همین علت ملل متحد ده سال آینده را دهه تهیه آب مشروب صحی و حفظ الصحه بین المللی نام گذاشته است. اگر قسود باشد از زندگی میلیون ها جوان حمایت بعمل آید. باید در قسمت آب مشروب صحی توجه مزید بعمل آید زیرا بدون تهیه آب مشروب صحی و بر طرف کردن مانع آگاهی خانواده حفظ الصحه اهمیت خود را از دست خواهد داد. اقدامات بهداشتی اسپال و اتانان معدی نتیجه مثبت نخواهد داد.

از آنجائیکه کم از کم نیمی از تلفات انسانی که از آب ناپاک و اقدامات بهداشتی ناشی میشود به کودکان مربوط میگردد از آنرو برای یونسف لازم است به دهه آب و حفظ الصحه توجه جدی مبذول دارد. یونسف در راه همکاری با حکومت هائز سال ۱۹۵۳ به اینطرف در بهبود خدمت آبرسانی و حفظ الصحه و معیار های آن در حدود پنجاه و سه در صد مساعدت های خود را به افغانستان و یکصد و نود و یک کشور دیگر در ساحت صحت طفل تهیه آب و برنامه های حفظ الصحه به کار انداخته است.

این دهه برای افغانستان بفاصله فلت آب نوشیدنی صحی و تأمینات محیطی اهمیت بزرگی دارد. سر روی های روستایی این حقیقت را آشکار ساخته است که دهاتیان این کشور آب نوشیدنی پاک را در قطار نیاز مندی های عمده خود قرار میدهند در بالا ترین رقم تخمینات دسترسی دهات آب مشروب صحی از هفت در صد تجاوز نمی کند. پس در حالیکه نود و سه در صد باقیمانده مردم دهاتی از آب ناپاک به بالا بردن میزان مرگ و میر اطفال منتج میگردد. این موضوع مساعی ملی را در سایر ساحات صحی و تغذیه تحت الشعاع قرار میدهد ازینرو آب کلیدی است برای خوبی صحت اطفال ولی تأمین آن برای اطراف واکثاف کشور مبارزه عمده بشمار میرود. اراضی دشوار گذر، مشکلات ترانسپورت رابه وجود میاورد. مراقبت از کار پمپ های دستی و پمپ های برقی نیاز مندی اولیه دیگری بشمار میرود. مناطق کوهستانی کشور گرچه آب دارد ولی مستلزم دستگاه های اصلاح شده ذخیره آب و طرح هایی است تا آب را از منشاء آن به استفاده کنندگان

برساند. مناطق باتیر شمالی و جنوبی به انکشاف آب های زیر زمینی احتیاج دارد. دولت به پیمانها و وسیع بلان های بهبود تهیه آب رابه وسیله دستگاه شبکه آبرسانی پمپ های دستی روستایی روی دست دارد این بلان هانه تنها یگانوا ده های دهاتی بلکه همچنان به مراکز صحی بیمارستان ها، مکاتب و مراکز آموزشی نیز خدمت میکند و وقتی این بلان ها پیشرفت کند اطفال کشور از خطرات عمده صحی مصون خواهند شد.

افغانستان حفظ الصحه محیطی رابه برنامه آب آشامیدنی خود منوط می سازد ازینرو برای مردم این کشور این موضوع در حکم امر حیاتی است تا خطراتی را که عادات غیر صحی و محول ناپاک بر آنان تحمیل می کند بشناسند. در هر جایی که آب کم باشد خواهی نخواهی حفظ الصحه نیز ناقص است، ولی تنها آب نمی تواند این مشکل را حل کند بلکه مساعی آموزشی باید مانع نا فهمی را بر طرف سازد. طریقه های بهتر دور ریختن کثافات به شمول استفاده صحی از فضله انسانی (بجای کود زراعتی) در جمله الویت های تعلیمات صحی تشخیص شده در افغانستان است یونسف به همکاری های خود در انکشاف و اجرای این چنین برنامه های آب و حفظ الصحه ادامه خواهد داد.

ده سال وقت زیادی نیست تا همه این فعالیت های مورد نیاز انجام یابد ولی اگر کشور ها اهداف این دهه را با اراده و عزم متین آغاز کنند خود را به ادامه این مساعی متعهد گردانند آینده برای شان و اطفال و خانوا ده ها چه در افغانستان و چه در سایر کشورهای جهان ناپاک خواهد بود.

د میرمن نجیبی لیکنه

د ټولنی په هر اړخیز پرمختګ کی د بنځو فعال نقش

ماشومانو روزنه، دکالیو پرمختل او کنډول، د ډوډی پخول، بلوداسی نور ورځنی او حیاتی چاری هم په غاړه لری.

که چیری یوه میرمن اوښځه پورتنی کار ونه په پوره پاملرنه او څارنه سر ته ورسوی او ددغو چارو دا جرا کولو او ترسره کولو په وخت خپل زمان او لونی هم په دی وگوماری چی ورسره مرسته او همکاری وکړی او دښینو کارونو په ښوونه کی هم شان ونه ژغوری نو یقین دی چی د هغه کورد میرمن او ښځی ارزښت او اهمیت لایسی زیاتیری اوددی هیله او آرزو پیسدا کیږی چی ښځی دټولنی دفعالو او پیاوړو غړیو په حیث نور هم دسترو او قدر وړ خدمتونو همدند وگرځی.

دا څرګند خبره ده چی په یوه ټولنه کی د ښځو ارزښت ډیر زیات دی ځکه ښځی د هغی ټولنی او لادونه روزی د ټولنی او خلکو د خدمت دپاره یی وړاندی کوی.

که چیری یوه ښځه دخپل اولادو په روزنه او تربیه کی لټی وکړی اوسمه لار وړ په گوته نه کړی نو په دی کی هیڅ شک نشته چی اولادی دټولنی دفعالو غړو په حیث کار نشی کولی داځکه هره یوه ښځه دخپل اولاد په ښه روزنه او تربیه کی پوره نقش لوبولای شی او کولای شی چی خپل اولادو زمان صالح او دټولنی فعال غړی تربیه کاندی هر کله چی دیوی ښځی په ښه پیاوړ او صحیح لارښودنه یوه او صالح زمان ټولنی ته وړاندی شی نو کیدای شی چی دټولنی دپرمختګ او پرمختیا په لاره کی المیزمن او ګټور ګامونه اوچت کړی شی.

هر یو صالح او پوه ښوان چی دیوی با ددی اوخوا خوپی ښځی په واسطه ټولنی ته وړاندی کیږی د هغی ټولنی دودی او پیاوړی تیا په برخه کی په زړه پوری چاری ترسره کیږی.

ښځه نه یواځی دکور او کبول کارونه تر سره کوی او ټولنه ورځ دکور دکارونو په سمبیت اوسمیا لټیت کی لکیاو بوخته وی بلکی د

مگر کله چه د ټور پرتمین انقلاب په تیره بیا دهغه نوی بشپړتیایی پړاو ځلانده پلو شی دهیواد په موت موت کی څیری شوی له نارینه ووسره دښځو حقوق برابر اعلام شول او د ژوند په ټولو ساحو کی ددغه لطیف موجود او نارینه وو ترمنځ مطلق مساوات او برابری تضمین شوه.

مونی کورو چی اوس ښځی او نارینه په فرهنگي او روغتیا یی موسسو، فابریکو او اقتصادی تولیدی کار شایونو کی څنګ په څنګ دهیواد دمسسور تیا او آبادی په لاره کی نه ستړی کیدو تکی هلې ځلې کوی - ښځسی اوس هغه عامل او پامل موجود نه دی چی په تیرو فاسدو، فیوډالی او طبقاتی رژیمونو کی به دغه طبقه یوازی دکور په شلور و دیوالونو کی ایزاره ده او کړی ورځ به یی اکور په چارو کی تیروله خون ورځ دافغانستان دموکراتیک جمهوري دولت په انقلابی توجه سره نه یوازی په کورنیو چارو بوختی دی بلکی په ټولنیزو، سیاسی، فرهنگي او روغتیا یی چارو کی فعال نقش او مولی رول لوبوی.

بزم سخن

بوی جوی مولیان

تفصیلی بیشتر ارا نه می شد
و هم با تنظیم هنری و شیوه
نگارش مطلوب خود، خواننده
آگاه را را ضی تر میداشت.
اما چه توان کرد که این عزیزان
را فرصت این کار نبود و این
مهم به عهده نگارنده گذاشته
شد که نثری ناپخته و ناموزون
دارد و اطلاعی کم از اصول نبشت
با آن هم اگر شما را با محتوی

در خبر خوانندیم که هیأتی از
شغفگرا ن مبتکران افغانستان از سفر
چند روزه دو ستانه خود به کشور
شوراها، به وطن باز گشتند.
با توجه به اینکه تعداد از سر-
شناس ترین ژورنالیستانها -
عراق، نویسنده گان و هنرمندان
کشور ما شامل این هیأت بودند
و بدون شک نظرات این عده و چشم
دیدشان از مسایل ادبی، هنری،
فرهنگی و اجتماعی کشور شوروی
و موقف کنونی آن به مقایسه
دیگر کشورهای مترقی جهان

در خور توجه و اهمیت است،
خواستیم در نشستی بی پیرایه و
دور از تشریفات معمول گفت و
شنودهایی با برخی از اعضای این
هیأت داشته باشیم و خاطر
نگاری و یادبود نویسی هایی
که در مجموع خود بتوانند خواننده
را در شناختن از همسایه بزرگ
شمالی ما یاری دهد.

جای داشت این یادبودها به
وسیله خود دانشمندان از سفر باز
گشته به نشست میامد تا هم با

مهمانان در پیش روی هتل شبیک

گروه مهمانان مجله ژوند و ن در بزم سخن این مجله برای امون دیدنی های خود از کشور شوراها صحبت می کنند

آیدهمی...

از دکتر روان فرهادی نویسنده
 با سابقه کشور که در زمینه های
 زبان و تاریخ، کارهای تحقیقی فراوانی
 داده، برسیده میشود که از دیدار
 اکادمی علوم قرغزستان چه خاطره
 هایی با خود آورده و با توجه به
 اینکه قرغزها تا چند سده پیش
 فرهنگ چوبانی داشتند و در واقع
 پرداخت به امور فرهنگی و علمی در
 این جمهوری تازه گشوده و وضع
 کنونی مسایل اکادمیک آنجا را چگونه
 ارزیابی و بررسی می کنید؟
 میگوید:
 - پهنای کار آکادمی علوم
 قرغزستان شوروی در جریان
 بازدید اکتبر ۱۹۸۰ در فرونز سبب
 شادمانی ما گردید، در سرزمینی
 که تاشکنت سال پیش به جز چوبان
 قرغزی وجود نداشت، اکنون چنان
 دانشمندانی از همین ملیت سراغ
 داریم که تحقیقات علمی شان مورد
 مراجعه حلقه های علمی همه جمهوری
 لطفاً ورق بزنید

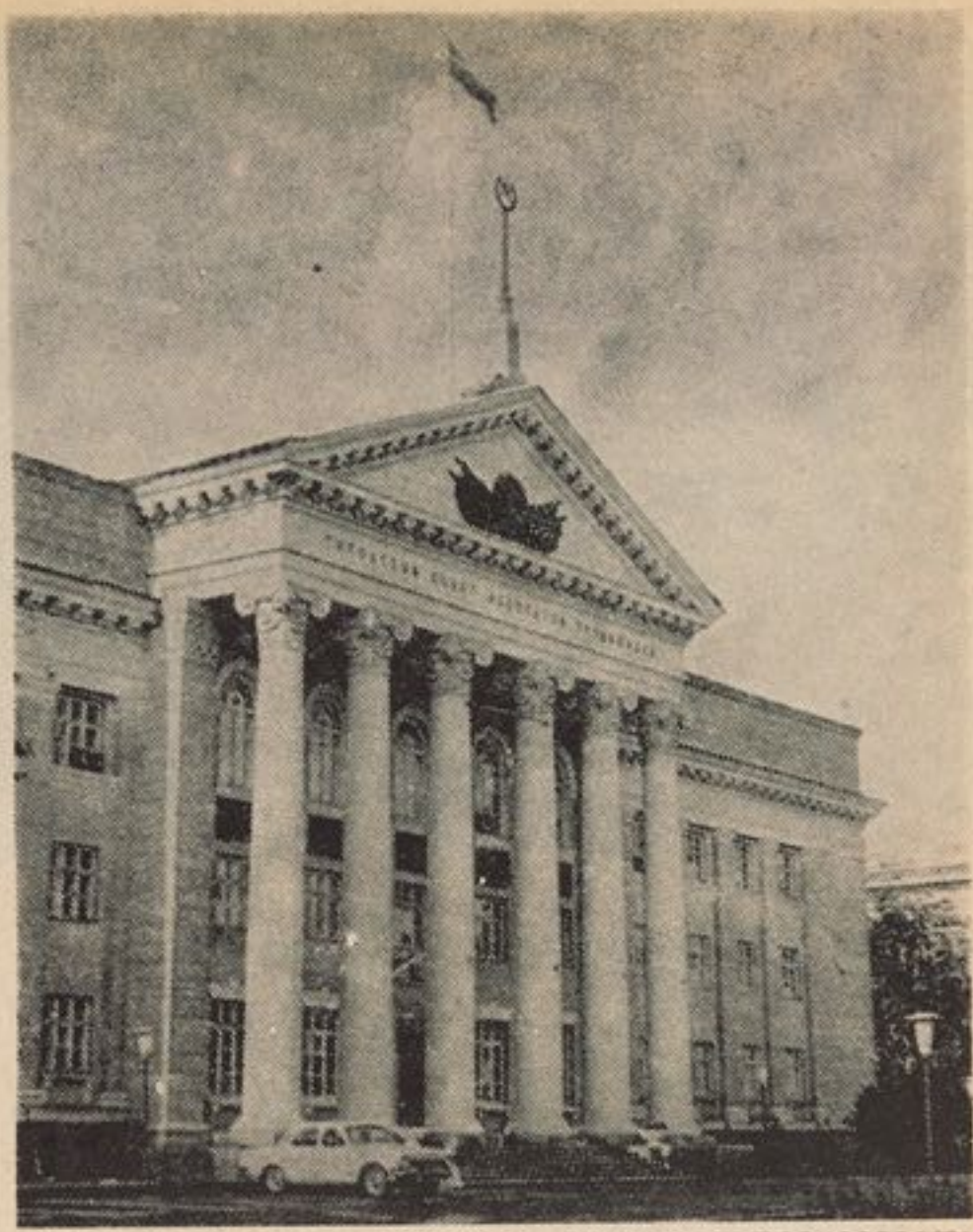
کار باشد و نه با قالب و فراخ
 حوصله بی که بتواند نوشته را
 دنبال کنید و به فرجام رسانید
 یقین دارم نکاتی در آن خواهید
 یافت که شما را از خواندن
 پشیمان نخواهد ساخت.

در این دور سخن از :

- ۱- دوکتور روان فرها دی مشاور وزارت امور خارجه
- ۲- استاد رضا مایل عضو دیارتمنت تاریخ انستیتوت علوم اجتماعی اکادمی علوم افغانستان
- ۳- واصف فکرت عضو دیارتمنت دری انستیتوت زبان و ادبیات اکادمی علوم افغانستان
- ۴- آصف پاختری عضو ریاست تالیف و ترجمه وزارت تعلیم و تربیه
- ۵- رفعت حسینی عضو پوهنځی علوم اجتماعی پوهنتون کابل
- ۶- روستا پاختری عضو هیات تحریر روزنامه انیس
- ۷- ناصر طهوری مدیر مسئول مجله آواز
- ۸- نصرالله حافظ مدیر هنر و ادبیات رادیو افغانستان.

موضوع حل معضله ملیت هادر اتحاد شوروی و اینکه بیشتر از یکصد و بیست ملیت چون بیکری و او حدر نو سازی جامعه خود سهم می گیرند برای ماجالب ترین بخشیدن از کشور شوراها بود.

به تحقیق تا ثیرات این تحول در زندگی روزمره و در زمینه فرهنگ مردم لازم گردیده است. آنچه قابل تمجید است علاقه جدی مردم قرغز به پاسداری مشخصات فرهنگ ایشان به حیث یک ملیت آسیای میانه میباشد که در همین زمینه اشعار حماسی، حکایات، مقوله ها و اشعار بامو فقیهت گرد آورده شده و ریش سفیدان و سالندان به مثابه منبع پاسدار این ارزش ها می فرهنگی مورد احترام فراوان قرار دارند. از دوکتور روان پرسش گردید که وی نظر و علاقه مند ی دانشمندان قرغز را در مورد کشور ما چگونه یافته است؟

های اتحاد شوروی و کشورهای دیگر است. تحقیقات بشر شناسی و مطالعه مردم قرغز و دیگر مردم قرغزستان پیشرفت وسیعی کرده است که قسماً نتیجه کوشش دانشمندان قرغزی است. درین زمینه خانم جمعه گل بای علی یوا عضو اکادمی توانسته است در زمینه قرغز شناسی فعالیت های آکا دمیک را انسجام بخشد.

تحول مردم قرغز از حالت خرگاه نشینی و خانه بسدوشی به مرحله ده نشینی و شهر نشینی یک تغییر بنیادی اقتصادی و اجتماعی بوده است و به این دلیل توجه دقیق

پاسخ چنین است :

دانشمندان قرغزستان شوروی نگاه وسیعی به سوی همه ملیت های اتحاد شوروی و جهان دارند و ارتباط برادری خود را با مردم افغانستان بسی ارج می نهند. به اساس همین علاقه مند ی در جریان اقامت هیات افغانی در فرو نزار من دعوت گردید تا صحبت های جداگانه بی در اکادمی علوم با دانشمندان آنجا داشته باشم. من تصور میکردم این ملاقات علمی با یک گروه سه چهار نفری صورت خواهد گرفت اما وقتی وارد تالار شدم آنجا را پسر از دانشمندان قرغز یا فتم که برای شنیدن صحبت من گرد آمده بودند. بیانیه ام را من در این جلسه پیرامون زبان ها و مردم افغانستان ایراد کردم که مورد توجه فراوان قرار گرفت و تمامی آن برای مطالعه بیشتر در مراجع تحقیقاتی و علمی ثبت شد.

دریکی از کلغوزها

بدسترس ما قرار میدهند که هرگز نمیتوان بدون استفاده از آن کارهای علمی خود را کامل بشماریم.

مقامات شوروی و دانشمندان موطف با کمال علاقمندی حاضرند

نقلهای فو تو گرافیک و میکرو فیلمهای این اسناد عمده ادبی و تاریخی را به اساس مذاکرات جداگانه مقامات هر دو کشور بدسترس مقامات علمی کشور ما بگذارند و اینک وقت آغاز این مذاکرات به وسیله وزارت اطلاعات و کلتور و آکادمی علوم افغانستان با مقامات علمی اتحاد شوروی قرار رسیده است.

دکتور روان فرهادی در اخیر سخن میافزاید که آرزو مندی ام این است که برای علاقمندان ادب و تاریخ و آثار باستانشناسی و زبان شناسی، سفرهای جداگانه تنظیم گردد، تا اینگونه تماسهای ایشان به جای آنکه ضمنی وحاشیهوی باشد، شکل تخصصی را به خود

گیرد و نتایج وسیعتری بار آرد. پذیرایی با حرارت و برادری ادبا و دانشمندان آسیای مرکزی شوروی از ادبا و دانشمندان افغانی نوید این موفقیت را می

استاد ضاهایل نویسنده و محقق شناخته شده کشور در پاسخ به یک پرسش در این زمینه که دیدار از جمهوریت های کشور شوروی را در آسیای میانه در وی چه اثری از خود به جای گذاشته و او چه خاطره هایی از این سفر با خود به همراه آورده است، میگوید:

میتوانم ادعا کنم هر لحظه

لطفاً ورق بزنید

در موزه لنین

ادب و تاریخ از جمله هیات ما مجلس جداگانه با بعضی اعضای انستیتوت شرق شناسی تاشکند صورت پذیر شد.

این مورد موجب مسرت است که پیشرفت روز افزون مطالعات نسخه های خطی، کتب علمی، تاریخی و ادبی سابق ترکی و دری که اکنون تاشکند یک مرکز عمده جمع آوری آن شده است سریع به چشم می خورد.

دیوان های ادبی به شمول دیوان های ادب زبان پشتو و انواع مجموعه ها، رساله های واقعه نگاری و تاریخ مجموعه های فرامین و اسناد اداری چنان اطلاعات ارزشمند در باره زندگی گذشته مردمان این ناحیه آسیا به شمول افغانستان

داشته است، میگوید: گروهی که من شامل آن بودم فقط از قرغزستان بازدید داشت اما گروهی دیگر از رفقای همسفر موفق شدند از بقایای مرو قدیم و زیارت مرقد سلطان سنجر دیدار کنند.

همسفران زور نالست ما به جنبه های دیگر ترقیات مردم علاقمند بودند و بر نامه سفر نیز بیشتر به اساس علاقمندی آنان تنظیم گردید و به همین اساس دیدار از بخارا، سمرقند و خیوا متأسفانه شامل بر نامه بازدید ما قرار نگرفت.

پرسیده شد: در تاشکند باتوجه به اینکه عبور شما شکل تراجزیت داشته است آیا مجال تماس های علمی فراهم آمد، یا خیر؟ در پاسخ میگوید:

تاشکند در بیست سال اخیر و خاصاً بعد از توسعه شکفت انگیز آن در پی ویرانی های زلزله دارای چند موزیم عمده شده است که در آن آثار با ارزش باستان شناسی، بشر شناسی و هنر مردمان آسیای مرکزی دیده میشود، این موزیم ها و نمایشگاه های دائمی از زیبا ترین آثار جهان است و هیچ محقق از دیدار آن بی نیاز نمیباشد.

علاوه از فرصتی که برای این بازدیدها میسر گردید به خواهش خاص و شخصی عده ای از علاقمندان

سوالاتی که دانشمندان در زمینه های زبان شناسی و بشر شناسی به عمل میاوردند بسیار جدی و عمیق بود و وسعت آگاهی و دانششان را در این موارد مؤید میگردید. آن ها پیرامون رسم و رواجها و کلتور بومی ملیت های همجوار با زرف بینی و عمق نظر جدل میکردند و برای فراهم آوری دانستنی علمی بیشتر در این موارد شور و شوق و افر از خود نشان میدادند.

دکتور فرهادی در جای دیگر از سخن خود اشاره ای به دیدار خود از شهر اوش میکند و توضیح میدهد، که این شهر مانند بیشتر بخش جنوبی قرغزستان سابقه تاریخی طولانی دارد.

اوش در کتب عمده تاریخی به حساب مضافات فرغانه و اندیجان ذکر گردیده و کاوش های باستان شناسی که از چند سال به این سو به وسیله دانشمندان در این محل صورت گرفته بر صفحات قرون متعددی این شهر تاجک و او زبک نشین در پیچه های نوین تحقیق را می گشاید، این کاوش ها هنوز ادامه دارد و انتظار میرود تا چند سال آینده مطالب دلچسپ به جهان دانش ارائه گردد.

دکتور روان در این مورد که سوازی قرغزستان از کدام یک جمهوریت های آسیای میانه دیدار

مقابل مہمانخانه قرغزستان در فروزنه

بقایای نقش‌های کوفی تا
هنوز هم در جدار دیوارها دیده
میشود در مورد بتای مقبره سلطان
سنجر در مرو افسانه‌های روایتی
نیز فراوان است، مانند این
روایت که:

«سلطان سنجر مقداری جوا -
هرات بر بپا و با ارزش را در
چهار گوشه باغ بزرگی که بعدا
مقبره او در وسط آن اعمار گردیده
مخفی داشته بوده است تا بعد
از مرگش او را دوی از آن استفاده
کنند، اما این خبر به وسیله یکی
از کنیزان در اختیار دشمنان
سلطان قرار داده میشود و آنها
نیز جواهرات دفن شده در زیر
خاک را بیرون کشیده و وابسته
کان سلطان سنجر را از این
کنج محروم میسازند.»

فعلا مقبره سلطان سنجر زیر
ترمیم اساسی قرار دارد و گویا
در نظر است که با استفاده از متن
های قدیم، این عمارت با حفظ تمام
خصوصیات اولیه به ترمیم
آید.

شهر مرو دارای خصوصیات
فروان تاریخی و فرهنگی است
در سلسله مروزیها مسعودی در
همین شهر رشد یافته است ساحه
مرو مشابیهت‌های فراوانی با
خراسان ما یعنی هرات و بلخ دارد.
رضا ما یل در بخشی دیگر از
سخن خود اشاره‌هایی به پیشتر -
فتنهای صنعتی مرو میکند و یاد
آور میگرد که این شهر را شهر
پخته نیز میگویند و هم در همین
جاست که از پخته ابریشم
مصنوعی ساخته میشود.

او در مورد پیش آمد میزبانان
و نحوه پذیرایی از هیات افغانی
و وضع مردم در برابر آن میگوید -
ید که از ما بسیار صمیمانه و دو-
ستانه پذیرایی شد و تمام
تسهیلات لازم در همه پروگرامهای
اقامت در جمهوریهای مختلف
در نظر گرفته شده بود و جای
کمترین ناراحتی باقی نبود.

استاد ما یل از کار و پیکار
سازنده و اتحاد و همبستگی
ملیت‌های مختلف شوروی که
تعدادشان به بیش از یکصد -
بیست ملیت میرسد به نیکویی یاد
کرد و اضافه میکند که من رمز
پیروزی‌های درخشان مردم
شوروی را بعد از انقلاب اکتوبر در
همین خصوصیت میدانم که آنها

درموزیم هنرهای فروزنه

ماناکون در این گمان بودیم که سقف‌های سه منزه از قرن هشتم
هجری معمول شده است در حالیکه دیدار از آبدیه سلطان سنجر در مرو
ثابت ساخت که این شیوه ساختمانی از قرن پنجم رواج داشته
است.

• • •

شهر یکی از نمونه‌های با ارزش
هنر معماری قدیم به شمار می‌آید
و بزرگی و عظمت آن انسان را به
تحسین و امید آرد.
پوشش این مقبره از سه طبقه
اعمار گردیده و به گونه‌ای
است که پوشش و یاسقف‌های
بیرونی و درونی آن ترکیبی
بوده و سقف دوم از نظر فنی
نگهدارنده دو پوشش دیگر به
شمار می‌آید و شاید برای شما
جالب باشد بگویم که ما وقتی
تعمیرات دوره تیموریان را با
این خصوصیت‌ها میدیدیم در
این گمان بودیم که این طرز
ساختمان از قرن هشتم شمسی متد
اول شده در حالیکه مقبره سلطان -
سنجر در مرو به ما ثابت ساخت
که در گمان خود دچار اشتباه
بودیم و از قرن پنجم چنین شیوه
های تعمیراتی معمول بوده
است.

این مقبره سی و شش متر
ارتفاع دارد و در نوع خود بزرگ-
ترین آبدیه در دوره‌هایی به شمار
می‌آید که به ساختمان گرفته
شده است برخی خصوصیت‌های
مشابه با هنر معماری هرات قدیم
نیز در این بنا دیده میشود مانند
کارموزائیک که برای نصب آن
از نوعی سبزوچ کارگرفته شده
شده که در معماری هرات نیز
در گذشته متداول بوده است.

این سفر برای هر یک از اعضای
هیات روشنفکران مبتکر کشور
ما خاطر انگیز و جالب بود و
دیدنی‌هایی به همراه داشت که
بر شماری همه آنها را در فرصت
کوتاه این گفت و شنود مجال
نیست، اما از دیدگاه فرهنگی
دیدار از شهر زیبای مرو و
مشاهده برخی آثار فرهنگی
و معماری آن برای من بیشتر جالب
توجه بود.

این سفر برای هر یک از اعضای
هیات روشنفکران مبتکر کشور
ما خاطر انگیز و جالب بود و
دیدنی‌هایی به همراه داشت که
بر شماری همه آنها را در فرصت
کوتاه این گفت و شنود مجال
نیست، اما از دیدگاه فرهنگی
دیدار از شهر زیبای مرو و
مشاهده برخی آثار فرهنگی
و معماری آن برای من بیشتر جالب
توجه بود.

مرکز ورزشی شهر فروزنه

تا سیسات يك شهر مد ر ن در
نظر گرفته شده است .
در این سفر ما با مرد می
روبرو شدیم که پدران شان تا
یکی دو نسل پیش پیشه چوپانی
و بیا با نگر دی داشتند ، اما
اکنون در شرایط تازه ، در سطح
فرهنگی چشمگیر و قابل توجه
قرار گرفته بودند .
در قرغز با ملیت های اروپایی
و حتی آلمان ها زیاد رو برو
شدیم که برای ما جالب توجه
بود .

موسسات ، ساختن آنها -
بند های برق و جاهای دیگری
را مشاهده کردیم که ((تو ختو -
قل)) نامگذاری شده بود که یکی
از نام های قدیمی است .
تو ختو قل اولین شاعر و موسی
سیقی دان زنده شوروی بود که
از افکار و اندیشه های لنین دفاع
میکرد و به همین مناسبت مرا کز
عمده یی در قرغزستان به نام
او نامگذاری شده است .

و این مویدا احترام عمیق دولت
و ملت شوروی به شخصیت های
مهم این کشور میباشد .
دیدار از گوه تخت سلیمان و
صعود به بلندترین قله آن یکی
دیگر از خاطره های جالب من
در این سفر است - در همین جا
بود که سنگ نبشته مزارسیف
الملت و الدین محمد بن حافظ
الدین طاعری خالیدی اوشی را
دیدم که دانشمندی است بزرگ و
تاریخ ۷۴۱ هـ در سنگ مزار او
خوانا است .

در شهر ((نوکت)) مردم از
ما میپرسیدند چرا مهمانان خارجی
به شهرشان می آیند و بعد تر
معلوم شد ما نخستین هیات مهمان
نان خا ر جی هستیم که دیدار
این شهر در پروگرام ما گنجانیده
شده بود .

فکرات اضافی میکند که لحظات
و دقایق این سفر پر است از
خاطره ها و یاد بوهای جالب
که اگر قرار باشد همه را بر-
شمرد مثنوی هفتاد من کاغذ میگردد
و به همین دلیل سخن را بسنده
میکند تا دیگران را نیز مجالی
برای گفتن باشد .

ناصر طهروی

شاعر معاصر کشور که با بند
په سرایی های خود در جریان
سفر اعضای هیات را شور و
بقیه در صفحه ۴۶

در کلهوزها طبق عنعنه دیرین بانان و نمک از مهمان پذیرایی میکنند

است که شهرهای جمهوری های
آسیای میانه شوروی هیچ یک
برای آشنایی با متن های قدیم
ادبی بیگانه نیست .
با این مقدمه یکی دو خاطره را
از میان انبوه خاطرات خوشی
که از سفرم به کشور شوراها

تئاتر لنین در فرونزه

دارم به شما پیشکش میکنم .
یکی از شهرهایی که دیدار از
آن در پروگرام گروهی که من
عضو آن بودم ، جای داده شده
بود شهر ((فرونزه)) بود فرونز
درواقع شهری که تازه ساز است
که پیش از پنجاه - شصت سال از
اعمار آن نمی گذرد اما زیبایی
چشمگیری دارد در آن تمام

در آسیای میانه آشنایی داشتیم
تاشکند که در گذشته به نام
«چاچ» نامیده می شد و بسا
بخارا و سمرقند برای ما نام های
بیگانه یی نیستند و ما پیش از اینکه
بخارا را ببینیم خوانده بودیم
که :

هرباد که از سوی بخارا بمن آید
زو بوی گل و یاسمن و نسترن آید
ویا :
((بوی جوی مولیان آید
همی))
رودکی تا هنوز هم احساس ما را می
شو را ند بهر صورت منظور این

همه ای اختلاف پیشین را کنار
گذاشتند و با استفاده از همه ی
نیروهای ملی و ظرفیت ها
و استعداد های خلاق توانستند در
شمار بیشترین کشورهای
جهان قرار گیرند ما یل در آخر
سخن اشاره یی هم به این مطلب
میکند که عده یی به اشتباه زاد -
گاه حکیم ناصرخسرو را مرو
میدانند در حالیکه این نظر اشتباه
آمیز است و حکیم ناصرخسرو در
این شهر مقام وزارت و تشخیص
رسمی داشته و نه آنکه در آنجا
تولد یافته باشد چنانکه
توجه به این بیت حکیم :

ای بادعصر اگر گذری در دیار بلخ
بگذر بخانه من و آنجا جوی حال
و مانند آن خود گواه این ادعا -
ست

آصف فکرت

سومین گوینده در این گفت و
شنود جمعی است و او وقتی در
برابر پرشش پر سشگر ژوندون
در زمینه یادها و خاطره های
از سفر اخیر به کشور دوست
شوروی قرار می گیرد ، میگوید :
- ما از وقتی چشم به کتب ادبی
باز کردیم با نام شهرهای بزرگ
جمهوریت های کنونی شوروی

بر تولد برشت

در طول تاریخ جوامع بشری، در نبرد حق و باطل و بالاخره در پیروزی مبارزات طبقاتی قلم‌نویسندگان همیشه نقش موثری داشته است. هنرمند و نویسنده متعهد، به خاطر دفاع از منافع توده‌ها و بسیج ساختن اذهان جوان مع‌بشری، نظر به وظیفه و درک مسوولیت خویش، همیشه درین راه کار و پیکار نموده است.

به اساس همین درک‌سیا سی‌وادی بود که بر تولد برشت قلمش را در دست گرفت و به میدان پیکار شتافت و از آنجا بر ضد فاشیسم جهان سوز، مبارزه خود را آغاز نموده و در رهایی جهان آزاد، به سرودن اشعار پرارزش ایجاد و نمایش نامه‌های موثر پرداخت.

نامش ایون بر تولد فریدریش برشت بود و به تاریخ دهم فبروری سال ۱۸۹۸ چشم به جهان گشود. در طول دوره تحصیلش در رشته‌های فلسفه و طب پوهنتون هونشن (۱۹۱۷)، به خاطر ضدیتش با جنگ، به مبارزه اساسی دست یازید. اولین نمایشنامه اش در سال ۱۹۲۲ تحت عنوان ((دهل در شب)) مورد نمایش قرار گرفت. بعداً منجبت دراما تورگ و رژیسور به کار تیاتر پرداخت.

در سالهای قبل از جنگ جهانی دوم، هنگامیکه هیتلر برای نابودی بشریت، توطنه می‌چید وی بعنوان مخالفش باین شرایط، آلمان را ترک گفت و روانه سوئیس، دنمارک، سوئدن (۳۹-۱۹۳۳)، فنلند، اتحاد جماهیر شوروی و بالاخره رهسپار کالیفورنیای ایالات متحده گردید. (۴۷-۱۹۴۱).

در سالهای (۴۹-۱۹۴۸) وی دوباره راه جمهوری دیموکراتیک آلمان را در پیش گرفت و به کمک خانمش تیاتر را دوباره در آن کشور پی افکند.

وی در طول دوره زندگی اش (۱۹۵۶-۱۸۹۸) اضافه‌تر از سی نمایشنامه، یکپزار و سه صد پارچه شعر و یک سلسله کتابها در مورد موضوعات روز نوشت.

نمایشنامه‌های برشت که تحت عنوان (مادر) درینجا پیشکش خوانندگان گرامی میگردد، یکی از عمده‌ترین اثرین نویسنده بزرگ میباشد.

مترجم

نوشته بر تولد برشت

ترجمه دکتر نجیب الله یوسفی

اشخاص نمایشنامه

خانم والسوا : مادر
پاول : (کارگر فرزند خانم والسوا)
اندریچ ناخودکا : کارگر
ایوان : کارگر
اندری : کارگر
انتون : کارگر
سیستور : کارگر

مانشا : (خواهر سیستور کارگر)
خانم کورسونوا : (فروشنده در صحن فابریکه)
کارپوف : نماینده کارگران
سملگین : (پیرمرد) کارگر
شالینوف : صاحب ورئیس فابریکه
نیکولای ایوانوویچ : معلم
زیکور شکی : کارگر

زخار : رفیق معلم
تیور : نام دهکده
خانم نیلونا : نام زن علاقمند به جنبش
اودیسه : نام دهکده (محل)
لوشین : دهقان
پیروکود : نام محل
گریفنا : نام محل

و بحساب درآمد خود بیردازد. سملگین بطرف مادر رفته و در حالیکه شبانه را که بدست دارد برای ما در نشان میدهد و می‌گوید: شما اینبار به بخش‌کدین؟ درست‌س؟ می‌فهمین که نتیجه این کارها چه بود؟ اعتصاب؟ اهمی مقصد شما بود.

مادر : اعتصاب؟ چرا؟
سملگین : درین شبانه از همه کارگران تقاضا شده بود که به اعتصاب دست بزنن.
مادر : مه ای موضوع هاره نمی‌فهمم.
سملگین : پس چرا ای چیز هاره بخش‌می‌کنین؟
مادر : برای اینکار دلایل زیادی موجود است مثلا چرا بعضی هاره بی‌گناه زندانی می‌کنند؟
سملگین : آیا می‌فهمی که دری‌شبانه چه نوشته شده؟
مادر : نخیر، مه خواننده نیستم.

سملگین : خواننده نیستم مه خواننده نیستم
کارگر هاره به اعتصاب تحریک میکنی و میگی مه خواننده نیستم. آیا می‌فهمی که معنی اعتصاب چیست؟
ای سخت‌ترین کار پس که ما کده میتانیم.
سر از صبح کارگران دیگر به کار نمی‌آیند فردا سب را که اصلا کس نمی‌فهمد، هفته‌آینده می‌فهمی که هفته‌آینده چه خواهد شد؟ برای فابریکه دار که معلوم نمی‌شه، اما نان و لباس هاره کی میته؟
پولیس فابریکه با دروازه بان به عجله به طرف آنها میانند. سملگین از دروازه بان می‌پرسد: چی را می‌باین؟ آیا چیزی ره گم کدین؟
دروازه بان : بلی، باز هم شبانه بخش کدن و از کارگران خواسته اند که سرافردا به اعتصاب دست بزنن. مه اصلا نمی‌فهمم که ای شبانه هاره چطور تیر کدن؟ شما چی

سملگین (بعد از اینکه نفس عمیق می‌کشد) می‌گوید: ده روی زمین انداخته بودند.
پولیس سیلی محکمی برویش می‌زند و می‌گوید: مه حالی بری تو دروغ گفتن ره نشان میتم...
اورا گشاش گشاش می‌برند.

مادر : او فقط یکدانه بادرنگ از مه خرید.
مادر : پاول، مه امروز به خاطر شبانه هاره بخش کدم که اولاً رفیق جوان شما از زندان خلاص شوه و دومشما زیر اشتباه نیابین اما وقتیکه مه از بخش شبانه‌ها خلاص شدم دیدم که یک انسان بی‌گناه که فقط آنها شبانه رده می‌خواند، به زندان افتید. شما مه به چی کار های مجبور ساختین؟
انتون : ما از ابتکار و فعالیت صادقانه شما یک جهان تشکر می‌کنم.

مادر : به نظر شما ای ابتکار بود آسره نوشت سملگین چه خواهد شد که به اثر ابتکار مه به زندان افتاد؟
اندری : شما اوره به زندان نیانداختین بلکه پولیس‌ها اوره به زندان انداختن.
ایوان : تا جاییکه مه خبردارم، همینکه پولیس‌ها فهمیدن که او یگانه کسی بود که مخالف اعتصاب رای داده بود، اوره دوباره آزاد ساختند. اما جالب اینجاست که او هم بعد ازین حادثه از اعتصاب طرفداری می‌کند.

خانم والسوا شما وظیفه بزرگی رادر راه اتحاد کارگران فابریکه سولینوف انجام دادین. شاید شما خودتان مطلع شده باشین که اعتصاب به اکثریت مطلق قبول گردید.

سولینوفشکی : دهقان
تیریک : دهقان
توبرایا : نام محله
زیمرونوف : خان محله (فئودال)
وایشل : قصاب خان
الکساندروف : همسایه
عیسی : کارگر

سولینوفشکی : دهقان
تیریک : دهقان
توبرایا : نام محله
زیمرونوف : خان محله (فئودال)
وایشل : قصاب خان
الکساندروف : همسایه
عیسی : کارگر

مادر : و شما ای چیز ره در سینه‌نامه نوشته
گده بودین ؟
پاول : بلی ، همه این چیز ها ده سینه‌نامه
نوشته شده بود :
مادر : اما آیا شما عاقبت کارخانه سنجیدین
یانی ، اگه شما اعتصاب کنین ما چه خواهیم
خورد ؟ گرانیه خانه ره از کدام پول و پیشه
باز خواهیم داد ؟ فردا صبح ، اگه شما فردا
صبح سرکار نرین چه خواهد شد ؟ غلته دیگه
چه‌گپ ها بوقوع خواهد پیوست ؟ ...
خوب شاید ازی مشکلات هم بدر شویم ...
لاکن اگه شما راست می‌گین گده سینه‌نامه تنها
موضوع اعتصاب نوشته شده بود . پس چرا
پولیس مردم ره زندانی می‌کنه ؟ ای موضوع
ره اصلا به پولیس چی ؟
پاول : مادر ، مه‌ای موضوع ره‌از تو می‌پرسم
توبگو که پولیس ره به موضوع اعتصاب ما
چی ؟
مادر : به نظر مه اینجه سوء تفاهم واقع
شده اگر راستی شما تنها موضوع اعتصاب نوشته
گده باشین ، خوای یک موضوع بین شما و
شالینوف و به پولیس ارتباط ندره ... (گمی
به فکر فرو میرود) ... شاید او نافرگ گده
باشن که شما مردم ره به عکس‌العمل های قهرآمیز
تحریک میکنین ، چطور ؟ شما باید گوشش
کنین و ای موضوع هاره به تمام مردم بفهمانین
برین به مردم بگوین که شما مخالف تقلیل
معاش تان هستین و چون آقای شالینوف معاش
شماره کم کرده شما هم سرکار نمیرین و
اعتصاب میکنین ، اگه شما ای موضوع ره
بمردم بگوین ، همه‌از شما طرفداری خاد گده .
ایوان : نظر شما کاملا درستس . ما هم همین
کاررا خواهیم کرد . در روز اول ماهی که روز
بین‌المللی اتحاد با طبقه کارگر س ، روزیکه
کارگران فابریکه بخاطر حق رعایی کارگران
از جنگال استثمار و استعمار مظاهره خواهند
کرد ، ما شعار های ره نوشته خواهیم کدو دراو
از دیگه کارگران هم تقاضا خواهیم نمود که از
اعتصاب ما پشتیبانی کنن .
مادر : اگه شما واقعا بصورت آرام باشعارها -
یتان بروی جاده‌ها بروین هیچکس به‌ای کاروان
مخالفت نخاد گده .
آندری : مه فکر میکنم که ای موضوع خوش
آقای شالینوف نخواهد آمد .
لطفاً ورق بزینید

باشین بگذارین ولی یک فابریکه خومیتانه به
نقص هزاران نفر تمام شوه .
ایوان : بری اینکه ، او توسط ای فابریکه
خود میتانه هزاران نفره استثمار کنه .
مادر : واضح س که او میتانه هزاران نفره
استثمار کنه ، فکر میکنین که مه ای رمز زندگی
ره درجهیل سال عمر خود درک نکدیم ، مه ای
موضوع ره خوب می‌فهم ولی نمی‌فهمیم که
آدم در برابر اینها کدام کاری گده میتانه .
انتون : خوب خانم والسوا ، ماو شما به ای
نتیجه رسیدیم که ملکیت خصوص نمی‌تانه همه
یک چیز باشه ، شما می‌فهمین که میز شما ،
ماره استثمار کنه نمیتانه ولی فابریکه شاعلی
شالینوف میتانه هاره استثمار کنه .
ایوان : یک موضوع دیگه هم است و او
اینکه فابریکه شاعلی شالینوف بدون کارما
اصلا ارزشی ندارد و او وقتی میتانه که از
فابریکه خود استفاده کنه که هاره استخدام
کنه . اگر ما کار نکشیم فابریکه او یک چندتوته
آهنیکه به مرور زمان کهنه خواهد شد چیز
دیگری نخواهد بود منظور مه ایست که او هم
سخت به ما احتیاج دارد نه اینکه ما تنها محتاج
او باشیم .
مادر : خوب ، مه فهمیم ، اما شما چطور
میتانین به او بفهمانین که او به شما احتیاج
داره ؟
آندری : خانم والسوا ، لطفاً خوب گوش کنین
اگه امروز پاول به نزد آقای شالینوف برو
بگوید که معاش مردم کم نکنین و ای مه از فابریکه
شما خواهیم رفت ، و برایش گوشش کنه که
بفهمانه که بدون کار پاول فابریکه او یک توته
آهن س که بدرد هیچکس نمی‌خوره شما می
فهمین که عکس‌العمل شالینوف چه خواهد
بود ؟ او پاول ره به خنده خادگرت و فوراً او
را خارج خواهد نمود . اما اگه همه پاول ها ،
منظورم همه کارگران فابریکه س ، یکی‌بی‌ای
حرفه بزئن ، دیگه خنده شالینوف ، خنده
هرگش خواهد بود . و دیگه جرات نخواهد
اشت معاش کسی ره کم کنه و همه کارگران
از فابریکه اخراج کنه .
مادر : وای خاطر شما به اعتصاب دستمه
مع دست می‌زین ؟
پاول : بلی به همین خاطر ...

فابریکیش هرچه که دلش بخوایه ، بکنسه .
همینطور که مه در حصه ای میز حق دارم او
هم در حصه فابریکیش حق داره . درست س
یانی ؟
پاول : نی
مادر : چرا درست نیس ؟
پاول : برای اینکه او بری فابریکیش به
ما کارگر ها ضرورت داره .
مادر : خوب ، دگه او به شما بگوید که دیگه
به شما ضرورت ندره باز چی ؟
ایوان : خوب خانم والسوا ، حالا شما
تصور کنید ، او میتانه بگروه بگویه مه شماره
کار دارم و دیگه روزبگویه که شما همه اخراج
هستین ...
انتون : بلی
ایوان : اگه به ما ضرورت داشت باید در
خدمتش باشیم و اگه او به ما ضرورت نداشت
باز هم چون کار زیاد نیس ، مجبور هستیم در
خدمتش باشیم تا که به ما کار ارزانی کنه . خوب
حالا عاقبت ای کار به کجا خواهد کشید ؟ او ای
موضوع ره می‌فهمه که او همیشه به ما ضرورت
نداره و ایره هم می‌فهمه که ما همیشه احتیاج
او هستیم ، آقای شالینوف می‌فهمه که ما تین
ها از اوس ، ولی او ما تین ها وسایل کسار
ماس ما غیر از این کدام وسیله کار دیگی نداریم .
نه ما تین بافندگی و نه کوره آهنگری ... تنها
همین ما تین های شالینوف س و ما مجبور هستیم
که او نجه کار کنیم . درست س که فابریکه
از اوس ولی اگه او فابریکه ره بسته میکنه
وسایل کار هاره از ما می‌گیره .
مادر : چونکه وسایل کار شما از اوس مثل
اینکه ای میز از مه س .
انتون : خوب ، آیا به نظر شما خوب است
که وسایل کار ما از او باشه ؟
مادر (به صدای بلند) : نی ، نظر مه در نتیجه
مهم نیس که خوب است یا خوب نیست ولی
ما تین ها از اوس شاید کسی هم خوش‌باشه
که ای میز از مه باشد ...
آندری : ولی فرق در بین داشتن یک میز و
یک فابریکه بسیار زیاد س .
ماشا : داشتن یک میز و یا یک چوکی خوبه
نقص کس تمام نمیشه .
شما میتانین اوره در هر جای که خواسته

مادر : مه اصلا به خاطر اعتصاب ای کاره
نکدم بلکه به خاطر نجات یک انسان اما حالا
از خود می‌پرسم که چرا یک انسان تنها به خاطر
اینکه سینه‌نامه می‌خواند زندانی می‌گردد ؟ خطاب
به دیگران : در سینه‌نامه چه نوشته شده بود ؟
ماشا : همینکه شما سینه‌نامه ها ره بخش کدین
یک گام بزرگی در راه مبارزه گذاشتین .
مادر : در سینه‌نامه ها چه نوشته شده بود ؟
پاول : مادر ، منظورت چیس ؟ در سینه‌نامه‌ها
چه نوشته شده بود .
مادر : شما چیز های ناحقی ره نوشته گده
بودین .
انتون : مادر شما حق دارین و ما باید
برای شما تشریح کنیم که در سینه‌نامه هاجه
نوشته شده بود .
پاول : خوب مادر ، بشین اینجه بشین ، ما
حالی بریت همه موضوع ره می‌گم ...
آنها روی کوچ رابانکه که با خود آورده‌اند
میپوشانند ، ایوان آئینه رابدیوار نصب می
کند و ماشا کاسه چینی را روی میز می‌گذارد
همه در اطراف مادر میشینن ... ایوان آغاز
می‌کند :
خانم والسوا ، در سینه‌نامه نوشته شده بود که
ما کارگر ها نباید به آقای سولینوف اجازه بتیم
کده هروقت که دلش خواست معاش هاره کم
کند .
مادر : این یک کار بی‌معنی اس ، شما در
برابر او چه گده میتانین ؟
از طرف دیگه ای فابریکه از سولینوف است
نه از شما . او میتانه و باید هم او در مورد معاش
شما تصمیم بگیره .
پاول : درست است که فابریکه از اوس ...
مادر حرف او را قطع می‌کند و ادامه می
دهد : خوب ، مثلاً ای میز از مه س .
حالا مه از شما می‌پرسم که مه میتانم هرچه
که بخوایم همراه ای میز بکنم یانی ؟
آندری : بلی ، شما همراه ای میز میتانین
هرچه که دلتان بخواد عد بکنین ...
مادر : خوب ، آیا مه میتانم ای میزه تکه تکه
کنم ؟ یا هایشه قطع کنم یا نی ؟
انتون : بلی شما میتانین ای میزه تکه تکه
کنین ، یا هایشه قطع کنین .
مادر : آها ، پس شالینوف هم میتانه همراه ای

وقتیکه به جاده تودس گایارسیدیم دیدیم که او قطار از عساکر اونجه ایستاده بودند و راه ره بند ساخته بودند. یکی از صاحبمنصبان وقتیکه شعارها و بیرق هاره دید صداگدا: دربر! و از ما خواست که از هم متفرق شویم والی فیر خواهند کد... همه ما بمجرد شنیدن صدای او و ارخطا شدیم .

پاول: اما چون همیشه از عقب به پیش رانده میشدیم ، نمیشدکه ایستاد شویم و پایه عقب بر گردیم ، مجبور بودیم که به پیش برویم . در همین اثنا و ناو هام فیر کردن چند نفر که در قطار اول بود زخمی و یا کشته شدند . هیچ کس باور نمیکند که واقعا همچو چیزی اتفاق افتاده باشد... بعد عساکر بطرف ما حمله آوردند .

مادر: به اصلا بخاطر حقانیت موضوع شما همای شمارفته بودم ولی دیدم که در اونجه آدمهای آمده بودند که به نظر من مردمان شریفی بودند ، یک عمر کار کرده بودند، البته یک عده عناصر ناراضی هم بودند که بخاطر بیگاری قیمتی و سختی شرایط و گرسنگی به راه افتیده بودند .

اندری: وقتیکه فیر شد، ما تقریباً در صف چهارم یا پنجم بودیم . اما ما متفرق نشدیم و دست های یکدیگر خود را محکم گرفته ایستاده بودیم .

پاول: ما هم از هم متفرق نشدیم ، مخصوصاً سملگین که بیرق بد ستش بود از خود بسیار شہامت نشان داد . هدف ما ای بود که بدیگر کارگران بفهمانیم که ما به اعتصاب دست زده ایم و تا آخرین لحظه هم بر ضد تقلیل معاش به اعتصاب خود ادامه خواهیم داد .

اندری: دشمنان ما امروز ثابت کنن که جاگران شالیخوف ها هستند و در برابر مزد ناچیز بر ضد جنبش های مترقی ، هر کاری که از دست شان پوره باشند کورگورانه و وحشیانه انجام خواهند داد .

ماشا: بالاخره امروز معلوم شد که حق چیست و ناحق چی ؟

مخصوصاً خوب س که بعضی از عساکر هم ای موضوع ره فهمیدند .

ایوان: آنهاییکه امروز شاهد این واقعه نبودند، حتما خواهند شنید فردا یا پس فردا تاریخ ای مسأله را ثبت خواهد کرد . و بارها شاهد چنین حوادثی خواهد بود . حادثه امروز نشان داد که چنین بر خوردها میتواند همیشه بوقوع بیونند .

انتون: ویرای ما مشعل راه آزادی ، دموکراسی و استقلال واقعی ....

مادر: امروز بیرقه سملگین بدوش داشت . سملگین که در گوشه از جمعیت نشسته است جواب میدهد: نام من سملگین س... من از

بالای بیرق حمله کنن . بیرق در کنار سملگین ولی هنوز در دست سملگین بود ولی قبل از اینکه دست سملگین از بیرق دور شوه ، خانم والسوا ای زن هم سنگر ما، خود به بیرق رساند و گفت: سملگین بیرقه به همه بته ....

مادر: راست میگه ، به گفتم، بیرقه به همه بته، او ره به همه بته ، من او ره به آغوش میکشم ... بعد از ای همه چیز شکل دیگری را بخود خاد گرفت .

چندروز بعد از حادثه اول ماه می در منزل معلم نیکولای ایوانوویچ در روستک :

ایوان: نیکولای ، من امروز مادر پاول ، یکی از رفقای من که ، در حادثه مطلقاً هرات اول ماه می زندانی شده اینجه آوردیم ... (معرفی میکند) خانم والسوا ... (بعد از مدتی میدهد) ... صاحب خانه هم او ره بعد از این حادثه از خانه کشید ... ما وظیفه داریم در برابر رفیق خود پاول از مادرش خوب مواظبت کنیم خانه تو مصون است و به نظر ما هیچ کس شواهدی در دست ندارد که تو با انقلابیون در ارتباط باشی .

معلم: تورا ست میگی ، من معلم هستم و هرگاه مثل توبه فریاد و غالمغال های بی جای بپردازم ، من از مکتب اخراج میکندم .

ایوان: اما من امیدوار هستم بخاطر من که برادرت هستم ، خانم والسواره که واقعا دیگه هیچ جای نداره ، چند روز اینجه تکبهداری و از او مرابط کنی .

معلم: برادر ای دلیل شده نمیتانه ، من اصلا مخالف همه چیزی هستم که تو از او طرفداری میکنی . همه کارهای توبسی نتیجه خاد ماند ، من ای موضوع ره چند بار بسرت گفتیم ....

بعد روی خود را به طرف خانم والسوا نموده میگوید : اما باز هم من از شما مراقبت خواهم کرد . شما میبینید که ای خانه به یک زن ضرورت داره همه چاهمه چیز نامرتب اند ...

ایوان: تشکر برادر ، لطفا مواظب او باش برش بشی ، زیرا که او بعضی وقت برای پاول نان یادیکه چیزها باید روانه کنه .

معلم: من در بدل کارش البته که معاش بسیار کمی خواهم داد .

ایوان خطاب به خانم والسوا در حالیکه با انگشت بطرف برادرش اشاره میکند میگوید: او هرچه که از سیاست بوی نمیره اما باز هم انسانیت خوده کاملاً از دست نداده .

پاول: بیست سال مبارزه بخاطر استحکام و تشکل جنبش و انقلاب کارگری ، بخاطر عدالت ... بالاخره ساهت ۱۱ امروز اول ماه می ۱۹۰۵ شنیدم که سملگین گفت ؟ من بیرقه هرگز به شما نمیتم و دیگه باشما هرگز هلاکره نخواهم داشت .

اندری: من گفتم خوبس سملگین ، خوبس ... حالا همه چیز درست خاد شد .

ایوان: او گفت بلی ، من بیرقه به شما نمیتم در ای لحظه او به جلو خم شد و او احمقها گلوله بارانش کنن .

اندری: باز چهار یا پنج نفر از عساکر

مادر: او مجبورس که به ای موضوع کد حق شماس تن در بته .

ایوان: من فکر میکنم که پولیسها خواهد آمد و ما ره از هم متفرق خاد ساخت .

مادر: پولیس هاره به ای موضوع چی؟ دردی نسکی نیس که شما باید از پولیس اطاعت کنین ولی شو لیتوف هم مجبورس که از پولیس اطاعت کنه .

پاول: مادر، تو فکر میکنی که پولیس هابه مظاهره مسالمت آمیز ما مخالفتی نخواهند کرد؟ مادر: بلی ، من ایطور فکر میکنم . ای کدام عمل قهرآمیز نیس . اگه شما خواسته باشین بگدام عملی قهر آمیز دست بزنین ، من اصلا موافقت نخواهم کرد .

تومی فهمی که من بخدا ایمان و اعتقاد دارم . ازی خاطر من همیشه مخالف خون ریزی و قهر هستم ... چهل سال اس که من زور قهر و استبداده میشناسم ولی یکروز هم قادر نبودم که بر ضد او اقدام بکنم و لو که ای اقدام کو چکترین اقدامی بوده باشه ... من میخوام که پیش خدایم شرمند نه باشم که من به بگویم که بالای ای با او ظلم و جبر کردی .

شام اول ماه می ۱۹۰۵ :

در گرد هم آیم که صورت گرفته هر کس میخواهد مشاهدات خود را برای دیگران گزارش دهد .

پاول: وقتیکه ما صحن فابریکه ره ترک گفتیم و به خیابانها رفتیم ، اونجه کارگران دیگه فابریکه هاهم آمده بودند . تعداد شان از هزاران هم تجاوز میکند . در پیش روی ما شعاری در حرکت بود که روی آن نوشته شده بود: کارگران، از اعتصاب برحق ما بر ضد تقلیل معاش پشتیبانی کنید ... کارگران ، متحد شوید .

ایوان: ما کاملاً آرام بودا داخل نظم مظاهره میکنیم آواز میخواندیم ، بیدار شوید ، بیاخیزید ... برادران ، مشعل داران آزادی، استقلال واقعی خود را بدست آرید ... و ما مصمم به پیش در حرکت بودیم .

اندری: در پهلوی ما خانم والسوا با پاول در حرکت بود . درست شان به شان . امروز صبح وقتیکه من پشت پساول رفتم که او ره با خود بگیرم دیدم که خانم والسوا ، از آتیش خانه بر آمد . لباس های خوده وقت پوشیده بود . من پرسیدم که خانم والسوا ، شما کجا میرین؟ با صدای کاملاً آمرانه جواب داد: همای شما (منه از خوشحالی میخندند)

انتون: بصورت عموم مردان و زنان هم سن و سال اوز یاد بودند . معلوم میشه که سردی زمستان ، بلند رفتن نرخ ها ، تقلیل معاشات و تبلیغات ما و شما اثرات خود را داشته است در اول تنها پولیس ها دیده میشدند ، ولی

سینمای فرانسه

سینمای فرانسه تاریخ درخشانی را پشت سر گذاشته است - فرانسه از نخستین کشورهایی بود که سینما در آنجا تولد یافت این حقیقت سالمندی سینمای آنجا را نشان میدهد. از طرف دیگر سینمای فرانسه در سالهای اخیر آثار هنری ارزنده و قابل تأملی به جهان سینما عرضه داشته است.

در سال ۱۹۰۰ عیسوی ژرژملیس نخستین فلمهای داستانی و هنری فرانسوی را تهیه نمود. ملیس که بازیگر و شعبده باز ورزیده‌ی بود. همراه با پرداخت سینمایی بر اساس داستان، از حیل‌های جالب و تعجب آور دور بین سینما نیز بهره می‌گرفت ملیس برای اولین بار تکنیک آمیزش یادیزا لو را به کار برد که تا امروز به حیث یک اصل یا تکنیک قابل توجه مورد استفاده قرار دارد. در کنار ملیس سینماگران دیگری چون پاتو و گومون، آنا ری خلق نمودند. آنان بیشتر از همه به موضوعات شاد و داستانهای خیالی علاقه داشتند. داستان فلم آغاز ساده و عادی داشت بعد مشکل یاگرهی خلق میشد، در نهایت مشکل حل شده و یا گره باز میشد و فلم با پایان خوشی انجام می‌یافت. آرتور رنایت در کتاب تاریخ سینما می‌نویسد: (همیشه اشخاصی وجود داشته‌اند که خواسته‌اند به

درست یا به غلط تفریح را با اعتلای نفس بیا میزند. در سال ۱۹۰۷ در فرانسه گروهی به نام (فلم هنری) به این منظور خاص تشکیل شد که بزرگترین هنر پیشگان ملی رادر نمایشنامه‌های بزرگ به تماشاگران عامی واندک مایه سینما بشناساند این گروه بی‌گمان حسن نیت داشتند از هیچ کوشش برای کسب بهترین نتیجه مضایقه نمی‌کردند. از سارا برنار، مادام ژران، ما کس در لسی و در واقع همه بازیگران (کمیدی فرانسه فلمبرداری کردند).

فعالیت گروه (فلم هنری) بیشتر از همه شکل تیاتری داشت. در حالیکه فلم فاقد صدا بود، بازیگران ضمن حرکات، گفتار خود را نیز ادامیکردند.

فلمهای مذکور هر چند به شکل تیاتری تهیه میشد با آنهم تأثیر مهم و عمیقی در جریان تکامل و رونق سینما توگرافی، بجا گذاشت. قبل

سینمای فرانسه را بنا م (فلمهای پرحیله) و آثاری را که بین سالهای ۱۹۰۷ و ۱۹۱۲ تهیه شده (هنری) می‌نامند.

بادرگیری جنگ جهانی اول سینمای بسیاری از کشور های درگیر جنگ به انحطاط گرائید، بعد از جنگ تلاشهای تازه‌ی در زمینه روئسق سینما از سر گرفته شد. سینمای فرانسه تقریباً پیش قدم بود سینمای فرانسه. با استقبال گرم روشن فکران و چیز فهمان جامعه مواجه گردید. همان بود که لویی دلوک با کوششها و آفرینشهای با عظمت هنری خود (باعث و بانی رستاخیز سینمای فرانسه بعد از جنگ) نامیده شد.

کارهای دلوک از حیث ظرافت بیان و باز نمودن عواطفی که در کلام نمی‌گنجد، کم نظیر است. بعد از اوسینماگران بزرگ دیگری چون لربیه، ابل گانسس و ژرمن دو لا ک ظهور نمودند. ابل گانسس برای نخستین بار پرده عظیم سه تکه، یعنی طلعه، سینما سکوپ امروز را به کار برد.

بعد ها ژان انوار، آلبر توکا - والکانتی و بالاخره رنه کلرروی صحنه آمدند. در میان گروه اخیر مستعد تر و خلاق تر از همه رنه کلر می باشد.

فلم خیالی و طنز آمیز او بنام (پاریس در خواب) که در سال ۱۹۲۳ تهیه شده هنوز هم تازه و جالب است.

فلمهای مذکور پهلوهای ابلهانه زندگی غرب را به خوبی و با طنزی نیشدار بر ملا نموده، مورد انتقاد و استهزا قرار میدهد.

فلمهای او به مثابه (شوخیهای هنری) جالب و خاص خودش برای همیشه اهمیت و ارزش خود را حفظ خواهند نمود.

بعد از کمیدیههای کلر نو بت به شوخیهای بشر دوستانه ژاک فرانسو رسید.

سینمای فرانسه آثار بزرگی چون (بینویان) (مردی که میخندد) (مصیبت ژان دارک) (مصیبت مضحک قاعده بازی، راخلق کرده و دین خودش را نسبت به هنر سینما ادا نموده است.

کشورهای دیگر چون آمریکا، ایتالیا، انگلستان و آلمان مورد تقلید قرار گرفت در انگلستان از روی آثار شکسپیر و چارلز دیکنز فلمهای هنری جالبی تهیه شد، سینمای ایتالیا آثار تاریخی زیادی تهیه نمود فلمهای مذکور ثابت نمودند که (موضوع فلم منحصر به ملودرام های سخیف و کمدیهای سبک نیست این فلمها برای سینما آبروی به دست آوردند، و شاید از همه مهمتر اینکه سندی زنده از تیاتر نیم قرن پیش برای ما باقی گذاشتند).

بین سالهای ۱۹۰۰ و ۱۹۰۷ آثار

از بهترین نوع فلمها، سالونهای نمایش وجود نداشت، فلمهای کوتاه و چند دقیقه‌ی در مکانهای کوچکی چون دکان یا گاراژ نمایش داده میشد. این محلات کوچک و کثیف گروههای وسیع مردم را به طرف خود جلب نمیتوانست. باتهایی فلمهای داستانی طولانی از روی آثار بزرگ کلاسیک، چه تیاتری و چه ادبی، محل نمایش فلم تغییر خورد. سالونهای بزرگ و آبرومندی اعمار گردید و گروههای وسیع مردم برای نخستین بار و با احتیاط به آنجا پا گذاشتند. این کشف جدید به زودی در

از همان لحظاتی که پدران با -
 شهادت و بر غرور ما، به مثابه نخستین
 ملتی در قلوب آسیا به خاطر پیروزی
 نبرد آزادیبخش ملی و حصول استقلال
 سیاسی کشور در سال ۱۹۱۹ درفش
 بیکار شجاعانه را دلیرانه و ظفر -
 مندانه علیه نیرو مند ترین و وحشی
 ترین قدرت استیلاگر امپریالیستی
 زمان بر افراشت و یکی از حلقه های
 زنجیر امپریالیسم از هم گسسته شد
 پایه های مستحکم دوستی و همکاری
 متقابل میان ملت قهرمان افغانستان
 و خلقهای زحمتکش شوروی، صمیمی -
 نه بنیان گذاشته شد و این دوستی
 در همان و هله نخست نقش بر -
 افتخاری در مبارزه عادلانه مردم ما
 علیه ستم استعماری ایفاء نمود .
 پیروزی جنبش استقلال طلبی
 مردم شرافتمند و استعمار
 شکن افغانستان بر علیه

استعمار و امپریالیسم و به خاطر
 تسریع انکشاف شعور سیاسی ،
 طبقاتی و ملی رنجبران کشور ، به
 تاریخ ۲۷ ماه می و (۱۴) اکتبر سال
 (۱۹۱۹) سر آغاز بر قراری مناسبات
 و اساس روابط دوستی و سیاسی ،
 افغان شوروی تهداب گذاری گردید
 که بدون تردید این امر در راه -
 استحکام آزادی و استقلال هر دو
 کشور افغانستان و اتحاد جماهیر
 شوروی سوسیالیستی کمک فراوانی
 نمود .

در قطار سایر ملل زحمتکش جهان
 مردم غرور آفرین کشور باستانی
 مادر صف مقدم تامین روابط برادرانه
 و همکاری نمر بخش با نخستین کشور
 انقلابی سوسیالیستی جهان یعنی
 اتحاد شوروی بزرگ قرار گرفت .
 دولت نو بنیاد کارگری و دهقانی
 اتحاد شوروی بر هبری مرد خردمند

بر دیو خشمگین و وحشتناکی
 استعمار و امپریالیسم و استر داد
 استقلال سیاسی کشور تا ادا مة
 زندگی بشریت به خط جلی ثبت
 صفحات درخشان تاریخ مبارزات
 بر حق و عادلانه نیرو های پیشرو -
 نده و زوال ناپذیر ، خواهد بود .
 زیرا در نخستین مراحل این پیروزی
 تاریخی دولت نو بنیاد شورا ها با
 صداقت تمام به کمک و پشتیبانی
 نیرو های آزادیخواه افغانستان
 شتافت و اردوی سرخ شوروی قوای
 انگلیسی را در ترکستان تا رومار
 ساخت و سرحدات شمالی کشور
 را از خطر نفوذ استیلاگران متهاجم
 مصئون نگه داشت و بدین شیوه
 مردم افغانستان بادر هم شکست
 مقاومت استعمارگران بریتانیایی
 کبیر ، برای حفظ سرحدات جنوبی
 کشور شوراها مساعدت و یاری

(۱۹۱۸) ضمن افشای توطئه های
 امپریالیستی خاطر نشان کرد :
 ((دسایس استعمارگران انگلیسی
 در افغانستان هم برای توسعه دادن
 مستعمرات است و هم برای خفه
 ساختن ملت ها و هم برای حمله به
 روسیه شوروی ....))
 امان الله خان پادشاه ترقیخواه
 افغانستان بعد از حصول استقلال
 سیاسی کشور نخستین پیام صلح
 و دوستی ملت قهرمان افغانستان
 مستقل و آزاد را عنوانی و ای، لنین
 به عبارات زیر ارسال نمود :
 ((از آنجا که شما ، حضرات
 دوست محبوب و بزرگ من ، رئیس
 جمهور کشور معظم روسیه به اتفاق
 دیگر رفقای خود، دوستان بشریت
 و وظیفه پرافتخار و شرافتمندانه مرا -
 قبت از صلح و آسایشش افراد را به
 عهده گرفته اید ، من خوشوقتم از

غفار ((عریف))

دوستی ایکه از بوته آزمون زمان سرفرازانه و پیر و زمند بدر آمده است

سیطره جویان و اشغالگران امپری -
 یالستی بریتانیایی کبیر ، در مقیاس
 جهانی از لحاظ رشد نسبی اقتصاد
 و فرهنگ کشور و موضع گیری در
 زمینه سیاست خارجی و اعتبار بین -
 المللی، رخداد عظیمی بود که سیمای
 وحشتناک و هیولای مرگ آور سیستم
 استعماری امپریالیستی را سخت
 تارزهای تزلزل کشانید و اساس
 مناسبات پایدار و روابط خیل ناپذیر
 بادول و خلقهای تحت ستم جهان
 منجمله بادولت نو بنیاد شوراها ،
 بامتانت و استواری گذاشته شد .
 بنا بر تمایل و اراده سنتی و پر
 افتخار مردم روز گاردیده ما ، به
 بخاطر رشد زمینه های اجتماعی و
 اقتصادی در کشور و به منظور
 تقویت پروسه مبارزه ملی و دموکراتیک
 تیک توده های عظیم زحمت کشان
 میهن حماسه آفرین ما بر علیه

و ناجی پر نبوغ زحمتکشان جهان ،
 دوست صدیق ملل مشرق زمین و
 ای ، لنین ، نخستین کشوری بود
 که با حقانیت و صداقت آتشین
 استقلال سیاسی میهن ما را برسمیت
 شناخت و به موجب این شناسایی
 کلیه تعهدات و قرار دادهای ننگین
 و اسارت آور امپریالیستی منجمله
 کنوانسیون سال (۱۹۰۷) ملغی
 پنداشته شد .
 همچنان مردم افغانستان سربلند
 بعد از حصول استقلال سیاسی
 خویش از چنگ استعمارگران
 انگلیسی ، اولین دولتی بود که
 جمهوریت جوان شوراها را برسمیت
 شناخت و خلق ما بهترین و وفادار
 ترین دوست و پشتیبان آزادی و
 استقلال خود را دریافت .
 خاطره تابنده و الهام بخش
 پیروزی بی نظیر مردم افغانستان

اینکه برای اولین بار از جانب ملت
 ترقیخواه افغانستان پیام دوستانه
 واقعی کشور مستقل و آزاد افغانستان
 را ارسال میدارم ....))
 انسان گرانمایه ، دوست با صفای
 ملل مشرق زمین ، بنیادگذار سیاست
 نوع جدید صلحجویانه و دوستانه
 فی مابین افغان ، شوروی، و ای،
 لنین در پیام (۲۷) ماه می سال
 (۱۹۱۹) خویش به امان الله خان
 شاه مترقی افغانستان چنین نوشت:
 ضمن دریافت اولین پیام دوست
 آزاد و مستقل افغانستان به ملت
 روس با تعجیل درود خود را از طرف
 دولت کارگران و دهقانان و تمام ملت
 روس متقابلا به ملت آزاد و مستقل
 افغانستان که قهرمانانه در مقابل
 برده داران بیگانه از آزادی و استقلال
 خویش دفاع میکنند، میفرستم ...
 نیرومندترین سند تاریخی (معاهده

دوستی) به منابه سند استوار و تزلزل ناپذیر بر قراری مناسبات و روابط نمر بخش، علی الرغم تحریکات خصمانه و فعالیتها ی دیپلما سی دول امپریالیستی، بین دو کشور تازه از بندرسته (افغانستان، شوروی) در (۲۸) فبر و ری سال (۱۹۲۱) به امضاء رسید.

اهمیت تاریخی و سیاسی معاهده (۱۹۲۱) که بر پایه رعایت احترام به حاکمیت و استقلال ملی و منافع متقابل انعقاد یافته، درین مطلب خلاصه میگردد که قرار داد متذکره موافق به اصول عالی بشر دوستی سرحدات دو کشور افغانستان، شوروی رابه صورت نخستین سرحد نمونه صلح و دوستی و حسن همجواری بشیوه جبهانی ایجاد کرد. همچنان خصلت مردمی قرار داد متساوی الحقوق (۱۹۲۱) رامیتوان درین نکته هم در یافت که لویه جرگه آن زمان افغانستان به خاطر استحکام روابط سیاسی با دولت نیرو مند شورا ها و جلب همکاری های متقابل ملت ها در زمینه آزادی، ترقی، پیشرفت و صلح سند تاریخی متذکره رابه تصویب رسانید.

به تعقیب معاهده متساوی الحقوق (۱۹۲۱) که تهاد تزلزل ناپذیر مناسبات دوستی و همکاری متقابل راهبان هر دو ملت افغان، شوروی بنیان گذاشت، در سال (۱۹۲۶) مجددا معاهده بیطرفی و عدم تجاوز بین دو لیتین افغانستان و شوروی سو سیالیستی انعقاد یافت و الی سال (۱۹۶۵) که برای آخرین مرتبه در مسکو تجدید گردید، قرار داد بیطرفی و عدم تعرض چندین بار بادر نظر داشت اصول صلح و امنیت بین المللی، مساوات، دوستی و همکاری میان هر دو کشور تمدید شد.

بموجب این سند معتبر و تاریخی که روابط سیاسی و سوق الجیشی بین هر دو کشور در یک سطح عالی ارتباطات حفظ گردید و دفاع از صلح، استقلال آزادی، دوستی و همکاری بطور خدشه ناپذیر محتوای آنرا میساخت، هر دو ملت افغان، شوروی پیگیرانه سیاست انسانی ضدیت با استعمار و امپریالیسم، دفاع از جنبش ملی خلق های ماورای خط تحمیلی دیورتد (پشتونستان

و بلوچستان)، پشتیبانی از جنبش رهایی بخش نیم قاره هند، تا مین روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با کشورهای ضد استعمار اروپائی، آسیائی... را تعقیب و تقویت بخشیدند.

با در نظر داشت رعایت جدی از اصول عالی بیطرفی مثبت و فصال وعدم تعرض و مداخله در امور داخلی یکدیگر، معاهده یغمان در سال (۱۹۳۱) بمعنا به مکمل قرار داد سال (۱۹۲۱) بین دو لیتین افغانستان و شوروی عقد گردید که بموجب آن به انجام فعالیت های خصمانه و تخریبی در قلمر و یکدیگر مجال داده نشد، حق حاکمیت هر دو کشور برسمیت شناخته شد.

هنکا میکه با شنه های فاشیزم هتلری تمدن عالی بشریت را بوحشت می کوبید و جنگ دوم جهانی زندگی آرام مردم جهان را بمقصد توسعه طلبی و الحاق سرزمین دیگران، آتش افروخته بود، علی الرغم دسایس از تجاع و امپریالیسم خلق بزرگ هر دو کشور افغان و شوروی با افتخار و سر بلندی سالیهای آزمایش روا بط دوستانه، همکاری متقابل و حسن همجواری رابا ساس قرار داد (۱۹۳۱) سیری کردند.

اتحاد شوروی سو سیالیستی که درصفت مقدم نبرد خونین قرار داشت و در حدود (۲۰) میلیون انسان کشته داد، در فبروری سال (۱۹۴۵) از سوابق درخشان دوستی و همکاری و وفاداری ملت افغانستان ستایش فراوان بعمل آورد. سالیهای جنگ غاصبانه، غارتگرانه و رهزنانه امپریالیستی که در تسخیر ناپذیر اتحاد شوروی با همکاری سایر ملل زحمتکش جهان موفقانه به آن خاتمه بخشید به ((نام سالیهای آزمایش روا بط دوستانه و شوروی)) افغانستان و شوروی ثبت تاریخ است)) و ((درفش دوستی و صلح بین المللی را که در بیکار خونین علیه امپریالیسم بدست آورده بودند بر افراشته نگه داشتند)).

((... نمرات کمک های وسیع و همکاری اقتصادی و فرهنگی شوروی به افغانستان روی حقایق و ارقام و نقشه دوستی آنقدر فراوان و شهود است.

علی الرغم کند ی رشد اقتصاد و فرهنگ کشور ما، تخریب نیرو های ارتجاعی و امپریالیستی در کشور با زهم ایجاد تعداد موسسات صنعتی و زراعتی و فرهنگی و تا سیسات بزرگ و متوسط، بذل کمک در تعلیم و تربیت ده ها هزار کارگر و متخصص علمی و فنی ملی و ساختن نسبی زیر بنای اقتصادی افغانستان ملی سه پلان پنجساله و استقرار مناسبات برابر و نمر بخش در زمینه مساوات تجارته از خصوصیات مهم و به ارزش کمک و همکاری اقتصادی فر هنگی دو کشور به شمار میرود که ثبت تاریخ انکشاف کشور ما ست و خلق و نسل جوان و طنیر ست و

پیشرو انقلابی افغانستان هرگز آنرا فراموش نخواهد کرد...)) طی سالیهای برقراری روابط دوستانه و همکاری نمر بخش اقتصادی، فرهنگی، فنی و تکنیکی بین افغان و شوروی، بطور بسی غرضانه و بی شائبه در ساختن اقتصاد جامع ما، اتحاد شوروی نقش شایسته و ارزشمندی را ایفاء کرده است و در تاسیس و ایجاد پروژه ها و ساختن های بزرگ حیاتی به کمک یاری مردم افغانستان برقی آسایش یافته که بطور مختصر از آنها یاد آوری بعمل می آوریم:

برای نخستین بار در سالی (۱۹۲۴-۱۹۲۷) اتحاد شوروی با افغانستان در احداث لین تیلگراف کشک هرات، کند هار، کابل، مزار شریف اشتراک مساعی نمود و با صرف منافع مساعد مالی از گردید اتحاد شوروی که حتی به اندازه کوچکترین ارزش منافع استثمار در آن نهفته نبود، کار تمدید لین های تیلگراف با موافقت تمام، خاتمه پیدا کرد. در (۲۸ نوامبر ۱۹۷۲) موافقتنامه مر بوط به تاسیس خط هوایی مستقیم بین کابل و تاشکند با اشتراک نمایندگان با صلاحیت هر دو کشور افغان و شوروی، امضاء گردید.

اتحاد شوروی سو سیالیستی و افغانستان با متانت و استواری در تاسیس این امر شرفتمندانسه بذل مساعی نمودند. در (۳) اپریل (۱۹۳۲) بین دو لیتین افغانستان و شوروی

موافقتنامه در باره مناسبات دوستی، تلگرافی و رادیوئی به امضاء رسید و به تعقیب آن در (۲۸) جون سال (۱۹۵۵) قرار داد همکاری ترانزیتی به مصالح و منافع هر دو ملت انعقاد یافت.

بتاریخ (۲۴) مارچ سال (۱۹۵۶) قرار داد ارتباطات مستقیم و منظم هوایی بین افغانستان و اتحاد شوروی عقد گردید متعاقبا در (۲۸) اکتوبر (۱۹۵۹) در ارتباط فعالیت های کلتوری موافقتنامه تاسیس انجمن دوستی و روابط فرهنگی با افغانستان در مسکو به امضاء رسید. تاریخ های ۲۴ جنوری و (۴) مارچ سال (۱۹۰۶) در ارتباط به فعالیت های کلتوری و فرهنگی و تاسیس انجمن های دوستی میان افغانستان و اتحاد شوروی، خوش درخشید است. طی تطبیق دو پلان پنجساله انکشاف اقتصادی و اجتماعی افغانستان اتحاد جماهیر شوروی سو سیالیستی با ساس موافقتنامه (۱۶) اکتوبر سال (۱۹۶۱) در راه اعمار و ساختن جامعۀ بلاکشید همار، همکاری اقتصادی و فنی وسیعتری را به عهده گرفت که ستون اساسی رشد اجتماعی، اقتصادی، فنی و تکنیکی کشور را بمنظور ایجاد اقتصاد ملی پیشرفته تشکیل میداد.

در زمینه ایجاد موسسات ساختنی بزرگ و پروژه های مسکونی با ساس قرار داد تاریخی اپریل سال (۱۹۶۲) اتحاد شوروی همکاری های نمر بخش و شایسته را بادر نظر داشت تهیه و امداد وسایل و وسایط تکنیکی ساختن نمود. برای مردم افغانستان مدنظر گرفت و عملا در تاسیس این امر اقدامات اصولی بوقوع پیوست همچنان با ساس موافقتنامه متذکره اتحاد شوروی نقشه عمومی تجدید ساختن شهر کابل را طرح و تنظیم نمود.

سال (۱۹۶۳) درخشان ترین ایام همکاری های فنی و تکنیکی اتحاد شوروی با مردم افغانستان بحساب میاید. تاریخ (۲۷) اکتوبر سال (۱۹۶۳) موافقتنامه مر بوط به تادیه کمک های فنی بمنظور

دا سنا ن کوتاه افریقای
نو شته اسکار ریباس

یک روز پاول در کت ریباده

ترجمه محمد آصف فکرت

صبح زود صدای «موسو کو»
بیروز مندا نه از دا خیل حویلی به
گوش رسید :

«می عمه ، من خو شبخت شده
ام . یک عالم پول یافته ام !
(موسو کو) بسته بی را به
عمه اش نشانداد . عمه که روی
چو کی کو چک چو بی نشستنه بایک
تو ته ذغال و مقدار نمک دندا نهایش
را پاک می کرد آهسته گفت :

«چیغ نزن ! از بیرون می شنوند
درون بیا !
مادر کلان که حویلی را جارو
می کرد نیز توتنه بی ذغال و کمی
نمک به دهان داشت و تا از موضوع
خبر یافت به طرف آنها شتافت
و با کنجکاو وی پرسید ؟
«چی ؟ این چیست ؟
صدای کوکوی فاخته بی از چپری
پهلوی به گوش می رسید :

«کوکوکو ! کوکوکو :
صید هوس شدم ، کو !
به خاطر طعمه بی
بند قفس شدم کوا کوکوکو !
سر انجام در ها بسته شد
، هر سه زن روی نیمکت های
فلزی نشستند و در حالیکه دل
های شان به تند می تمید پول
ها را می شمردند و باز شما رش
را از سر می گرفتند . دو صدوده
(اسکو دوس) مبلغ خوبی بود
خداوند مهربان است و بندگان
گهنگارش را فراموش نمی کند .
مادر کلان گفت :

«حالا دیگر دهانت را ببند

شتر دیدی نه امی شنوی ؟ با این
پول ، دختر جان تو می توانی
خانه بی بخری و زندگی خوبی
سر براه کنی .
«نه مادر کلان . خانه چه می
کنم ؟ رخت های خوب و جواهرات
گرا نبها خواهم خرید ... و هم
اگر پول مانند یک ماشین مستعمل
خیاطی .
عمه اش گفت :

«البته می توانی چیز های هم
برای خود بخری . ولی کلیه ما
و پرا نه است ، و پرا نه .
سرش دور می خورد . یک خانه ،
رخت های مقبول . به تندی بر-
خاست و برای آنکه مقداری از خو-
شحالی اش را صرف کند به
قدم زدن در کف اتاق پرداخت .
با شادی و ترس دست به
گریبان بود . مادر کلان در حالیکه
دست هایش را در هم گره کرده
بود گفت :

«ببین . مردم سر های شان
را فدای پول می کنند .
و عمه اش افزود :

«برقص ، دختر جان ، برقص !
فرشته های نگهبان به تو مهربان
شده اند .
وقت کمی گذشت که صدای گریه
وزاری یکی از زنان همسا به
سر تا سر محله را فرا گرفت :

«دو صدوده اسکو دو مس مرا
گنی یافته است ؟ هو کس یافته
با ید پس بدهد ، زیرا از من است .
گم کرده ام . مردم بیا بید و بگو-

بید کی پول رایا فته ؟ شما هم
کار می کنید . می دانید که زندگی
بینوا یان چقدر دشوار است ، پس
پولم را پنهان نکنید . من دو صدوده
اسکو دو مس گم کرده ام . کسی
یافته ؟ به خاطر رضای خدا پولم
را پس بدهید . مردم ، بشنوید !
تقاضای منم .

موسو کو با شنیدن گریه
وزرای همسا به تصمیم گرفت پول
رابه صاحب اصلی اش برگرداند .
با دو احساس دست به گریبان
بود ، خوشحالی و ترس . اگر
نمی دانست صاحب پول کیست
باز هم یک چیزی ، ولی حالا چطور ؟
... حال که می دانست ، باز از
یک همسا به !

«بشنوید عمه ! میروم تا پول
را به صاحبش پس بدهم . می
شنوید چطور زاری می کند ؟ دل
سنگ هم برایش می سوزد .
عمه باز پرکی و با قیافه یسی
بی تقاوت جواب داد :

«چی گفتی ؟ پس میدی ؟ تو که
پول را ندزدیدی ، دزدیدی ؟ در
جاده یافتی . پس پول پول تست
دیگر از چه می ترسی ؟
و بیرون به پشتیبا نی عمه
افزود :

«طالعت را پشت پا نزن . یا فتن
دزدی نیست . اگر کسی چیزی بیابد
می یابد .
چیزی نیست امامی تواند بشنود .
آبله نشو .
در بیرون ، ((دونانای)) بینوا

با سرو لباس نا مرتب ، به
دیگران مصیبتش را شرح می داد و
مردم همه نسبت به او ابراز همدردی
می نمودند . چه پول زیادی از
بینوا اما کی پول را گرفته ؟
نه ما حرام خور نیستیم . که می
تواند به ناله های این زن بینوا دل
نسو زاند ؟ کی می تواند پول را
نگهدارد در حالیکه صاحبش چنین
آه و ناله می کشد ؟ کدام سنگدل
باشد ؟ نه ، هیچکس نمی تواند چنین
گناهی را مرتکب شود . هر کس
می داند او چه زندگی سختی داشته
است .

یکی از رهگذران که دور دونانا
جمع شده بودند پرسید :

«دونانا ! پول را کجا گم
کردی ؟
مثلی ساعتی که گوش کرده
باشند دونانا تکرار کرد :

«نمی دانم ، عزیزان من . امروز
صبح ، مثل همیشه ، به ((قائز))
می رفتم تا پول تمباکو را داده کاری
بیدا کنم . به استیشن ((التا)) رسیدم
و آه ، خدایا ... ناگهان فهمیدم
که پول افتاده !
به خانه برگشتم و تا توانستم
انج این راه را با لیدم اما نبود . به
خانه رسیدم . همه جا را با لیدم .
مثل دیوانه ها همه چیز را زیر
ورو کردم . بکس ها را ، جعبه ها را ،
همه جا را با لیدم ولی نشانی هم
از پول نبود ، همه کنج و کنار را

بایست پول در کنار جانم

دیدم. حتی تشک ها را زیر و رو کردم. و لی اثری از پول نیافتم. ((دونا نا)) زاری کنان می گفت:

همه کارهای من، همه گرسنگی ها و ترس های من در جنگل و همه سرگردانی های من برای دیدم. حتی تشک ها را زیر و رو کردم. و لی اثری از پول نیافتم. ((دونا نا)) زاری کنان می گفت:

دست ها را بهم زد و افزود: در همه ((انگو مباتا)) فریاد زدم. در تمام بنگو نیز فریاد زدم و همچنان در میانگا ناله کردم.

در مارکیت گوشت و ماهی فروشی نیززاری کردم. به هرجا سر کشیدم. وای، وای، وای! بیچاره شدم. اما هیچکس پولم را پس نداد.

وای، وای! کی پول را گرفته و چرا پس نمی دهد. کیست که

گر به های یک زن را می شنود گر به های یک زن بینوا را می شنود و باز هم پولی را که به او تعلق دارد برایش بر نمیگرداند این در این جهان چه معنی دارد؟ چیزی را می گیرند که به خودشان تعلق ندارد (باقی دارد)

دستور خیرنه او لیکنه

گواتیمالا او سی، آی، ای

دلاتینی امریکا په ښکیلاک خپلی خاوره کی داستعمار دپیرو پیرو یویرلاستوب دژنگ خورلی زنجیر پرشد دهغی سیمی ژغورنده غور څنگونو دآزادی دخونری مبارزی دگرته ورود انگل چی پرله پسې یی ښکیلاک گروهه خوله ماتورنکی گوزارونه ورکړل .

آندرو سینکلرد چه گوارا، نومی اثرلیکونکی دی او په ۱۳۰۸ کال کی دپیشگام انتشارات لغوا خپور شوی لیکی :

په ۱۹۵۳ کال کی په بولیویا کی دلوهری ځل لپاره یو ملی دموکراتیک رژیم مینځ ته راغی

چی دمنظمو پلانونو پواسطه یی د هیواد د پرمختگ لپاره ملاوتړله اودهغه هیواد اوسیدونکی چی ترشیارسمی پیری راپدیخوا دهسیانسوی ښکیلاک گروهه منگلوکی ښکیل وو وژغورل .

دهیواد قلمی معدنونه یی چی د نړی ستر معدنونه وو ملی کړل او دځمکو ویش سرته ورسول شو چی په دی لړکی ډیری ځمکی بزرگان دځمکو خاوندان شول .
دبولیویا دنوی رژیم انقلابی او اسلاخی پروگرام د کورنیو او بهرنیو دښمنانو او په سرکی د امریکا دامپریالیزم او هسپانوی ښکیلاک گروهه کلکی دښمنی او مقاومت سره مخامخ شو او دهغه رژیم دنسکورولو لپاره یی ملاوتړله .

دورخ ترورخی پر اخیلونکی او غوړیدونکی توفان په لړکی د «دومینیکن» په هیواد کی د جمهور رئیس «خوان بوش» په مشرتابه حکومت مینځ ته راغی چی دخلکو په گټه یی سمبیتونه او اصلاحات سر ته ورسول .

همدا شان په گواتیمالا کی د خلکو ژغورنده پاڅونونو داسی تاریخی بریالیتوبونه وگټل چی دلاتینی امریکا دهیوادونو دژغورنده غور څنگونو لپاره ښه سر مشق شو او دهغی سیمی دپاڅونونو له پراختیا او تکامل سره یی مرسته وکړه .

«ژاکوب (یعقوب) آرینز» دافسرانو او روڼ فکرانو داتلاف او ملاوتړله کبله خپل انقلابی حکومت شته کړ او په گواتیمالا کی یی له گواښه ډک مگر ستر تاریخی اصلاحات او سمبیتونه رامینځ ته کړل .

جمهور رئیس آرینز په ۱۹۵۳ کال کی د یونایتد فروت» دکمپنی ټولی ځمکی چی یوه ارته برخه یی نیولی وه ملی کړله او ټولی ځمکی یی دهغه ځای پراو سیلونکو بزرگانو وو یشلی او خپل پروگرام یی په زړورتیا سرته سره کړ .
دلاتینی امریکا دهیواد د دسر له پسې انقلابی بدلونونو او په دی لړکی دگواتیمالاد ستر بدلون او بر یو په نتیجه کی امپریالیزم او په سرکی دامریکا امپریالیزم او دهسپانیی استعمار جیانو خپله دښمنی پراخه کړله او غچ اخیستونکو دسیسو ته یی لاس واچاوه .

دجمهور رئیس آرینز د انقلابی پروگرام دسرته رسولو او دیونایتد فروت دکمپنی د پراخو

ځمکو دملی کولو له کبله دمتحده ایالاتونو دگټه خورو ډلو غضب وپارید او دخپلو له لاسه تللو گټو بیرته لاسته وروړلو لوبه یی پیل کړه ځکه چی نوموړی کمپنی دمتحده ایالاتونو دونه وانو سود خورو دگټو ساتندویه وه .

جمهور رئیس آیزنهاور دامریکا یی سود خوری کمپنی (یونایتد فروت) دکمکود ملی گیدو دغچ اخیستنی په غرض وپتیلله چی دسی، آی، ای په ناولو لاسونو دگواتیمالا انقلابی رژیم وپرزوی او خپل گوداگمی رژیم قدرت ته ورسوی چلندی له سره پیل او جاری وساته .

سی، آی، ای دآیزنهاور دارتجای پلان له مخی په گواتیمالا کی دارتجای کودتا د بریالیتوب په مقصد ټول مادی وسایل وکارول او دگواتیمالا د انقلابی رژیم له نیمگرتیا و څخه یی دهغه دنسکو رو لولپاره گټه واخیستله .

دلته باید داخبره یاده کړو چی دسی، آی، ای کارپو هانو دخپل کرغیرن پلان د عملی کولو په غرض دارینز رژیم له دری گونو نیمگرتیا و پراخه استفاده وکړله اودهغه رژیم یی نسکور کړ .
دسی، آی، ای داستازی وپردی گونی نیمگرتیا وی په لاندی ډول وی :

۱- څرنگه چی انقلاب کافی فرصت یی نه درلود چی دخلکو ملاتړ او ننگه تر لاسه کړی نوځکه دجمهور رئیس آرینز پلوی صاحب منصبان ناویند کیدل و پینښوپه وړاندی یی تفاوته پاتی کیدل .

۲- د لاریسونسکی کادر د خان منی او جاه طلبی له کبله رژیم د «شعب او ټوی ټوی» کیدو منگلوته ورغی نوځکه یی ونشوای کولای گوزارونوپه وړاندی خپل بومونی والی وساتی چی دقسم خوړلی او غبستلی دښمن دچلونو او ۳- دمتحده ایالاتو دپټو او ښکاره لاس وهنو او ورانکاره هلوځلو له کبله منځنی طبقی وډاری شولی او د انقلاب له ملاتړ نه یی لاس ونيو .

۱۹۵۵ کال په ژانویه کی جمهور رئیس آرینز دآیزنهاور دولت دټولو ورانکاره هلوځلو مسوول وگاڼه او په ډاگه یی کړله سی، آی، ای دگواتیمالا، فراریانو او شپل شوو ډلو ټپلو ته سازمان ورکوی او دهغه هیواد د انقلابی رژیم پرضد یی روزی .

دهماغه کال دجون په اتلسمه گواتیمالا د «گاستیلو آرماس» دتالی څټو او ډاډه مارو قوتونو له تیری سره مخامخ شوه او گاستیلو آرماس چی دسیاپلاس روزل شوی ود هغه جاسوس سازمان په لاریسونه یی د آرینز د رژیم پرضد لوتماړه جگړه پیل کړه .

دارینز حکومت لویه تیروتنه او اشتباه دواړه چی دسیاد گوداگمی تیری په وړاندی یی دخلکو دزیار ایستونکو پر گنو له وسله وال کولو څخه ډډه وکړه اودگور نیو لانجو له کبله کمزوری اود سیا دپلان له مخی ټوی ټوی شو اوله مینځه لاړ .

څرنگه چی دارینز دسی، آی، ای دچلونو اودهغی دتالی څټی آرماس تیریو په وړاندی مقاومت ونشوای کولای نو ځکه اپواته چی استعفا وکړی او خپل ځای آرماس ته پریر دی .

دجمهور رئیس آرینز تر استعفا وروسته د سی، آی، ای روزل شوی ژورواک او هیواد پلور آرماس دگواتیمالا دپتمنو خلکو پرسر نوشت واکمن شو او دسیادناولی پلان له مخی یی د پانگولی انحصارونو کرغیرن هدفونه ورتړلاسه کړل او دهغه اولس دښکیلاک او زبیشاک چال چلندی له سره پیل او جاری وساته .

زنان در اتحاد شوروی

پیشرفت فقط وقتی میسر است که
بجای صد هازن، ملیونها مایون زن
در آبادی کشور سهم بگیرند...

آن سبب شکست و آن پیمانها ریخت
که زن را دیگر ضعیفه و سیاه سر
گویند...

برابری و مساوات اجتماعی زنان
و مردان، تهیه و تدارک شرایط مساعد
برای سهم گیری آنها در زندگی
اجتماعی روس کار عمده بی دولت
شوراها را میسازد.
در قرون گذشته ظلم و ستم
بر زنان و بیاداد گریها بیشتر بوده
است سوال حقوق زن که بذات
خود یک امر مغلق و پیچیده است،
توسط تیوریسن ها و جامعه شناسان
بورژوازی بی اندازه غلط تعبیر
شده بود آنها زنان را نظر به
ساختمان بیولوژیکی، ناتوان
و ضعیفتر از مردان دانسته و انان
رافاقت تفکر خلاق و آزاد می
پنداشتند.

علمبر داران دانش نوین ریشه
اصلی پرابلیم ها را بر ملا ساخته و
بیان داشتند که تا برابری زنان در
اجتماع اسباب و علل اقتصادی
و اجتماعی دارد.
انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتوبر
برای اولین بار در تاریخ به امید
آزادی اجتماعی و کلتوری زنان که
از دیر زمانی بیک خواب تبدیل شده
بود جنبه واقعیت داد و فرما نهایی
طرح شده دولت شوراها تبعیض
برضد زنان را از بین برده مساوات
و برابری قانونی بین زن و مرد را
به مرور زمان با آزادی اقتصاد و
سیاسی زنان تامین نمود. بر ای

و بخصوص زندگی فامیلی تا مین
میکند. همچنین مساله ای که نسبت
به مسایل دیگر مهم بنظر میرسد
اینست که در شرایط فعلی تامین
حقوق و شرایط بهتر مادی بر ای
آنها نسبت به سالهای گذشته
خیلی تفاوت نموده است. و باید
گفت که حزب کمونسنت و دولت
اتحاد شوروی همواره تلاش می
ورزد تا در آینده نیز شرایط مساعد
مادی و معنوی را برای زنان مهیا
سازد.

شرایط مساعد و سود مند:

سهم گیری زنان در کار پرثمر
اجتماعی، آنها را از لحاظ اقتصادی
آزاد ساخته و سبب ایجاد یک
تهداب استوار برای برابری حقیقی
ایشان با مردان میگردد.

در اتحاد شوروی حقوق همه
باشندگان کشور چه زن چه مرد با هم
یکسان است و این حقوق مساوی
ناشی از مالکیت اجتماعی بروسایل
تولید، اقتصاد پلان شده سوسیال-
لستی و مکانیزه شدن زندگی-
اجتماعیست. نظریه شواهد و اسناد
دست داشته در شوروی اثبات
زنان در کار پرثمر اجتماعی نسبت
به همه کشورهای جهان بیشتر
میباشد. بطور مثال تقریباً نصف
زنان کارگر در فابریکات مصروف
کار بوده و تعداد آنها در پیشرفت
امور تخنیکی و فنی همواره ازدیاد
مییابد.

کار زنان روستا که بیشتر با
کشاورزی سرو کار دارند در اوایل
یک اندازه مشکل بوده اما بمرور
زمان این پرابلیم آهسته آهسته با
ماشینی شدن امور زراعتی رفع
گردید که اینک اکثر فعالیت های
ایشان بکمک ماشینهای مدرن و
مجهز مرفوع میگردد. همچنین
زنان بحیث بازرسان فابریکات مرغ
داری و مواشی و بحیث رانندگان
تراکتور در ساحات زراعتی ایفای
وظیفه می نمایند.

بقیه در صفحه ۵۶

رهبر پرولتاریای جهان میگفت:
پیشرفت فقط وقتی میسر است
که بجای صد ها زن، ملیونها
ملیون زن سراسر شوروی در آبادی
کشور سهم بگیرند و ما متیقن
هستیم که اصل پیشرفت سوسیال-
لستی آنوقت مفهوم خواهد داشت.
حزب کمونسنت، دولت و اتحادیه
های کارگری اتحاد شوروی بحل
سوال حقوق زن، در همه جهات
توجه زیادی مبذول داشته است.
بناء هر یک از قوانین اساسی سال
های ۱۹۱۸، ۱۹۲۴ و ۱۹۳۶ که با
یک مرحله مشخصی از ساختمان
سوسیالیزم ارتباط داشته، همواره
اهمیت زنان را در زندگی شهری
منعکس میسازد. قانون اساسی
۱۹۷۷ اتحاد جماهیر شوروی
برابری کامل زنان را با مردان در
وظایف محوله اجتماعی و دیگر
ساحات زندگی سیاسی و اقتصادی

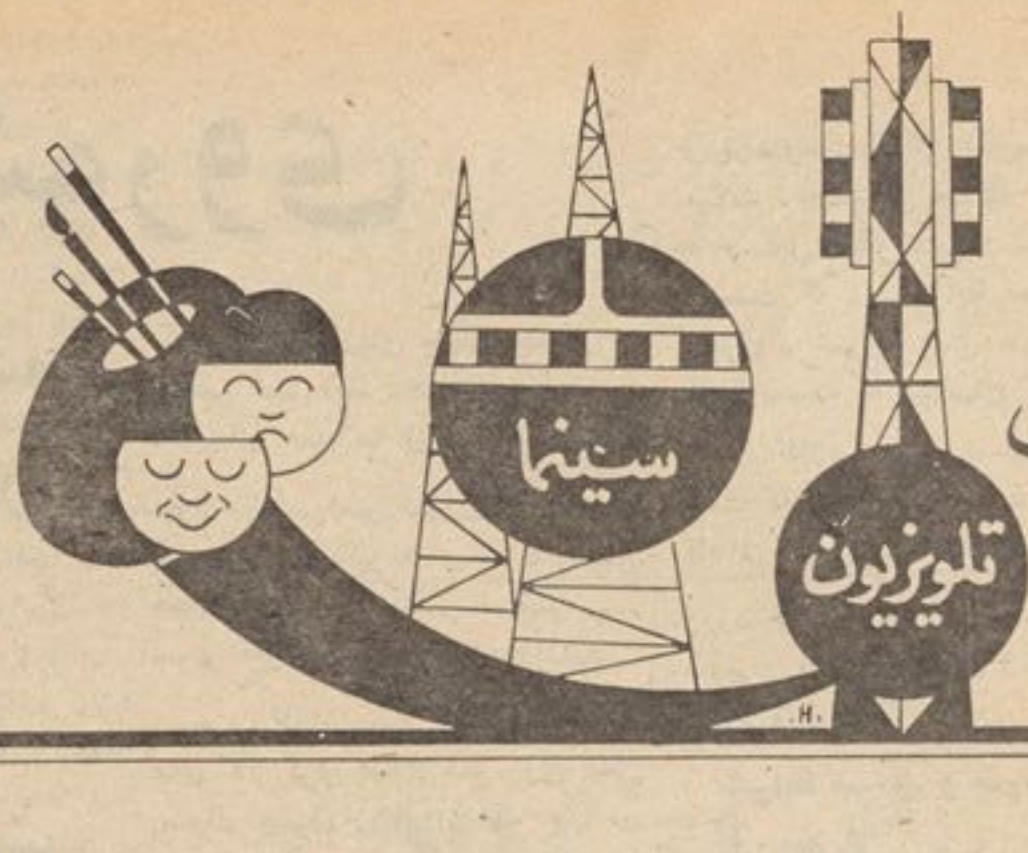
آنکه زنان بتوانند بحیث معماران
فعال زندگی نوین، کار و بیکار
نمایند، آزادی و برابری حقیقی آنها
در همه ساحات زندگی اجتماعی
لازم و ضروری بود.

دینخی پیغام

خودا اوچت دی په جهان کی تل مقام دینخی
خکه لازم دی په هر چا تل احترام دینخی
وی، دی وروزی، برابری په تل جهان کی تمام
دغه دی غبر د پاکسی مینی او پیغام دینخی
دچی نن خیزی پاس اسمان ته انسانان په پوهه
پدغه لار کی لیدل شوی پوهی تمام دینخی
که په یو لاس بانندی ما شوم په بل جهان خنگوی
لوی قوت پروت دی په وجود کسی شامام دینخی
تل بی په غیر کسی روزل گیری د جهان نابخی
ژوندون ته خوند او رنگ بپیلی دی انعام دینخی
ژونگی بی دک دپاکسی مینی، محبت خونی دی
په زه نو خورن موره لگیری هر کلام دینخی
ظلم، تیری بی نه خو پیسیر ترینه کرکه کوی
سوله وروزی ده په نری کی لوی مراد دینخی
د چاهه زه کی چی دیوه د معرفت دی بله
هغه سیخیلی مقام وینی تمام او تام دینخی
دیل په غم بانندی غمجن وی داخوا خوری انسان
د بشریت لار کی په برخه دی تمام دینخی
له دیره شرمه انگریزان چی راکتلی نه شی
غبر دملاکی یاد وی وده قیام دینخی
که بنخه نه وی، ژوند به نه وو خوشالی به نه وه
خکه (زه سوانه) وجود ته گاندی تل سلام دینخی

نقد
و
بررسی

تئاتر، رادیو، نقاشی و...

جنایاتکاران

محصول: شفق فلم

دایر کتر و پرود یو سر: تور یالی شفق

پرودیو سرمنیجر: فتح‌الله برند

فلمبر دار: انجنیر لطیف

در نقش های عمده: ابرا هیمن طغیان، محمد جان گورن، ویلی

محل نمایش: سینمای بهار ستان و تیمور شا هی

پای از سالون نما یس بیرون گذارد
واحیانا مدتی هم باخود بیند یسند که
آنچه در برده سپید سینما دید آیا به
راستی و اقعیتی بود از درون جامعه
وزندگی او، ویا قصه یی از آنمانند
که آنرا فقط در فلمها و نما یسنا مه‌ما
میتوان دید؟
تلویحا یاد داشت شد که جنایاتکاران
ران مورد پسند تما شا گر قرار گرفت
و شا یدهم بتوان گفت که این فلم
ریکارد پر فروشترین فلم داخلی را
در یکی دو سال گذشته از آن خود
ساخت که این خود عللی دا رد تراوان
وازان شمار اینکه تهیه کننده فلم در
پهلوی دید کم و بیش و ا قعکرانه خود
درارائه نماد های تصویری از زندگی
یک جامعه عقب‌تنگ‌داشته شده و
ارباب رعیتی و نما یا ندن برخی از
خصوصیت های آن در قالب یک قصه
نه چندان تازه و بکر، ازسرا یط بازار
فلم در کشور ونحوه اند یسه تماشاگر
بدآموز شده و گوشه چشمی به خوا
ست و سلیقه اودا شتن هم‌غا فل نبوده
وباگنجا نیدن بجا و یا اینجا ی بار چه
رقص های متعدد و آواز خوانی های

جنایاتکاران نخستین محصول
شفق فلم با لآخره بعد از گذشت
چند ماهی که از نصب اعلانات پر
عرض و طول و پو ستر های رنگین آن
به درودیوار سینما های شهر مسا
سپری شد، اجازه نمایش گرفت،
به اکران کشیده شد و گروه گروه
تماشاگر خسته و نازا ضی از تکرار
نمایش فلمهای چند سال پیش خر
یداری شده و از بازار افتاده هندی را،
به درون سالون های سینما کما نید
تابا تما شای فلمی که به قول خودش
هم عشقی بود و هم ترازیدی، هم رقص
تراوان داشت و هم آواز و نا کا می و
دختر و بچه فلم هم «بدکی» نبودند،
سه ساعت غم زندگی رابه فراموشی
سپارد وزیر تاثیر حالت های بیمار
گونه خود قهرمان بینی موقتی و تأثر
گرفته از امکانات وسیع خادو بی هنر
هفتم گامی چشمی تر کند و اشکسی
بریزد و گاه دیگر به بیجان خشم کشیده
شود و مشتکی گره کند و زمان هم
قرکمر و ادا و اطوار فر بیننده و اغوا
گرانه رقاصه او را به دنیای و سو
سه ها کشاند و آه سرد از سینه بر
در دهن بر آورد و بعد هم راضی و خسته

محمد جان گورن در یک نقش خوب در فیلم جنایاتکاران

و به منظور طویل ساختن مدت فلم که هم از تباط منطقی صحنه های فلم راتا اندازه یی لطمه میزند و هم در مجموع همان بخش های فلم را از کشش و هیجان به دور میدارد و مو- ارد دیگر در همین زمینه .

باهمه آنچه که گفتیم با توجه به نوپا بودن سینمای ملی افغانستان، کمبود پرسونل، فقر سرمایه و دشواری های فنی فراوانی که دست اندر کاران سینمای ما با آن روبرو اند، با نظر داشت اینکه تا کنون این گروه نه اتحادیه یی دارند که از منافع آنان دفاع کند و مشکلات شانرا در ارگانهای مسوول به طرح آورد و نه هم سازمان های هنری دولتی مجال آنرا یافته اند که پیرامون معضلاتی که در مجموع خود سینمای ما را از خلق آثار خوب و پامحتوا بدور میدارد گام های موثر بردارند. باید

گفت که فلم جنایتکاران اثری است قابل پذیرش که فقط بدلیل دارا بودن نماد هایی از زندگی مردم ما و به شناخت آوردن گوشه های مختلف آن در یک مقطع خاص زمانی خیلی بهتر از فلم های همردیف تجار تی و پول ساز کشور های خارج است که تولیدات آن سالیان در از سرمایه های ما را به جیب سازندگان و تهیه کنندگان آن فرو ریخته و هنوز هم فرو میریزد و همین هم باید انگیزه یی باشد به اینکه این موسسات مورد حمایت قانونی بیشتر قرار گیرند و مجال فعالیت بیشتر در شرایط بهتر برای شان داده شود تا به این ترتیب با از میان رفتن عوامل رکود و توقف در تولید های سینمای ما نه تنها استعداد های فراوان تری را شکوفا میبخشیم، بلکه به آرامی زمینه رقابت کمی و کیفی را با تولیدات خارج میسازیم. بیاییم که کشور ما بازار فروش آنها- ست.

صحنه دیگری از فلم جنایتکاران

خورشید و حمیده که در نقش دو مادر از خود بازی های حساب شده یی را ارائه میدهند.

نکات دیگری نیز به از تباط محتوا و تکنیک فلم مطرح است که با تفصیل به نبشت آید و در این فشرده نمیگنجد و به همین دلیل با شماره یی گذرا به آن رد میشویم. ما نند صحنه اختطاف یک دختر از دروازه مکتب، به موثر کشیدن او به اجبار به وسیله چند نفر در برابر چشم گذرندگان که با توجه به استثناء بودن آن در شکل و قالی که در فلم تصویری بندی میشود نباید هسته داستان فلم قرار میگرفت و یا مرا- جعه نکردند دختر فلم به مراجع- نونی بعد از آلوده شدن و حتی ارائه نشدن هیچ نما یی بعدی از چگونگی بر خورد دختر با جوانی که وی را به آلودگی کشیده در محتوا و دراز شدن خیلی از صحنه ها به صورت عمدی

شود کارگردان در مجموع لحظاتی نام- خود به استثنای گردش های دراز مدت و کسل کننده دختر و پسر او- فلم حاکمیت دارد و توانسته است حالت هیجان و انتظار را در تماشاگر خود حفظ کند و به آرامی به فرجام قصه رهنمای دهد.

از نظر فنی کاره با دقت زوایای دید خود را به انتخاب گرفته و با استفاده از سایه روشنی ها و بزرگنمایی ها و خرد نمایی ها که بیشتر در نمایا- ندن خصوصیات عاطفی پر سوناژها کمک میکند تا توانسته است تصویری درخوبترین شکل ممکن آن و یا چیزی نزدیک به آن ارائه داده و ارزش کار خود را بیشتر از پیش تثبیت کند.

«کلوزآپ» ها که در فلم های گذشته شفق حتی در موارد کاملاً ضروری کمتر ارائه میکردید و جای آن را (مدیم شات) ها میگرفتند در این فلم در جاهای که مورد نیاز بوده دراز کار های گذشته وی قالب بندی شده و تماشاگر را در برابر دگرگونی های عاطفی و درونی و انعکاس آن در چهره پرسوناژ قرار داده است که میتوان با توجه به ارزش این شکل کار، آنرا به تایید گرفت.

«ادیت» پیوندها و صدا بر داری فلم نیز تا جای زیاد نواقصی را که در فلمهای پیش از این از ساخته های همین دایر کتر دیده ایم کمتر به چشم می خورد و مونتاژ با لئسبه موفق توالی صحنه ها را از میان نمیبرد. باز یکران نیز در قالب نقش های خود نیک فرو رفته اند و با- الخصوص محمد جان گورن و ابراهیم طغیان که درخششی چشمگیر دارند و

پر شور و جنگ و جدل ها و خورد های هر کولی و رستمی و یا به قول سینما پسند تری دارا سنگی و فخر- الدینی، متاعی مرغوب به این گونه از تماشاگر سینمای ما که تعداد آن هم خیلی بیش از گروه دنبسال رو سینمای ما آید یا لوزی است تهیه- بیند، که کاری است تا حد دور از ملامت و شماقت در شرایطی که اگر جز این باشد کارگردان و تهیه کننده با دهان کجی نیشخند گونه سالون خالی از تماشاگر رو برو میشود و یا حداقل نمیتوانند مصارف فلم را که بدلیل خاص هنرگفت تر از کشور های دیگر هم است با فروش خود جبران سازد.

جنایتکاران در محتوا ای خود اگر از برخی صحنه سازی های به ذوق بازار، آن بگذریم فلمی است تا حدی در خور توجه که در آن گوشه های از سلطه ظالمانه خان و ارباب در ده و پول و ثروت های باد آورده در شهر به نحو نیکو تصویری میگردد و تماشاگر را در برابر فاجعه هایی قرار میدهد که سالاری و سالار منشی و خان بازی و اشراقیت در یک جامعه طبقاتی به طبقه ستمکش تحمیل می کند.

چند شات اول فلم که «تایتل» فلم روی آن سوپر، میگردد با نماهایی که از گوشه های مختلف شهر و حالت های گوناگون زندگی در محلات فقیر نشین و ثروتمند نشین به چشم آما- شاگر میکشد در واقع شناختی نشانه یی از موضوع فلم و دیدن- یر کتر را به بیننده القا میکند تا تفاوت هارازنده تر در یابد و به تفکر کشیده

احمد سیر حیل و سیما در صحنه یی از فلم جنایتکاران

در تحت سیطره ظالمانه استبدادی و جبارانه
ظاهرشاهی نهضت های انقلابی در هر گوشه
و کنار کشور اوج میگرفت و هر آن پر بار تر
می گردید و با افتخار و سر بلندی درفش بیکار
طیقاتی را در اهتزاز در آورده و خط فاصل
میان نیرو های انقلابی و ارتجاعی را روشن
تر و عمیق تر ترسیم می نمود .

باشکل گرفتن و اوجگیری نهضت ملی و انقلابی
افغانستان در تحت رهنمایی های حزب
دموکراتیک خلق افغانستان سازمان ها و
اتحادیه هایی مبارز و بیکار جوی صنفی شکل
میگرفت و بوجود می آید . دلیرانه و قهرمانانه
علیه استبداد، ارتجاع و قدرت نمایی ها قدرت
های استعماری به مبارزه گرم
پرداخته و بدون هراس و دلپره گی ضربات
شدید و پیچید به دژ آهنین دشمن وارد می آورد
که انقلاب پیروزمند و رهایی بخش ثور حزب
دموکراتیک خلق افغانستان بصورت مستقیم
به آن ارتباط دارد در پهلوی سایر سازمان
های توده یی مانند سازمان های کارگران
دهقانان و سازمان های صنفی انتشار زحمتکش
که همه و همه در اثر رهنمایی ها و رهبری
سودمند حزب دموکراتیک خلق افغانستان
تهدیدگذاری گردیده سازمان دموکراتیک زنان
افغانستان این گردان پیش آهنگ و انقلابی
زنان افغانستان مبارز و انقلابی به تاریخ
هشتم جوزای ۱۳۴۴ یعنی پنج ماه پس از
تاسیس حزب دموکراتیک خلق افغانستان
بنیان گذاری شد این سازمان رزمنده و انقلابی
پیوسته در خدمت زنان زحمتکش و نهضت

و با شکوه علیه دولت های وقت و در مراحل
مختلفه نهضت ، نقش خویش را قهرمانانه
و بیکار جویانه در دست ایفا گرفته و این
زنان و دختران مبارز و سر سبزده چه در
شرایط مغفی و غیره با ایراد سخنرانی ها و
سازماندهی زنان در تنویر اذهان و بلند
بردن سطح آگاهی زنان سعی و تلاش خستگی
ناپذیر را به خرج داده و پیوسته کوشیده تا
سطح آگاهی و شعور سیاسی زنان را ارتقا بخشد .
از ابتکارات دیگر این سازمان توده ای
تجلیل از روز تاریخی و باشکوه هشتم مارچ
است که برای نخستین بار این روز تاریخی
به سرپرستی زن مبارز، آگاه و قهرمان مسا
دوکتورس اناهیتا راتب زاد در سال ۱۳۴۶
برقرار شد .

این زن مبارز با همه کوشش ها و تلاش های
انسانی و آگاهی و رزمندگی که خاصه شخصیت
پر تپش اوست در ظرف پانزده سال و نیم
در جهت احیای حقوق زنان محروم کشور
محبوب جد و جهد خستگی ناپذیر را قبول
نموده منحنی حامی، پاسدار و سپاهی حقوق
زنان لحظه آرام نداشته است و در همه حال
و احوال پیشاپیش صفوف زنان رزمنده و
بیکارگر درفش آزادی زنان را در اهتزاز در آورده
و آنها همچنان با صداقت و ایمان داری و عشق
به زن و وطن و مادر و وطن برافراشته در کف
نگهداشته است افتخار بزنان مبارز افغان
و از جمله برزن مبارز و انقلابی دوکتورس
اناهیتا راتب زاد .
سازمان دموکراتیک زنان افغانستان در روند

به افتخار کنگره

سر تاسری زنان

شکجه افغانستان بوده و هر جایکه حیات
و کرامت انسانی زن در معرض خطر قرار داشته
و یا مناسبات غیر عادلانه اجتماعی و اقتصادی
خواسته باینجه های ننگین خویش حلقوم این
جنس تخت رنج و محنت را بفشارد ندای
آزادی بخش این رزمنده سازمان بلند گردیده
و در جهت دفاع این چنین زنان تا پای جان
به مبارزه برخاسته است .

سازمان دموکراتیک زنان افغانستان در
شرایطی پایه عرصه فعالیت های انقلابی و
سازماندهی گذاشت که تحریکات دشمنان،
مرتجعین و استعمار سیاه و سونگنده خورده
علیه خلق و مردم و مبارزین سرسبزده و انقلابی
ماه اوجش رسیده بود و هر آن توطئه و حيله
تازه به کار می بردند .

این سازمان آگاه با طرح برنامه های انقلابی
و مبارزات بیکار و ظایف و نظیر ستانه خویش
را در بسط و گسترش جنبش ها و نهضت از
پاد نبرده و ضمن مبارزه مشخص و انسانی در
ارتباط با آزادی زنان این نیمه فعال از بیکره
اجتماع سخت کوشا و ساعی بوده است .

سازمان دموکراتیک زنان افغانستان ضمن
ایجاد روابط نیک بین زنان و دختران و بسیج
ساختن آنها علیه ستم دوگانه اجتماعی شرکت
در مظاهرات و میتنگ ها و اعتراضات عظیم

افغانستان به زباله دان تاریخ سپرده شد و
نمایندگان سازمان دموکراتیک زنان برای
اولین بار توانست در جلسه های شورای
فدراسیون دموکراتیک زنان جهان در مسکو
اشتراک کند که با افتخاریکه از گلشنه های
دور در ارتباط با مبارزات انقلابی و وطنپرستانه
که سازمان دموکراتیک زنان افغانستان کسب
نموده بود به عضویت فدراسیون بین المللی
دموکراتیک زنان پذیرفته شد که جا دارد
بگویم افتخار بر سازمان دموکراتیک زنان
افغانستان این یگانه گردان پیش آهنگ و
انقلابی زنان افغانستان همچنان این سازمان
از بنو تاسیس و از شروع فعالیت های سیاسی
اجتماعی کوشید تا زن آزاد باشد و آزاد زیست
کند و در جامعه و اجتماع شخصیت حقوقی و
انسانی خودش را داشته باشد برای پرواز
محیط کسب کند و چون پرنده طلایی در قفس
مرد محبوس نماند مگر در مقابل جباران تاریخ
و سلطنت داران خون آشام انواع و اشکال
نیرنگ ها و آزار را بکار بردند در شرایطی که
ارتجاع سیاه ظلم و جباری اش را به اوج رسانیده
بود و ارتجاع و امپریالیزم افغانستان را میدان
تاخت و تاز قرار داده بودند میخواستند تحول
و نهضت را با پنجه های گتیف شان خفه نمایند
و از جمله میخواستند زنان و دختران ما را محکوم
به سکوت و اسارت نمایند و دست و پای آزاد
زنان را که خوشبختانه از گلشنه های دور تا
کنون نصیب زنان قهرمان و حماسه آفرین
افغان دیار بوده به زنجیر سنت های خرافی
ببندند و آنها را در چار چوب خانه اسیر و
محبوس سازند . چنانچه ارتجاع سیاه با نیزاب
پاشی و توهین های مکرر تا جوان مردانه
میخواستند صد و موانع را در مقابل نهضت
اجتماعی و بخصوص نهضت زنان به صورت
خانانه ایجاد نمایند . این است که باز هم
سازمان دموکراتیک زنان افغانستان ندا اش
را هر چه سار بلند نموده به دولت ظاهرشاهی
و جمهوری قلابی داود شاهی می فرماند که
زنان افغانستان تنها نیستند بلکه سازمان
فشرده و مبارزی در عقب شان وجود دارد که
چون صف آهنین از این و از حقوق آنها دفاع
خواهد کرد .

این سازمان هرگز نخواست فقط گارد
تشریفاتی و نمایشی باشد بلکه هر جا که به
زن و حقوق انسانی زن جفا روا داشته شده
آوازش را بلند نموده و با ایمان داری و پایداری
محکم و تزلزل ناپذیر از زنان رنج کشیده ما
یاسداری و حمایت نموده است .

اکنون که مبارزات صادقانه و انسانی مردم
افغانستان منجمله زنان بیکار جوی و حماسه
آفرین شکوفه هایی به بار آورده و انتظار میوه
شیرین آنرا در پرتو پیروزی های انقلاب
عمیق و دموکراسی و مردمی ثور که به پایمردی
اردوی دلیر و رهایی بخش و پشتیبانی مردم
آزاده افغانستان به پیروزی رسیده داریم .

آرزو مندیم مردم رنج دیده و به ویژه زنان
جفا کشیده ما از پیروزی های مرحله نوین
انقلاب ثور بیشتر مستفید گردیده و در
پیشاپیش آنها سازمان دموکراتیک زنان
افغانستان در راه اعمار جامعه نوین و فاقد
از رنج و درد و جامعه شگوفان و عاری از هر
گونه تشویش و نگرانی خاطر به افتخارات زیاد
نایل گردد .

و اکنون که سازمان دموکراتیک زنان
افغانستان در آستانه اشکال و سازماندهی

سرتاسری قرار دارد به یقین می تواند تمام
زنان با احساس با درد، قهرمان و حماسه ساز را
بنور سازمان خود شان بسیج سازد چه زنان
آگاه میدانند که سازمان دموکراتیک زنان
یگانه مرجع و یگانه تجلیگاهی است که تحت
رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان می
تواند روزه های امید و پیروزی را بسرو
زن افغان بگشاید و به زن افغان افتخار آزادی
پیروزی و آینده شاد و مسعود ببخشد و ما اکنون
شاید تجلیل و بزرگاری هر چه باشکوه تر
این روز تاریخی که سرنوشت زن افغان به آن
ارتباط مستقیم دارد خواهیم بود و صفحہ نوین
و پرافتخاری در تاریخ مبارزه زنان قهرمان
کشوده خواهد شد .

پیروز باد کنگره سرتاسری زنان مبارز
افغانستان .

مادران صلح

میخواهند

ای کودک دلفریب زیبا

ای میوه زندگانی من

آینه رو شن است رویت

از کودکی و جوانی من

من عمر عزیز رفته امرا

در روی تو میکنم تماشا

بینم زدر یچه های چشمت

آینده پرسعادت را

چشمیت دو ستاره درشت است

چون اختر بخت تودر خشان

بوی نفس معطر تو

آرام دلست و راحت جان

آنکه که دو دست کو چک تو

چون حلقه فتد بگردن من

گویی بودم جهان در آغوشت

لرزد ز محبتت تن من

مادرچه فدایی عجیبی است

از خود گذرد برای فرزند

مادر دل و جان و زندگی را

با مهر کند فدای فرزند

ای کودک دلنشین زیبا

وی نو گل زندگانی من

گر سر بد هم نمی سپارم

یک لحظه ترا بدست دشمن

گر بشه به صورتت نشیند

از جای برم شوم دگر گون

آخر چه تحملی که بینم

رفتی تو میان آتش و خون

گر چشم مرا کنند از جای

گر قلب مرا کنند پاره

حاضر نشوم که شعله جنگ

آتش زندت به گاهواره

چون من همه ما دران گیتی

دارند ز جنگ نفرت و تنگ

ای لعنت ما دران دنیا

بر هر که فرزند آتش جنگ

ژاله

بختی پیرامون همکاری های خانوادگی : اطفال و کار های منزل

چای وغیره امور را بهمن اعتماد کند ووا گذاردوقتی می بینم این کارها را به تنها یی انجام مید هد خینی نزار- حت میشوم و آرزو میکنم يك قسمت این کار ها را به من بد هد مگر میگو ییدختر این ایجا اب مهارت زیاد رامی کندنشود که از تو سب و خطای یی سرزند مثلا دیگ شور شود و یسا بسوزد و یا جای تیز و یا کمر نکست شود آنکاست پدرت بالای من قهر میشود و مرا لت و کوب میکند نشود که با این سهل انگاری یگرو زی خلبای ناخواسته زند گی ما از هم بیاشدو تو بدبخت شوی .

خالی کند ، ماری ظروف را خشک کند زرغو خانه را جار و ب کرده و گرد گیری کند همچنان محمود برای آوردن سودا ببازار برود. خلاصه همه رابه اندازه استعداد ایشان بکسار بگمارد .
وما میخواهیم زند گی يك نا میل چهار نفری را که مشتمل بر پدر و مادر و دو دختر هشت سا له و دو دوازده سا له است بشکل دیا لو گک برای خوا - نند گان عزیز تقدیم کنیم :
دختر دوازده ساله میگو ید: وقتی از مکتب بر میگرم نا گزیر بعد از صرف نان و خواب و يك تفریح مختصر کار های خانگی ام را انجام دهم .

دختر ك در حا لیکه از این زند گی خیلی نازا حت شده بما در میگو یید مادر چرا از پدرم کمک نمی خواهی داد و همینکه بخانه تشریف آورد با لای آرام چوکی می نشیند پایش را با لای بامی اندازد و دستور جای گرم می دهد.

مگر می بینم پس از همه ، همینکه بمنزل آمدم فرصت سر خار ییدن برای میسر نیست ؟ و چه رسد به استراحت و انجام کار های خانگی وقتی بخانه رسیدم و نان صرف نمودم مادرم متواتر میگو یید فلان کار چه شد. نان به نا نوا یی مانده. ظروف نا شسته و خانه به هم ناروفته . راستی راستی من به انجام دادن این همه کار های خرد و ریزه که ایجا ب گشتن و راه رفتن زیاد رامی کند خیلی خسته میشوم و آرزو میکنم که ایگاش مادر انجام کار های دیگر مانند بخت و پز غذا و تهیه

به خواهرك هشت سا له ام هیچکاری را محول نمی کنی. فقط هر آن بمن دستور انجام امور مید مید . مادر با کمی خشن میگو یید دخترم خواهرت بسیار خرد است و از عهده انجام هیچکاری بر آمده نمی تواند پدرت هم خیلی خسته است زیرا در اثر انجام کار های روزانه اثر زی اش مصرف شده است و حوصله همکاری در کارهای خانه را ندارد .

دختر ك میگو یید : ما در فقط من هستم که اثر زی انجام این همه کارها را دارم باید چندین مرتبه درزینها را بالا و پایین بروم خانه را مرتب کنم، گردگیری نمایم ظروف شسته را و صافی نمایم وغیره ...
چون فرصت ندارم بایدنه را دیو بشنوم و نه هم تلو یز یون تماشا کنم.

مادر چه میگو یید ؟ سه مرتبه به این دختر حرف نا شنو گفتم سطل خاکروبه را به بیرون ببر و پشت در بگذار باز هم او را نبرده و سطل تاکنون اینجا ست من نمی دانم چرا به حرف من گوش نمید هد او اصلا خود را موظف نمی داند که در کارهای خانه مر کمک کند . همه تو قع کار و دوندگی را از من دارند، همه را حت می نشینند و به هیچکاری دست نمی زنند اگر یگروز بخانه نباشم آنها

آیا اطفال در کار های خانگی با مادران همکاری بنمایند ؟
عنوان بالای بحثی است جالب که امید است خواننده ژرفنگر ما آنرا ز خواننده نگذرد .
در خانه ها بیکه مستخدم و خدمتکار وجود ندارد و خانها تمام ناگزیر است خودش به تنهایی تمام کارهای خانه را انجام دهد از آن جایکه انجام همه کار منزل ایجا ب بیشتر از یکنفر رامی نماید لهذا مادر و یا خانم خانه رو یجا نب اولادها پیش میخواهد و تو قع داز که وی را در کار میسی او رد و از آنها ها کمک و معاونت کنند و يك قسمت کمی از کار های خانه را آنها به عهده گیرند .

در حالیکه خواست ما در خیلی ایجا است مگر در اکثر خانه ها متاسفانه اطفال و مخصوصا پسران عادت به این کار نکرده اند و نمی خواهند به اصطلاح دست به سیاه می وسفیدی بز نند بعضی از این اطفال نازدانه ، خواندن دروس و یا سایر مصروفیت های روزانه را بهانه آورده و از کار منزل شانه خالی میکنند از این جا ست که بگو مگوهای میان اعضای خانواده خلق شده که سبب اعصاب خرابی و سبب بروز اختلافات میان دران و خواهران می گردد .

در اینجا وظیفه مادران آگاه و حیا ست که رموز زندگی و کار آگاهی رابه اطفالش یاد بد هد و برای انجام کارها به اطفالش تقسیم اوقات کاربرد هد . مثلاً احمد سطل خاکروبه را

چه میکنند .
مخصوصا تو قع ام از دخترم بیشتر است، میدا نم که او در مکتب است و با یست و وظایف مکتبی خود را طور شاید و باید انجام دهد در خانه هم باید به کار خانگی که از طرف مکتب و معلم سفارش داده میشود توجه جدی مبذول دارد ، ولی بهر حال مجبور است که در کار های خانه با من نیز دستپاچی کند زیرا او يك دختر است دیر یازود خودش ما در شدنی است و وقتی جنجال خانه و امور مربوط به آن بدو ششس بیفتد بتواند پدرستی از عهده آن بدر شود .
اکنون از پدر بشنوید :

نمیدا نم از دست این مادرو دختر چکار کنم بیوسته در جارو و جنجال اند از فر صتیکه بخانه می آیم تا وقتیکه خانه را ترک می کنم يك لحظه هم راحت نیستم و وقت شام ها خسته و ما نده از کار دفتر بر می گردم و میخواهم برای چند دقیقه مطالعه کنم می بینم که یکبار آواز خانم از آشپزخانه بلند شده و بعدش يك سیلی محکم بروی دخترم می خورد تا ادب شود و تنبیه گردد .

وقتی با خود می اندیشم که همکارا ن فرزندان شما نرا به چه نوع به انجام امور و دار میسازند و برخوردار ما در برابر اطفال ما چگونه است اما باید این نظر را هم تا یید کرد که اگر اطفال به تفریح و استراحت نیاز دارند باید برای زند گی آینده نیز آمادگی داشته باشند و بز رگترها را در پیشبرد امور کمک و مدد نمایند .
باقی دارد

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروان حله

دوشعر ناب از مولانا جلال‌الدین بلخی

داد جاربوی به دستم آن نگار

داد جاربوی به دستم آن نگار باز آن جاربوراز آتش سوخت کردم از حیرت سجودی پیش او آه بی ساجد سجودی چون بود گردنک را پیش کردم گفتمش تیغ اوتا پیش زد سر پیش شد من چراغ و عرسرم همچون فتیل شمع هامی بر شد از سر های من روز رفت و قصه ام کو ته نشد شاه شمس الدین تبریزی مرا	گفت زین دریا بر انگیزان غبار گفت کز آتش تو جاربوی بر آرز گفت بی ساجد سجودی خوش بیار گفت بی چون باشدو بی خارخار ساجدی را سر ببر از ذوالفقار تا برست از گردنم سر سدهزار هر طرف اندر گرفته از شران شرقتا مغرب گرفته از قطار ای شب و روز از حدیشش شرم سار مست می دارد خمار اندر خمار
--	---

غرض هاتیره د ارد دوستی را

بیا تا قدر هم دیگر بدانیم
که تانا که زیک دیگر نمایم
کریمان جان فدای دوست کردند
سگی بگذار ما هم مرد مانیم
غرض ها تیره دارد دوستی را
غرض هارا چرا ازدل نرانیم
گهی خوش دل شوی از من که میرم
چرا مرده پرست و خصم جانیم
چو بعد از مرگ خواهی آشتی کرد
همه عمر از غمت در امتحا نیسم
کنون بگذار مردم آشتی کن
که در تسلیم ما چون مرد گانیم
چو بر گورم بخوای بوسه دادن
رخم را بوسه ده اکنون همانیم

نفرین به باد

سر سبز و سا به گستر و مغرور استوار
انکشت بر گها همه در گیسوان مسا
در آفتاب شسته تن تر م شاخسار
.....
.....
.....

...

نفرین به باد ، باد ،

زان سبز استوار ،

بی برگ و بار شاخه خشکی بجا نهاد

...

ای مرغ بی بهار که روزی دل مرا
کردی بنا هکاه شب سازگار خویش
اینک ز چشم باک تو هم او فتاده ام
تا چسته بی زشاخه دیگر بهار خویش

روزی نگفتی آخر :

زان مانده ، یاد باد

زان برگ و بار ریخته و رانده ، یاد باد

دور از منش ، زمین و زمان ، بر مراد ، باد

سر سبز و جاودانه و رنگین و شاد باد

.....

نفرین به باد ، باد ،

نفرین بر آنکه رسم ستم رانهاد ، باد

نفرین بر آنکه خاطر بر باد داد ، باد

محمد زهری

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروان حله

روان حله... کاروان حله... کاروان حله

شهبخون

سبلی شوو ... رخ جانب هامون کن
 بر رخم خرد چندی ، کار دل مجنون کن
 صد حیف که دانایی ، فیضی نبرد از عشق
 یک جرعه ازین ساغر ، در کام فلاطون کن
 شور دگری سرد ه ، لیلای دگر بگزین
 سودای غم مجنون ، از حافظه بیرون کن
 معجون و فازین بس ، منظو ربتان نبود
 افسانه بی دیگر گو ، طرز د گرافسون کن
 کن تاز ه ز سر عهدی ، با ساقی شور انگیز
 بر کار گه دانش ، تر کانه شهبخون کن
 بی پیر مغان کس را ، معنی نشود رو شن
 بر چهر ه خود رنگی ، زین باد گلگون کن
 صد قی سخن تاز ه ، زان کان ملاحت گوی
 شور لب ساقی را ، سر لو حه مضمون کن
 عثمان صد قی

پتله مینه

سبأ وون را غی شپه بهو تلو
 سبیدی سبیدی دی به جاودیدلو
 تیاری تیاری شوی په تبتیدلو
 وخت را نیر دی شو دلمر ختلو
 وخت دخو بو پردو دویبید لو

غیر دی اوخوژ دی شور دبلبلو
 غو قی غو قی دی به خند یدلو
 دی غوژ ید لی غو نجی د گلسو
 ورمه ورمه ده په نخید لو
 بنه ننداره ده دبن د گلسو

زه اوجا نان یو یود بل غیر کی
 راغی وخت راغی دبیلید لو
 ورو سستی شپه ده دبنکلو لو
 گرانه لحظه ده دیار دتللو
 لو غرن زره شو په غور خید لو

بیلتون چی راغی هر خه بی واران کپه
 شپه می لاره به بیره بیره
 ویره بی داوه چی رسوا نه شی
 دهینی را زبی خو نسدی کولو
 وه ابته مینه دبتو لو

ستگر

دچنگاښ ۲۴
 ۱۳۵۶ کال
 کندهار

حیات جاودان

میار ابرم بر ساحل که آنجا
 نوای زند گانی نرم خیز است
 بدر یا غمت و با موجش در آویز
 حیات جاودان اندر ستیز است

اقبال

روان حله... کاروان حله... کاروان حله

حقیقتاً ممتاز و برجسته شهرت یافت اما تا آخر عمر نتوانست نه نقش یکفرد واقعی جا معه اش را بازی کند و نه فرزند ی صالحی بجامعه تقدیم کند.

در اینجا صحنه نئی را توضیح میکنیم که مکارینگو در کتابش تحت عنوان ((رهنمای پدران و مادران))

نوشته است. پدر خانواده شدیدا مریض است و مادر اسیر غم و غصه شده است. در همین اکتون از معالینه فارغ شده و نظریه میدهد که مریض باید بطور عاجل تحت عملیات قرار گیرد در حالیکه پسر در برابر چنین وضع و حالت بد ریه تفاوت دیده میشود نویسنده چنین نقل میکند:

((ویکتور از اطباقش بیرون شده طرف دروازه جلوی روان میشود ما درش از آشپزخانه بیرون شده بطرف او رفت و با آواز خسته و لرزان به او گفتم:)) ویکتور عزیز از دوا ساز معلومات بگیر که دوا تیار شده است... پوئش داده شده است... با ید دوا تطبیق شود....))

((سر پدر روی با لشت پهلوی خورده طرف پسر نگر است و تبسم کرد. واقعا رقتبار بود بدریکه از زخم معده سخت در رنج میتبید و روی بطرف پسر رشید و با استعداد خود گشتا نند. مینگر است.

ویکتور روی بطرف مادر گشتا نده باتبسم و بیتفاوتی جواب داد ((من این کار را اجرا کرده نمیتوانم من و عده ملاقات با پسر دختر دارم. کلید را با خود میبرم.)) در سیمای پسر چه تکبر استهزا آمیز در برابر مریضی پدر و در برابر تمنا و خواهش مادر مشاهده شد اما چون پدر و مادر بچنین حرکات پسر خود عادت گرفته بودند نه آنها و نه پسر با استعدادشان بغیر عادی بودن این برخورد متوجه گردیدند در حالیکه این صحنه نزد حتی بیگانگان افتضاح آور بود. ناتمام

اطفال امروز

پیوسته گذشته

ترجمه عبدالغیاث نو بهار

اطفال قبل از رفتن به مکتب چگونه پرورش یابند؟!

آنها يك طفل سالم و با استعداد داشتند که از روز دا شدند آنرا بحیث يك فرد صالح بیمثال بجامه تقدیم کنند و تمام عمر به افتخار و مباهات کنند. از آنرو تمام زندگی را اختصاص دادند بجهت این از روزیشا ن که پسرشان را بحیث یکمرد خردزانه و بیمثال جامعه بیار آوند. پسرشان در یک دره که در خانواده پدر و مادرش او حکم يك ستاره را دارد که پدر و مادرش مانند اقمار بدور او میچرخند. بالاخره نتیجه چنان شد که او بحیث ریاضیدان

دوستان آن خانواده در این مورد بحث میکردند و لی فایده نسی نداشت. یکی از آنها میگفت ((پسر را اجازه ندهید که آنقدر پافرا تر گذارد. هر چیز و هر کار از خود حدی دارد)) دیگری در جواب میگفت ((چرا!

حد چیست؟ تو که میدانی این يك پسر نخبه و بی همتا است!)) تمام امور خانه و اعضای خانه نواده مقید بدستورات مریضه این پسر گشتند. گاهی شنیده میشد ((خا موش با شید که سر و زان در حال تمرین است ((خا موش! که سر و زان در حال خواب است.))

شاید در چنین شرایط استعداد او نیکانکشاف کند ولی این کافی نیست او بحیث يك عضو صالح آینده جا معه بحساب رود بلکه چنین شیوه تر بیت ممکن است او را بحیث يك ویکتور رثانی در جا مه تقدیم کند. در اینجا بیجا نخواهد بود که از ویکتور کیتوف قصه کنیم:

در خانواده کیتوف همه شرایط مساعی برای تربیت طفل و تقدیم آن بحیث يك عنصر مفید بجامعه مهیا بود. پدر و مادر آن خانواده دو شر يك زندگی موافق، با هوش و فعال بودند

رسمی بهترین ودلجسپتر یسن مصروفیت اطفال است

پرورش جسمی و آبدیده کردن اطفال مکتبی

بدنیست خاطر نشان سازیم که انحنای مهره های ستون فقرات در آنمه از اطفالیکه ورزش نمی کنند به کثرت مشاهده می شود همچنان اطفالیکه حس شنوایی و بصری آنها ضعیف است خمیدگی تخته پشت در آنها مشاهده میشود . اگر عدم توازن در قد و قامت در اطفال به مشاهده میرسد یعنی تخته پشت آنها خمیده کج و یا بکلی عمود است ، باید نزد دکتور مراجعه شود و در مورد از آنها مشوره بگیرند . وقتی که طفل به خمیدگی تخته پشت مبتلا باشد بیلک های شانهاش بلند می شود ، شانهاش بالا می آید ، سینه اش عقب میروشد کم پیش برآمده می باشد در حالیکه تخته پشت هموار باشد تمام انحنای نورمال طبیعی ستون فقرات هموار بوده و وجود بطرف عقب خم شده شکم کش شده می باشد .

چنانچه قبلا از آن تذکری رفت که هر نوع اختلالی که در امور نشوونمای قامت طفل رونما می گردد ممکن است انحنایی در ستون فقرات و بدن طفل وارد کند . انحنای زیاد سبب می شود تا توسط همان قسمت بدن کار های که باید انجام گردد اجرا نشود ، حرکت ناقص و ناتمام انجام شده ، قد نمو نمی نماید و بسیاری از تجهیزات و سیستم های مختلف بدن انسان از آن بطنه می بیند .

کج شدن مهره های ستون فقرات مستلزم تدای دوامدار است . آنمه از اطفالیکه به همواری تخته پشت مبتلا اند باید تمرینات ورزشی و سیستماتیک را بمقصد اعاده وضعیت طبیعی مهره های پشت خویش انجام بدهند . این تمرینات عبارتند از : پیاده گردی ، دوش گرفتن بعضی از اشیای خورد توسط انگشتان پا و غیره . این تمرینات را میتوان شامل مجموعه تمرینات دیگر روز مراه ساخت .

شاگردانیکه بصورت سیستماتیک به ورزش می پردازند و خارج از پروگرام های ورزشی مکتب (در مکاتب سیورت و غیره) ورزش می کنند رشد جسمی بصورت همه جانبه برایشان میسر می شود .

والدین باید به خاطر داشته باشند که قبل از آنکه به طفل اجازه داده شود که به کدام نوع از سیورت ها اشتغال ورزد و در تیم های مکتب و یا شعبات سیورت و کلب ها شامل گردد باید با معلم سیورت مکتب و یا دکتور معالجتش مشوره نماید که کدام نوع ورزش بیش از همه برای طفلش مفید بوده و چه نوع تمرینهایی را باید در خانه انجام دهد .

اطفال نباید بیش از ۲-۳ مرتبه در یک هفته جهت سیورت کردن به مکاتب سیورت و یا کلب های سیورتی بروند ، و هر وقتی که انجامیروند

در حدود ۱-۲ ساعته به ورزش بپردازند . در کدام سن و سال طفل می تواند به انواع مختلف سیورت ها اشتغال ورزد و در مسابقات اشتراک کند ؟ جواب این سوال را میتوان از جدول ۳ دریافت نمود به سیورت آغاز کردن را میتوان حتی در سالهای بعدتر از سالهای که در جدول از آن تذکر رفت مبادرت ورزید . بهتر آنست که اطفال با مصروف شدن شان به یکی از اشکال سیورت از یک طرف به رشد جسمی و حفظ صحت و سلامت خود پردازد و از جانب دیگر درس و تعلیم را هم پشت سر نگذارد .

هر اس والدین در مورد فشار زیادیکه در بالای اطفال شان که در کلب های سیورتی شامل میشوند یا خود به مکاتب سیورت می روند وارد می گردد ، بی موجب است چونکه در آنجا اطفال بطور سیستماتیک تحت مراقبت و مواظبت دکتوران موظف قرار داشته و کوچکترین تغییراتی که در رشد و نمو جسمی طفل وارد شود بصورت فوری تدابیر لازمه اتخاذ شده و

فشار های وارده را مرفوع می گردانند . قبل از هر مسابقه ای دکتورهای متخصص اطفال را معاینه می نمایند بر همه کس هویدا ست که بازی های اجتماعی و سیورت بهترین وسایل صحت و تربیوی برای اطفال بشمار میروند ولی والدین باید همیشه مراقب باشند که طفل شان در این بازی ها از افراط کار نگیرند و تا سرحد خستگی و ذله گی نرسند . در ست نیست که طفل تمام روز را به بازی فوتبال یا هاکی بگذراند و یا خود همه روزه چندین ساعتی را در میدان های سیورت (بدون تریئر) سپری کند برعکس حال شاید خستگی و ذله گی به سراغ طفل تان بیاید و نتیجه بدی بدهد : اشتیاقش خراب ، لذتو تنبلی شده ، بد بخوابد و همه چیز زندگی را از دست بدهد . ماندگی شاید در رشد نمو صحت و سلامت طفل اثر نادرستی بجاگذارد از این رو در اولین مرحله ظهور علامت خستگی باید به دکتور مراجعه شود و طفل را از انجام همچو ورزش ها معافت نماید .

مادران و پدران فراموش نکنند که طفلش در این روزها در اولین مرحله ظهور علامت خستگی باید به دکتور مراجعه شود و طفل را از انجام همچو ورزش ها معافت نماید .

گروه های اطفالیکه از نظر سن ایاز دروس ورزشی و مسابقات آنها اجازه داده میشود

نوع ورزش	سن اولی که به ورزش اجازه داده میشود	
	گروه پسرانه	گروه بانوان
اگوستیک	۸-۹	۱۰
بایکبال	۹	۱۰
کلیف کلاسیک و کشتی آزاد	۱۲-۱۳	۱۳
کشتی ساحل	۱۲-۱۳	۱۳
بازو بول	۱۰-۱۱	۱۲
والیبال	۹	۱۰
بایسکلت درون	۱۱-۱۲	۱۳-۱۴
بایسکلت بیرون	۱۰-۱۱	۱۱-۱۲
ایستادن روی	۸	۱۰-۱۱
تایکواندو	۱۳	۱۴
سیر بازی	۱۱	۱۲
بختاک (بوشو جیو)	۷-۸	۱۱-۱۲
دوش و جودو	۱۰	۱۱
اگرینکل خلیف	۱۰	۱۱-۱۲
وزش کمر (کمر کوهی)	۹	۱۰
خیز با کمر	۱۰-۱۱	۱۲
تایکواندو کوهی	۱۲	۱۳
گوا	۶-۷	۸-۹
دا یو دراب	۹	۱۰
مسابقات	۱۲-۱۳	۱۳-۱۴
هید پال	۱۰	۱۱
بیس	۸	۱۱-۱۲
بگ پات	۸	۹
کوردو	-	۱۱
اگرینکل	-	۱۵
شهر بازی	۹	۱۰
رژیم ورزشی	۷-۸	۹
توربال	۱۱	۱۲
هانی	۱۱-۱۲	۱۲

سیورت دوباره از سر می گیرند . این معیاد توسط دکتور تعیین میشود و آنهم زمانیکه یک معاینه درست طبی بعمل آورد .

اجرای منظم تمرینات ورزشی در هوای آزاد و صاف ، خاصتا برای شاگردانیکه در مکاتب اختصاصی تدریس می شوند و مخصوصا در جاییکه اکثر مضامین به زبانهای خارجی پیش برده می شوند و یا مکاتیبیکه بیشتر از دوسر آن تمایل به مضامین ریاضی و فزیک دارند و خستگی های ذهنی در آن بیش از مکاتب دیگر است ، ضروری تر می باشد نظریه خصوصیات پروگرامهای درسی در اینگونه مکاتب شاگردان کمتر به فعالیت های پر تحرک می پردازند و این وضع خود سبب آن می شود که بالای صحت و سلامت اطفال اثر بدی از خود بجا گذارد .

پرورشی دستجمعی بدون قرار گرفتن همه روزه اطفال در هوای صاف و آزاد میسر نیست . شاگردان خورد سال - بیشتر از ۳-۲ و شاگردان کلان سال - بیشتر از ۲-۲ ساعت روزانه باید از هوای آزاد تنفس کنند . این زمان باید بمقصد گردش و هواخوری ، سیورت های دسته جمعی پر تحرک و تمرینات ورزشی بکار برده شده و از آن استفاده بعمل آید .

در زمان اجرای این عملیه که در فوق از آن تذکر رفت طفل باید بسا نیکر ملبوس باشد با آمدن روز های سرد هم نباید غسل های هوایی را قطع کرد . این کار را میتوان در زمان ژیمناستیک صبحگاهی انجام داد .

بمقصد آبدیده کردن ارگانیزم طفل در تابستان هم باید از شعاع آفتاب بعبث غسل آفتاب بصورت عمومی استفاده بعمل آید غسل های آفتابی بالای ارگانیزم انسان تاثیرات مختلفی را از خود به جا میگذارد و در برابر اکثر امراض ساری و میکروبی تاثیر قابل ملاحظه ای از خود نشان داده و حالت عمومی صحت طفل را بهبود میبخشد . اما در این زمینه باید از احتیاط بیشتر کار گرفته شود و به اطفال اجازه داده نشود که مانند اشخاص بزرگسالان شعاع آفتاب را مورد استفاده قرار دهد . در زیر شعاع آفتاب باید به یک پیمانه معین ، نظریه سن و سال آنها و شرایط صحتی شان ، قرار گیرند .

قبل از آنکه طفل را به این نحوه آبدیده کردن عادت دهید باید به غسل آفتابی عادت کرده باشد و مراحل ابتدایی آنرا گذشتانده پس از آن زیر شعاع مستقیم آفتاب واقع شوند خاصتا به اطفالیکه در قسمت های گرمسیر زندگی دارند به این امر توجه بیشتری مبذول گردد .

مدت دوام غسل آفتابی نباید از ۳۰-۴۰ دقیقه (در آنناییکه درجه حرارت در سایه بیش از ۱۸ درجه و باد هم نور زد) تجاوز کند . هرگاه غسل آفتابی را آغاز می کند باید در حدود ۴-۵ دقیقه روزانه صورت گیرد .

زینگی و رنگی های رنگارنگ

وقتی چشم‌ها حرف می‌زنند

تشخیص بیماری بیشتر به تخنیک‌های نیاز دارند که برای مریض ناگوار و حتی خطرناک می‌باشد. پژوهش‌های مختلف ناحیه بهره چشم و استخراج عصاره آن ذریعه آلات اوپتیکی باعث ایجاد نازا حتی جسمی میگردد.

همچنان دسترسی به شش‌ها به منظور بدست آوردن قطعات انساج آن دردناک است. پس معاینه جسم انسان بدون مزاحمت و صدمه خیلی جالب خواهد بود.

چشم‌ها آینه روح و جسم‌اند:

درین اواخر در بساکشور عا محققین به کشف شیوه‌های جدیدی بنام طرق غیر عنعنوی تشخیص امراض موفق گردیده‌اند. درین کار در اتحاد شوروی پروفیسر تیودور و ماشوف آمر دیپار تمنت‌طبی و رئیس کرسی جراحی و یوگینی ولخووز آمر شعبه طبی پوهنتون دوستری لومباردر ما سکو پیش‌آهنگ گردیده‌اند اینها تشخیص امراض را ذریعه گوش، زبان، چشم و کف‌های دست و با تجربه کرد و آنرا تعمیم بخشیده‌اند.

ساینس دانان مذکور مطالعات پراکنده‌شانرا درین ساحات منسجم نموده و در باره تشخیص و هم‌تداوی امراض یک تیوری جدید را بمیدان آورده‌اند. داکتر ولخووز با این ارتباط گفته است:

«با این اصطلاحیکه میگویند چشم آینه روح است باید بیفزاییم که چشم آینه جسم هم است.»

درعنبیه رنگه چشم بسا علامتی مضمراند که درباره آنها اطبای قرن نژده چنین اظهار نموده‌اند:

رنگ روشن و صاف عنبیه علامه صحت‌مندی کامل بوده در حالیکه عنبیه‌های خیره‌ولکه دار نتیجه ناخوشی اعضای داخلی بدن است. فرضیه روح ما شو فولخو و در

باره اصلیت این لکه‌ها از اینقرار است: عنبیه دارای حجرات رنگها میباشد که بنام کروما تو فورس نیز یاد میشود و عبارت از عامل رنگدانه است که در عقب رنگ چشم انسان قرار دارد کروما تو فورس بر علاوه اینکه بحیث فلترهای نور ایفای وظیفه مینمایند نقاط فعال خاص بیولوژیکی می‌باشند. که از طریق مراکز مختلف دماغ به اعضای داخلی بدن وصل گردیده‌اند در عنبیه هر عضو از ناحیه مخصوص خودها نمایندگی می‌کنند

کنند مثلاً سر، روی و دماغ در قسمت فوقانی عنبیه و شش‌ها در حصه عقبی آن دارای منعکس‌کننده‌های مخصوص‌شان می‌باشند. و به همین ترتیب... نحو لاتی را که در وضع عضلات پدید می‌آیند عضلات آنرا در اثر پیدایش رده‌ها لکه‌هاوسا بر نحو لاتیکه شفا فیت رنگ عنبیه را آسیب میرساند به ناحیه‌های مخصوص‌شان را پورمی دهد و وقتی بیماری حمله میکند عضله متاثر منظره کشمکش را بوجود می‌آورد. جسم نیروی دفاعی اش را بحرکت می‌آورد و ناحیه مورداصاب بت مریض ضربات تیرا انتشار میدهد

که کروما تو فورس همان ناحیه را بمبارد می‌نماید. اینها به نوبه خود شش میسج میگردد و دورنگ عنبیه را متاثر میسازد. که در نتیجه‌خال‌های مایل به سفیدی بوجود می‌آیند. پس خیلی قبل از اینکه بیماری بشکل کامل ظهور کند این محلات مصاب به مرض به روشنی شدن آغاز می‌کنند که در تشخیص قبلی بیماری اهمیت به سزایی دارد هرگاه بیماری شکل مزمن را بخود بگیرد این تصویر تغییر میکند کروما تو فورس به وظیفه اش خاتمه میدهد و رنگشان تیره میگردد. متخصصین میتوانند از مشاهد این لکه‌های تیره که در یکی از ناحیه‌های عنبیه واقع‌اند با اعتماد کامل به تغییرات بانو لوزی که عضو داخلی بدن را متاثر ساخته‌اند می‌برند.

طبعا اینجا سوالی پیدا میشود که آیا در تشخیص مریض کدام اشتباه می‌رخ نماید؟

داکتر روما شو ف به این پر - شش چنین پاسخ میدهد: تا حال این موضوع طوریکه لازم است انکشاف نموده و اعضای داخلی بدن بسا تغییرات پتالوژیکی بویژه بعضی تومورها مستقیماً ذریعه عنبیه افشا نمی‌گردند و نه کدام پروسه - پی‌را که با درد توام نباشد انعکاس میدهد هرگاه مریض خاموشانه پیشرفت نماید موردیست که درماتانه و یاگرده‌ها سنگ تشکیل شده می‌باشد ولی اگر سنگ ریشه پیدا کند

غشای مخاطی را تخریب نموده به ناحیه مریطش یک سنگتال نکبت‌باری را می‌فرستد که عبارت از ایجاد لکه سفید و خفیف در خارج عملیه و در صورت پیشرفت مریض لکه تیره رنگ به نظر میرسد. با گذشت زمان وقتی مواد بیشتری جمع‌آوری گردند خواهیم توانست ساحه تشخیص امراض را گسترده‌تر سازیم.

در موسسه جنیاکو لوزی لنین گرادبه مادر آینده مشوره داده میشود

تشخیص هر ضدر یعه کف دست:
 تقریباً هر عضو داخلی بدن در بعضی قسمتهای بین گوش زبان و بروی جلد ما حولش از خود نما - ینده دارند اطلاعا تیکه از این نقاط مخا پره میگردند طبعاً خوانند و یسا تعبیر نمودن آن يك امر دشوار است. بسا چیز هایی اند که توسط کف دست انسان فهمیده میشوند. بایک نگاه دقیق در آن میتوان در باره وضع شرائین و جهاز عصبی مریض قضاوت درست نمود .
 مسلم است که نوع جلد انگشتان هر شخص از هم متفاوت و مخصوص ص خودش میباشد. در ماه سوم نموی طفل در کف دست و پا خطوطی بروز میکنند که گذشت زمان در آن تغییری وارد نموده و حتی از لی شده میتواند. این خصوصیت بار ز یکی از چندین نمونه های اشکال متعدد ارتباطی است که در جهان جاندا - ران بملا حظه رسیده . در اینجا کو - دکمی را مثال می آریم که کف دستش

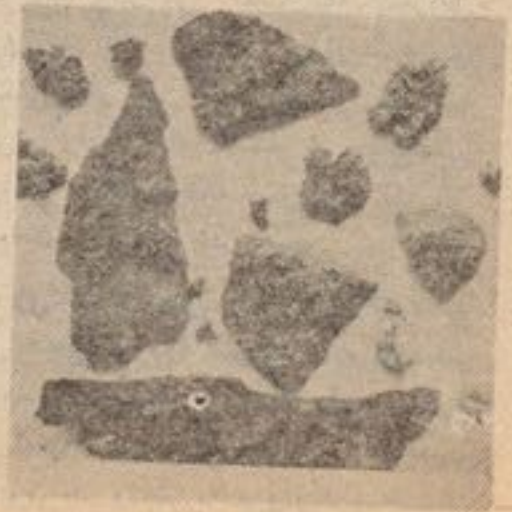
رایک خط مستقیم جا مد تقاطع کرده و در انگشت کو چکش فقط يك انحنای دیده میشود این نمو نه مثل يك مرض شند ید قلبی از لی می باشد. متخصصین میتوا نند با ینکو نسه تشخیص غیر عنعنوی امراض فقط وقتی موفق گردند که درای تحصیل عالی بوده و درانا تو می دماغ اعضای داخلی بدن و قلب و فیروزولی و ارتباط بین عضلات معلومات کافی داشته باشند مگر وقت آن دور نیست که پولیکلنیک ها شعباتی را افتتاح نمایند که در آن داکتر بتواند از نگاه کردن به زبان، چشم و کف دست مریض فوراً بیماری اش را تشخیص دهد .
 در عین زمان متخصصین کشور های مختلفه در نخستین کانگرس بین المللی درباره تشخیص غیر عنعنوی امراض در ۱۹۸۰ در چکو - سلواکیا تشکیل جلسه خوا هند داد و در آن کشفیات و تصامیم شانرا مطرح خواهد ساخت .

سمازق نایل شدند . حتی بعضی از حشرات در کوه های قطب تحت حرارت منفی هفتاد درجه سانتی - گرید زندگی کرده و کر مه های قطبی در سرمای شدید قطب ، زمستان ها را پشت سر میگذارند و پرو دت را بدون اینکه با مشکلی مواجه شوند به بسیار سهولت تحمل میکنند. در مقابل سرمای شدید تا حرارت نا یتر و جن ما یح و حتی عیلوی مایع استواری شانرا حفظ میکنند .
 عین صفات را در مورد تخمهای بعضی از نباتات نیز میتوان تئذ کرداد. همه اینها شانه آنتست که اجسام حیه متعدد در اقلیم مر یخ به بسیار آسانی توانا فسق حاصل کرده میتوانند .
 حقایقی که بدست آمد و تجاربی که در ین مورد صورت گرفت فقط و فقط غرض ایجاد شرایط زندگی در فضای مریخ پیش برده شده بود اما معمولاً مسئله مغلق را برابرم زندگی

اقایم مریخ در شرایط لابر اتواری

در اثر تجاربی که در بعضی ممالک پیش برده شده علما موفق شدند تا در شرایط لابر اتواری بطور مصنوعی اقلیم مریخ و مناظر آنرا ایجاد کنند. طوقان مصنوعی صحرائی پوشیده رابه گردوغبار سرخ تصوا - ری رنگ مبدل میکنند و از فضای آن تشعشعات مساورای بنفش نفوذ میتما ید . اتمو سفر دستگاه لابر اتواری عینا مانند ارتقاع سی کیلو متری رقیق ایجاد میگردد و فضای آن روزانه تا مثبت بیست درجه سانتیگرید داغ و شبانه سرمای قطب حکمفر ما میشود .
 در نتیجه آزمایشات جیولوژیکی که غرض تثبیت شرایط زندگی

حیوانات و نباتات در مریخ پیش برده شد ارگا نیزم های حیه هر کدام از خود خصوصیات علیحده نشان می دادند. مو شهای صحرائی و پرنده هابعد از چند تا نیه زندگی شانرا از دست دادند . سنگ پشت در حدود شش و نیم ساعت زنده ماند عتکبوت بطور مثال شرایط غیر عادی را يك هفته تحمل کرد . نباتاتی مانند جو، جودر ، باقلی حتی در مزرعه مریخ رشد و نمو کردند اما قامت چندانی نداشتند . اکثر نباتات قابلیت تکثر را از خود نشان ندادند اما سمازق ، الجرها ، گیاه های آبی به بسیار زودی با محیط توا فق حاصل کردند. مگرو ب ها در فضای مریخ بطور قناعت بخش نمو و تکثر میکردند .

این الجی هادر ارتفاع (۵۰۰۰) متری پامیر زندگی دارند .
 شماره ۲۴

درین منطقه یخچالی مقاومت گیاه های آبی مورد آزمایش قرار می گیرد

فعال در شرایط این سیاره تشکیل می دهد . زیرا غرض اجرای این مقصد لازم است تا بین اجسام حیه و فضای ماحول توا فق صورت گیرد . یکنعداد پروسه های مغلق بیولوژیکی و فزیولوژیکی در داخل ارگا نیزم جریان پیدا کند. برای اینکه این همه ممکن شود لازم است تا فضای ماحول از گانیزم های حیه را اقلا بارطوبت تا مین کنند در شرایط مریخ میکرو ارگانیزم ها باید قابلیت آنرا داشته باشند تا تحت حرارت های بسیار بلند قابلیت رشد شانرا حفظ کنند و یسا از ارگا نیزم های استفا ده نمایند که

مردی که از او بدم بیاید!

قبل از آنکه «ماکس کیلادا» را بشناسم و یا به ببینم، می دانستم از او بدم می آید. جنگ تازه به پایان رسیده و مسافرت با کشتی های مسافر بردار خیلی مشکل و طاقت فرسا بود. انسان فکری را که بتواند به راحتی سفر نماید، با ید بدور می انداخت و هر اطاق و کابین را که مامورین کشتی برای شخص تعیین می کردند، می بایست آنرا قبول کرد و زیاد حرف نزد، ورنه امکان داشت آن رانیز از دست بدهد، امیدی که بشود برای خود یک کابین یک نفری بدست آورد هم بیجا بوده و من خدا را شکر کردم که اقلایک اطاق دو نفری بگیرم. اما هنگامیکه نام مسافر هم اطاقم را خواندند، آخرین امیدی که هم داشتم تا یک سفر براحتی بگذرانم، از بین رفت.

وقتی که وارد عرشه کشتی شدم و به کابین خود آمدم، دیدم (کیلادا) قبل از من بکس های خود را آورده و سامان ریش تراشی و روشویی خود را هم مرتب کرده است. فکر اینکه باید چهارده روز را با این مرد بیگانه و نامانوس در یک اطاق تنگ و پر ازدودسیگار و پنجره های بسته بگذرانم، زیاد تر مرا معذب می کرد. من از (سانفرانسکو) به (یوکوهاما) مسافرت می نمودم و دو هفته وقت زیادی بود. آنوقت از اطاق خارج شده داخل سالون سیگار کشی شدم و برای گذراندن وقت تا صرف غذا یک کارت بازی خواسته و میخواستم خود را با ورق بازی مشغول سازم. ولی هنوز چیدن ورق ها تمام نشده بود که مردی به جانب من آمده و پاتیس فرای خود را معرفی نمود:

— من اسمم ((کیلادا)) است. ما با هم همسفر هستیم و یک اطاق داریم. آیا این را می دانستید؟

آنوقت بدون آنکه او را تعارف نمایم، یک چوکی گرفته و روبرویم نشستم. من سر خود را بلند نموده او را نگاه کردم و گفتم:

— آری، گمان می کنم ما هر دودر یک اطاق جاگزین شده ایم.

— آری، من خیلی خوشبختم از اینکه باشما یکجا هستم. زیرا انسان در چنین اوقات هیچ نمیداند، با چگونه اشخاصی سرو کار پیدا کرده و مجبور به مسافرت میشود. من هنگامی که شنیدم شما انگلیس هستید خیلی خوش شدم. عقیده من این است که ما انگلیسی ها تا وقتیکه درسفر می باشیم، باید باهم یکجا باشیم. آیا شما هم همینطور فکر نمی کنید؟

من تبسمی نموده گفتم:

— شما انگلیس هستید؟

— البته، انشا اله شما فکر نخواهید کرد که من به امریکایی ها شباهت دارم... خیر، خیر، من انگلیس هستم، یک انگلیس اصل و خالص.

بعد از ادای این کلمات (کیلادا) پاسپورت خود را از جیبش برون آورده و مقابل چشمان من گرفت.

دولت انگلیس هم مردان عجیب و غریبی دارد. کیلادا مردی بسود کوچک اندام و درشت، با رخسار تراشیده و سیاه رنگ، بینی عقاب مانند و چشمان خیلی بزرگ و متحرک و موهای نرم سیاه و دراز او در ادای سخنان خود به اندازه ای مبالغه می کرد که نمی شد الفاظش را انگلیسی خالص دانست و من مطمئن بودم، اگر پاسپورت او را بدقت باز داشت می کردند، ثابت می شد که او نه در انگلستان، بلکه در یکی از ممالک جنوبی بد نیا آمده است.

اگر چه من خوش ندارم که

شخص بیگانه ای بدون اینکه در اول اسم من کلمه (مستر) را اضافه کند، مرا با آن خطاب نماید. اما (کیلادا) کوچکترین اهمیتی هم به این موضوع نمیداد و بی هم از استعمال آن خود داری می کرد. به این صورت آخرین سمپاتی من نیز برای او از بین رفت.

هنگامی که او در مقابل من نشستم، من کارت بازی را کنار گذاشتم، اما اکنون فکر کردم که دیگر کافی با او صحبت کرده ام و دوباره شروع به چیدن ورق ها نمودم. ((کیلادا)) بدون چون و چرا گفت:

— سه تایی را با لای چهار تایی بگذارید!

هیچ چیزی اوقات انسان را در اثنای بازی ورق چنان تلخ نمی سازد، مثل اینکه شخص دیگری قبل از آنکه خود انسان در آن باره فکری کرده باشد، به آدم بگوید اینطور کن و یا آنطور.

— بلی، بلی، بسیار خوب، بسیار خوب... ده تایی را با لای غلام بگذارید. با قهر و نفرت در قلب خود نسبت به این مرد، از ورق بازی دست کشیدم و آنها را به کنار گذاشتم اما او ورق ها را گرفته گفت:

— از چال بازی، باقطعه خوششان می آید!

من جواب دادم:

چرا از آن خیلی بدم می آید.

— خوب اهمیتی ندارد. من فقط یک چانس برایتان نشان میدهم اما عوض یک چال، سه چال نشان داد. برای اینکه از دست او رهایی یابم، گفتم:

— من به سالون غذا میروم، تا جایی مناسبی بدست بیاورم.

اما او اظهار کرد:

لازم نیست در این باره فکر کنید من برای تان یک جای خوب گرفته ام زیرا فکر کردم چون کابین خواب ما باهم یکی است، پس در سر میز غذاهم میتوانیم باهم یکجا بنشینیم. اوه... خداوندا، آیا کافی نبود که کابین کشتی را باهم تقسیم کنیم اکنون باید در وقت غذا هم پهلو ی او قرار بگیرم؟ من دیگر هیچ گردشی هم در بالای کشتی نمیتوانم بکنم تا او خود را شریک نکند. با الفاظ درشت هم امکان نداشت او را از خود برانم، زیرا هیچوقت فکری در این باره نمی کرد که من خواهان صحبت و همراهی او نیستم و در

هرجایی که میرفتم بامن بود. گمان می کنم او تنها مردی بود که تمام مسافریین کشتی از او متنفر بودند، زیرا در هر صحبت و مذاکره ای که به او مربوط نبود خود را شریک می کرد و کوشش می نمود، خود را استاد موضوع معرفی نماید.

ما به اونام ((همه چیز دان)) داده بودیم و این لقب مسخره آمیز راحتی در رویش نیز می گفتیم، اما او این عنوان را به صورت یک تعریف و افتخار می پنداشت. مخصوصا در هنگام صرف غذا ما را خیلی اذیت می کرد. وقت غذا مادر میز یک دوکتوای که با او آشنا شده بودیم می نشستیم. ((کیلادا)) شاید اوقات ما را زیاد تر تلخ می نمود، اگر یک مرد دیگری موسوم به ((رامسای)) در میز ما نبود، زیرا دوکتور مرا جدی و کمر و بودومن هم به سخنانش وقعی نمیگذاشتم. اما (رامسای) که در گفتگو و بر حرفی از او کمتر نبود با او صحبت می کرد و این همه خود خواهی و همه چیز دانی و لاف زنی او را بر بخشش می کشید.

((رامسای)) در قونسلگری امریکا در (کوبه) کار می کرد. او مرد بزرگ اندام و فربه بود و هنگام مرخصی خود به نیویارک رفته بود تا زن خود را که یک سال در نیویارک بود با خود بیاورد و اکنون با خانم خود بالای وظیفه اش بازمی گشت.

مادام ((رامسای)) زن کوچک و ظریف و زیبای بود. چون وظیفه شوهرش در قونسلگری چندان پول خوب در نمی آورد، خیلی ساده لباس می پوشید. اما چون در انتخاب لباس های ساده خود، سلیقه و ذوق عالی داشت، این سادگی لباس زیبایی او را دو چندان می ساخت. در یکی از شامگاهان هنگام صرف غذا، صحبت بالای مر وارید آمد در آن روزها در روز نامه ها و جراید، همواره صحبت از مر وارید های قلبی و مصنوعی بود که جاپانی ها می ساختند و دوکتور گفت که انتشار این مر وارید ها، ارزش مر وارید های اصلی را از بین خواهد برد، زیرا این مر وارید های مصنوعی خیلی عالی ساخته شده و بلکه صورت تکامل را به خود گرفته اند.

((کیلادا)) چون عادت داشت در هر سخن خود را شریک کند و از هر موضوع که سخن به میان آید، خود را استاد موضوع نشان بدهد، اکنون هم راجع به مر وارید سخن

رانی را شروع کرد و تشریحاتی را که راجع به شناسایی یک مروارید لازم است بما داد. بالاخره چون ((رامسای)) همیشه بر خلاف سخنان او راتایید می کرد، (کیلادا) به هیجان آمده و به غضب دست خود را بالای میز کوبید و گفت:

آخر من باید بدانم که راجع به چه موضوع صحبت می کنم. من اکنون که باین کشتی مسافرت می کنم، عازم جاپان هستم تا نظری به تجارت مروارید در آنجا بیندازم. من خودم تاجر مروارید هستم و هیچ مروارید شناسی وجود نخواهد داشت تا سخنانی را که من را جمع به مروارید برای شما گفتم تصدیق نه نماید و هم هیچ شخصی وجود نخواهد داشت که یک مروارید مصنوعی بسازد و من که مسلک و وظیفه ام مروارید شناسی است، نظری به آن بیندازم و فوراً ندانم که آن مروارید مصنوعی و تقلبی است. (کیلادا) بعد از ادای این جملات اشاره ای جانب گردن بند مروارید خانم ((رامسای)) نمود. اضافه کرد:

خانم ((رامسای)) من برای تان اطمینان میدهم که گردن بند مروارید شما هیچوقت یک (سنت) هم از ارزش اصلی و کنونی خود نخواهد باخت.

مادام ((رامسای)) از شنیدن این کلمات اندکی قرمز شده و گردن بند خود را زیر یخن پیرا هنش فروبرد. اما ((رامسای)) نگاهی جانب ما افکنده تبسم مسخره آمیزی بر لبها نشی نقش بست و در حالیکه دید گانش برق می زد، گفت:

گردن بند خانم من حقیقتاً که خیلی قشنگ است، آیا همینطور نیست؟

(کیلادا) فوراً جواب داد:

البته، من در نگاه اول با خود گفتم، این مرواریدها اصل و خیلی قشنگ و گران بها هستند.

من خودم این مرواریدها را نخریده ام، اما خیلی میل دارم بدانم که به عقیده شما قیمت این گردن بند چند است؟

قیمت این گردن بند در بازار تقریباً پانزده هزار دلار است.

اما اگر آن را از جواهر فسر و شی های (اوینوی پنجم) نیویارک خریده باشید، جای تعجب نیست که دو چند آن یعنی سی هزار دلار برای آن پرداخته باشید.

(رامسای) که هنوز تبسم مسخره آمیز خود را بر لب داشت، اظهار کرد:

آقای (کیلادا) تعجب نکنید اگر من به شما می گویم که این گردن بند مروارید را خانم یک روز قبل از مسافرت ما از نیویارک از یک فروشگاه به قیمت هجده دلار خریده است.

((کیلادا)) اندکی قرمز شده گفت: خیر، اینطور نیست! این مرواریدها نه تنها مصنوعی و تقلبی نیستند، بلکه بهترین گردن بند است که من تاکنون از نوع این مروارید هادیده ام.

آیا شرط می بندید؟ من با شما صد دلار شرط می بندم که این مرواریدها تقلبی و بدل هستند. من صد دلار شرط بندی تان را قبول دارم.

در این وقت مادام (رامسای) با تبسم ضعیفی روبه شوهر خود نموده و بالهجه ملتسانه ای گفت:

آخ عزیزم، در حالیکه خودت میدانی و مطمئن هستی که گردن بند بدل و تقلبی است، نمیتوانی شرط بندی کنی.

چرا نه...! این فرصت مناسبی است که آقای ((کیلادا)) بدست من میدهد تا صد دلار ببرم، من چرا از آن استفاده نکنم. البته از دست دادن این پول مفت کارا حماقانه ای است.

مادام ((رامسای)) بعد از وقفه ای ادامه داد:

اما چطور می توانید اثبات کنید که مروارید هابل ویا اصل اند، در حالیکه من می گویم تقلبی است و آقای (کیلادا) بر عکس آنرا ادعای نمایند.

(کیلادا) اظهار کرد:

بگذارید من گردن بند را به بینم، اگر حقیقتاً مصنوعی باشد، بدون چون و چرا حقیقت را برایتان می گویم. باختن صد دلار برای من چندان اهمیتی ندارد.

((رامسای)) رو بزن خود نموده گفت: عزیزم، گردن بندت را باز کن و برای مستر ((کیلادا)) بده و بگذار آنقدر که دلش می خواهد، آن را به بیند و معاینه کند.

مادام ((رامسای)) لحظه ای توقف کرده و بعد دستان خود را به زنجیر کردن بند برد و بعد از مکثی آنها را دوباره فرو آورده گفت:

من نمیتوانم زنجیر آن را باز کنم، اما قراری که گفتم، قول من کافی است.

من دفعتا حس کردم که کدام واقعه بد و غیر مترقبه ای به وقوع خواهد پیوست.

اما نمیدانستم چه واقعه ای! ((رامسای)) از جای خود بر خاسته گفت:

بگذار من آن را باز کنم. آنوقت مرواریدها را از گردن مرمرین زن زیبای خود گرفته، به دست ((کیلادا)) داد. (کیلادا) یک ذره بین مخصوص جواهر شناسی را از جیب خود بیرون آورده و مرواریدها را بدقت ملاحظه کرد. بالاخره تبسم مظفرانه ای بر لبان و صورتش نقش بست. بعد گردن بند را دوباره به ((رامسای)) داده و در حالیکه میخواست سخن بزند

دفعتا نگاهش به صورت مادام ((رامسای)) افتاد. صورت این زن باخته بود و مانند گچ سفید شده بود که انتظار میرفت هر ثانیه بیپوش شود و به زمین بیفتد.

(کیلادا) سکوت کرد و صورتش را رنگ قرمزی فرا گرفت. انسان می توانست جدالی را که با وجدان خود می نمود در وجنا تش بیخواند بالاخره سکوت را شکسته اظهار کرد:

من اشتباه کردم. مرواریدها بدل و مصنوعی اند. اما به اندازه ای زیبا و استادانه تهیه شده اند، که من تا آنها را بازره بین مخصوص جواهر شناسی ندیدم، گمان می کردم اصل باشند و هجده دلاری که برای آن پرداخته اید، نهایت قیمتی است که باید برای آن پرداخت.

((کیلادا)) بعد از ادای این جملات کیف جیبی خود را بر آورده و یک بانگوت بقیه در صفحه ۵۷

مسابقات ورزشی

رپور از: عبدالکریم «لطیف» :

مسابقات انتخاباتی خزانہ و الیبال و باسکتبال کابل با موفقیت کامل خاتمه یافت

مسابقات طبق قوانین و مقررات
مطروحه و مطابق به برنامه ترتیب
شده در جمنازیوم پوهنتون با علاقہ
مندی ورزشکاران و علاقہ گیری تعداد
بیشتر ورزش دوستان آغاز شده و
در مراحل مختلف تحت نظر هیات

دور اول :
مسابقات خزانہ فوتبال تیم های منتخبه کابل به سر انجام خود
رسید

موظف پیش بردہ شد .
در پایان دور اول مسابقات
والیبال از جمله هشت تیم شرکت
کننده، تیم های پوهنخی های
زراعت، طب، حقوق و انجنیری به
دور دوم مسابقات پیش آمدند
همچنان در ختم دور اول مسابقات
با سکتبال تیم های پوهنخی های
انجنیری، علوم، ادبیات و طب با
کسب پیروزی های بیشتر نسبت
به دیگر تیم های شرکت کننده موفق
شدند به دور دوم مسابقات قدم
بگذارند .

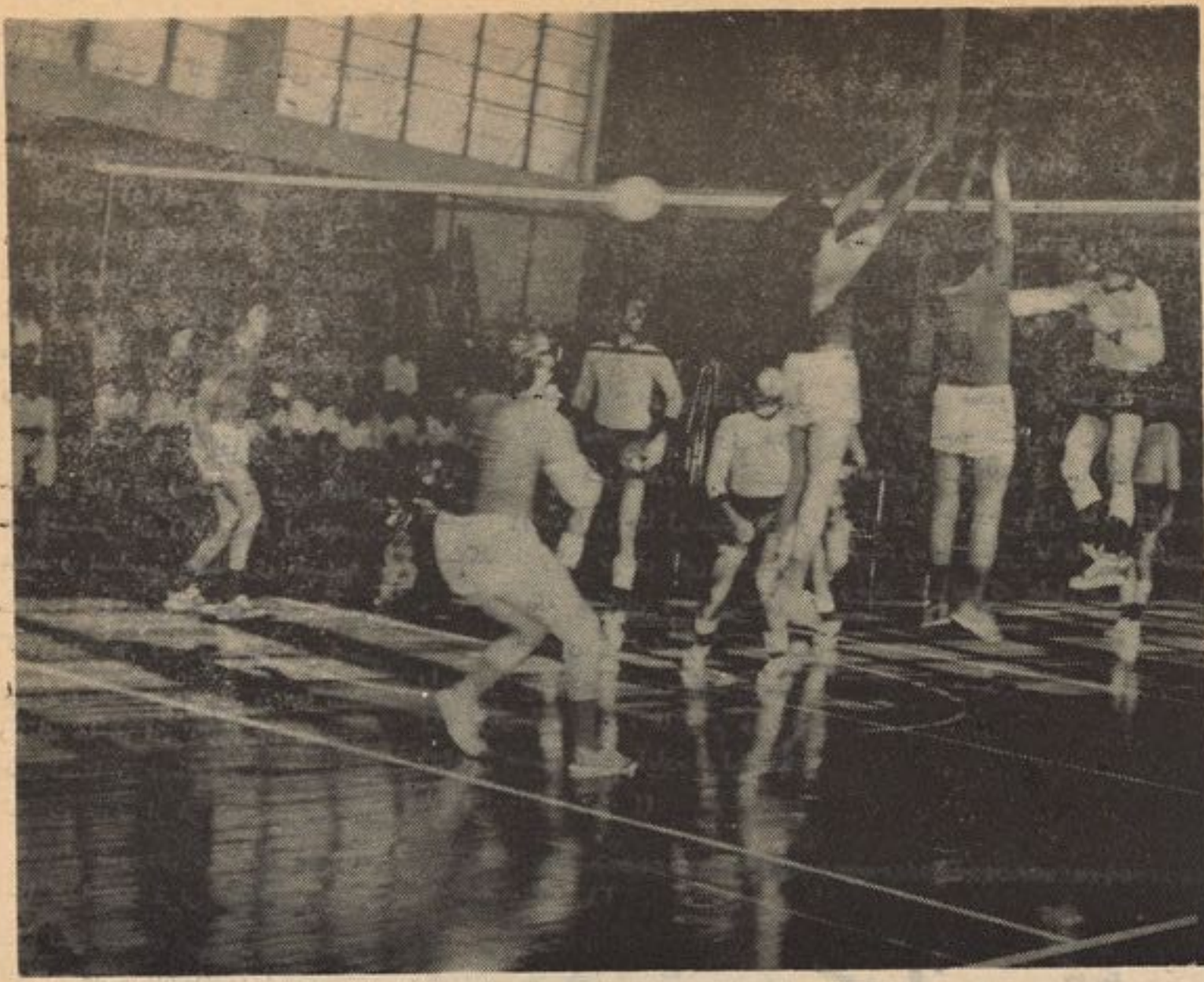

جدول نتایج دور اول مسابقات
والیبال نشان میدهد که تیم پوهنخی
زراعت در سه دیدار خود (بدون
باخت و مساوی) با داشتن شش
امتیاز به حیث تیم اول به دور دوم
مسابقات پیش آمد . تیم پوهنخی
حقوق در سه مسابقه ایکه انجام داد
با برد و یک باخت به حیث تیم
دوم، به دور سیمی فاینل مسابقات
گام گذاشت .

از گروپ ب چهار تیم شرکت
کننده دور اول، تیم پوهنخی طب

بازیکنان پرتلاش هیچگاه از سرعت بازی شان برای کسب نتیجه دست نمیگیرند

صحنه از مسابقات والیبال

درسه مسابقه برنده گردیده با داشتن شش امتیاز به حیث تیم قهرمان مسابقات دور اول به دور دوم جا گرفت.

تیم پوهنځی انجنیري در دیدارهای دور اول با دو برد و یک باخت و داشتن چهار امتیاز وارد مرحله سیمی فاینل مسابقات گردید.

در مسابقات با سکینال که تیم های طب - حقوق - ادبیات و علوم بشری - ساینس - زراعت و تیم ب طب اشتراک داشتند آنان در دو گروه چهار تیمی دسته بندی گردیدند. در گروه اول تیم های پوهنځی های انجنیري، الف + طب - ب طب و حقوق، در گروه دوم، تیم های ادبیات و علوم بشری ساینس - حقوق و زراعت بودند. که

در پایان دیدار پهای دور اول از گروه الف چهار تیم شرکت کننده تیم الف پوهنځی طب، یا پیروزی شان درسه مسابقه و یک مساوی در

صدر جدول قرار گرفته به دور دوم مسابقات قدم گذاشتند، تیم پوهنځی انجنیري با عین نتیجه گیری به دور دوم مسابقات پیش آمد. از گروه دوم چهار تیم شرکت کننده، تیم پوهنځی ساینس با پیروزی شان در چهار مسابقه و داشتن امتیاز

قابل ملاحظه بی در صدر جدول جا گرفته به دور دوم مسابقات به حیث تیم مدعی کسب عنوان قهرمانی پیش آمد. تیم پوهنځی ادبیات و علوم بشری درین مسابقات با سه برد و یک مساوی توانست به دور دوم مسابقات جا بگیرد.

لحظه از نبرد دو پهلوان برای کسب افتخار

را محمول نمود. تادر جریان این مسابقات از هر گونه بی نظمی ها جلوگیری کنند.

در مسابقات انتخاباتی که قبل از نیمه رویداد از طرف ریاست ورزش دایر شده بود تیم پوهنتون کابل با تلاش پیکر شان موفق شدند کپ قهرمانی آن مسابقات را مال خود سازند. تیم دافغانستان بانک در مکان دوم و تیم هندو کش در مکان سوم جا گرفتند.

این مسابقات که بعد از کوتاه مدت مسابقات انتخاباتی شکل گرفت تیم های شرکت کننده با جابجا نمودن بازیکنان بر اثر زیو بر مهارت شان تلاش آنها دارند تادر بالای جدول جا بگیرند البته جدول دور اول که بعد از آن مراحل سیمی فاینل و فاینل را در پیشرو دارند.

در شماره آینده تیم های پیشقدم مسابقات دور اول و دوم را برایتان معرفی می نمایم همچنان علاوه بر معرفی تیم های برارنده دور اول و دوم، تیم های قهرمان این مسابقات فوتبال کشور را برایتان گزارش میدهم.

مسابقات خزانة فوتبال تیم های الف کابل پایان یافت.

ورزش دوستان از جمند ما اطلاع دارند که مسابقات آزاد فوتبال خزانة باشکرت بانزده تیم الف موسسات و کلبهای آزاد کابل چندی پیش از طرف ریاست عالی ورزش و کمیته ملی المپیک در ستدیوم ورزشی ملی کابل دایر گردید.

درین مسابقات تیم های پوهنتون کابل، قوای مسلح، اکادمی خار-ندوی دافغانستان بانک، با میر مربوط وزارت ترانسپورت، اتفاق کابورا - آریا - آمو - اتحاد - کارگر هندو کش - ستور - میوند و لاله ها شرکت نمودند تیم های مذکور در سه گروه تیمی دسته بندی گردیده مسابقات شانرا طبق قوانین وضع شده اداره برگزاری ریاست ورزش از سر گرفتند.

اینبار مسابقات به گونه کاملاً متفاوت نسبت به رویداد های گذشته آغاز گردید اداره برگزاری مسابقات علاوه بر توضیح پروگرام و مقررات به تیم های شرکت کننده کمیته های حکمان، نظم و دستیلین راتعیین و به آنها وظایف جدا گانه بی

تفحصات نفت و گاز مناطق شمال کشور بین دولتین عقد گردید و نتایج سودمندی ببار آورد .
 بتاريخ (۲۰) جولای سال (۱۹۶۴) موافقتنامه مربوط به تنظیم مشترک استفاده جاذب منابع آب و برق سواحل و آمو بین دولتین افغانستان و شوروی به امضاء رسید .

موجز اینکه : مطابق به نورم هاو معیار های قبول شده بین المللی، طی بیشتر از (۶۲) سال خصیت عمده و اساسی همکاری مفید و متقابل شوروی با افغانستان بدون کوچکترین قید و بست سیاسی بوده و عادلانه بودن مناسبات و کمک های آن کشور را با مردم افغانستان اعطای قروض طویل المدت عاری از غرض تعیین میکند.

اتحاد شوروی بر بنیاد تعهدات معاهدات و قرار داد ها منعقد با افغانستان که بر اساس تساوی کامل ، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر ، دوستی و احترام متقابل ... استوار میباشند . بخاطر استحکام و تقویت استقلال ، رشد اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی

مردم ما ، وظایف بزرگ همکاری، مساعدت ، کمک های سودمند و فعالیت بیروزمند را خالی از هر گونه دریافت منافع استثماری عملاً انجام داده است ، (در افغانستان به همکاری اتحاد شوروی (۷۱) پروژهای که امروز بنای مستحکم رشد صنایع عصری زراعت رادر کشور مایبیری نمودند اعمار گردیده است .)

طی سالهای دراز دوستی ، حسن همجواری ، همکاری و مساعدت اتحاد شوروی سو سیالیستی با مردم افغانستان مطابق موافقتنامه ها و پلان های علمی تنظیم شده در جهت بسط و گسترش رشته های اقتصادی کشور ، گردیدت ها برای اعمار (یک تعداد ساختمان های بزرگ انرژی ، صنعتی ، تراکتور و پروژهای زراعتی که تعیین کننده رشد تمام رشته های اقتصادی کشور در دور نمای طولانی است ...) و گذار گردیده است .

پروژه های که در ایجاد و تطبیق عملی آنها ، اتحاد شوروی سهم ارزشمند و برآورنده داشته است ، (بعنوان مثال میتوان از دستگاه بزرگ برق آبی نغلسو ، فابریکه جنکلك ، سیموها ، کارخانه های تصفیه گاز ، کشف و استخراج معادن نفت ، کود کیمیاوی مزار شریف ، فارم های زراعتی هده وغازی آباد ، پولیتخنیک کابل ... نام برد .)

بقیه صفحه ۲۱

دوستی ایکه از بوتۀ آزمون زمان...

وسنگپایه سیاست خارجی خویش اعلام داشت .

اتحاد شوروی با در نظر داشت تاریخ درخشان مناسبات دوستی و همکاری افغان شوروی ، برای تحقق آرمان های بزرگ انقلاب ملی و دموکراتیک کشور مساعدت های مادی و معنوی خویش را با کیفیت و محتوای جدید بمنظور اعمار جامعه شکوفان و سعادت مند و تحکیم استقلال و حاکمیت ملی وطن واحد و مستقل ما ، بطور گسترده و بیکیفر با ما مهیت انسانی و بیغرضانه که عامل مهم و حیاتی

افغانستان و اتحاد شوروی که در موسسه ملل متحد را جستر گردیده و باماده (۵۱) اساسنامه سازمان ملل متحد وفق دارد ، بنا بر درخواست حکومت افغانستان به منظور دفع تجاوز محافل امپریالیستی امریکا و یاران جنایتکارش ، وظیفه انترناسیونالیستی خویش را انجام داد .

عساکر اتحاد شوروی ما نند و دستان مطمئن و وفادار به خاطر آنکه خرق افغانستان رادر مبارزه برحق و نجیبانه برای حفظ مصونیت سرحدات مقدس میهن ما ، و همچنان تامین حاکمیت کشور مساعدت کرده باشند وارد افغانستان گردیدند . اتحاد شوروی تنها خواستار برقراری صلح پایدار و آرامش در منطقه ، قطع تجاوز علیه افغانستان ، تامین و حفظ آزادمش عنعنوی در سرحدات افغان و شوروی این سرحدات دوستی و حسن همجواری میباشد .)

(اتحاد شوروی قطعاً محدود خویش را از افغانستان زمانس بیرون می کشد که عواملی که باعث موجودیت شان گردیده است از بین برود و حکومت افغانستان موجودیت بیشتر آنها را لازم نداند .) آنچه مربوط به شرایط خروج قوای دوست از افغانستان است این شرایط به همه خوب واضح است .)

خلاصه اینکه : اتحاد شوروی در دفاع از حاکمیت و استقلال ملی کشور تمامیت ارضی و حفظ دست آوردهای تاریخی انقلاب ثور افغانستان به منظور خنثی ساختن دسایس ، توطنه و تحریکات دشمنان سوگند خورده آزادی بشریت که به فعالیت بلهپانۀ جنون آمیز و هستریک علیه مردم سر بلند ، آزاد و پرغرور افغانستان دسیت یازیده اند تا سرحد قربانی جوان ترین استعداد ها و نیروی انسانی خویش در کنار مقرر دارد . دوستی فزاینده افغان شوروی خدشه ناپذیر بوده و از بسو تۀ آزمایش زمان با پختگی ، سرفراز و بیروز مند بدر آمده است . مرحله نوین و تکامل انقلاب ملی و دموکراتیک ثور بیس از هر وقت دیگر زمینه این دوستی و همکاری را تقویت بخشید .

برای تحولات اجتماعی آرمان های انقلاب ثور و دفاع از میهن عزیز ما شمرده میشود ، افزایش بخشید .

هنگامیکه توطنه بزرگ امپریالیستی تلاش داشت دستان کثیف خویش را آغشته به خون هزاران انسان بیگناه و شرافت مند افغانستان (در وجود امین سفاک و باند تبهکار و فاشیستی آن) سازد و قصد آن بود که سرزمین مقدس ما بین چند نیروی غارتگر و توسعه طلب تجزیه گردد و نام کشور افغانستان از اطلس جهانی محو شود ، اتحاد شوروی متکی به معاهده (۵) دسمبر سال (۱۹۷۸) دوستی ، حسن همجواری و همکاری بین جمهوری دموکراتیک

جمهوری دموکراتیک افغانستان متکی به اصول صلحجویانه همزیستی مسالمت آمیز عدم انسلانک ، دوستی و همکاری با خلقهای تحت ستم جهان ، همبستگی انترناسیونالیستی به اساس تساوی حقوق ، احترام عمیق به حاکمیت ملی و تمامیت ارضی ، منافع متقابل و حسن همجواری ، بخاطر تحکیم دست آوردهای انقلاب شکوهمند ثور و بمنظور اعمار جامعه نوین عادلانه ، دوستی برای دراز نهی همکاری مثمر را با دول پیشرو صلح ، همه احزاب انقلابی جنبش ها و نیروهای مترقی در منطقه و جهان ، در رأس همه اتحاد شوروی به مثابه اساس

خزان

تو پاکتر ز گل و عطر خوب - ریحانی
 به غنچه های سحر ناشگفته - میمانی
 قسم بدان غم مرموز چهره ات که هنوز
 بحال زار من همچون بنفشه - سخندان
 خزان خوش است ترا از خزا - سخن گفتی
 منم خزان و تو هم آیت خزا - نخوانی
 نوای بلبل شوریده در چمن دگر است
 تویی که با من هم آواز در گلستانی
 نه چون ملاحظت یاس تو صبحگاهان است
 نه همچون ناله من نای در نوخوانی
 درون مزرعه خشک سینه کوشش کن
 بجای یاس گل سرخ عشق بنشانی
 اگر چه راه من و تو بسی ز هم دور است
 تو چون طلوعی و من چون غروب - بمیدانی ؟
 سخن ز خویش نکویم توان گفتن نیست
 تو حال زار دل (آذری) چه پرسانی!

خاطره

یاد آن روز کار مستی و شور
 هر دو آئینه وفا بودیم
 تادم صبح مست از باده
 هر دو طومار عشق در گردن
 یاد آن موج بزم و خاطره ها
 هر دو مائل به گفتگو بودیم
 همچو طفلان کنار پنجره ها
 درس عشق و ترانه میگفتیم
 یاد آن روز اولین وصال
 قصه از بزم عشق سر کردیم
 یاد آن خنده های شیر و شکر
 من از آن مست باده بودم
 یاد آن دم که هر دو در شب دوش
 مبهوش آزای یک چمن بودیم
 مونس و غمگسار و باده بکف
 هر دو مان یک گل از چمن بودیم
 بودم امشب به خیال تو معبد عشوه و ناز
 پرتو ما هوش روی تو در یاد آمد
 دل همی خواند سرود تو و شب های فراق
 شاهد من، شب، قلب من و دیده من
 دل من داد پیا می به تو ای سرور و ان
 جز تو بر هیچ دری از بی درمان نروم
 بردرت خیمه زخم همچو غلامان شب و روز
 جان دهم در قدمت از بی ایمان نروم

گنج جاویدان

میدرخشد نور بر آن ذروه ها، آن کو هسان
 نور رنگین، نور شادی و شغف آکنده با غم های انسان
 کاروان ابرها، زیبا، و لسی خو نین نشان
 چون میان لاله گون دیباتن ز بیای خوبان
 و آن نسیم مهر و پیروزی، میان خار های تشنه دشت و بیابان
 می سراید اینک اینجا، میسراید مهر تابان
 می سراید ذره های نور و خشان
 سیمهای موجز تاریخ انسان
 می سراید نغمه امید باران
 میسراید اینک آنجا
 میسراید نغمه عشق آفرین را، زندگی را
 این وطن، این خطه خلد برین را
 زیر پای تانک لرزشهای اندام زمین را
 میسراید مرگ استبداد و کین را
 میسراید تو پناه، طیاره ها، سر بازها
 خط ز رین میکشد در آسمان پروازها
 می نماید سپاه قهرمان اعجازها
 وز گلوی تو پ میخیزد چنین آوازها
 زنده باد!

زنده بادا کشور پوران افغان
 زنده بادا رهگشایان
 شعر از: «سینتا»
 به انتخاب لیلا «رحیم زی» از قندهار

برگزیده های از میان فرستاده های شما

فریاد

روزیکه ابر بوسیده سنگین
 خورشید را به خویش فرو میبرد
 روزیکه آرزوی سترگ من
 در انحنای سینه فرو میبرد
 های های، گریه ی به هوا
 میخواست
 شب شب، پرنده ی به زمین می
 رفت
 عفریت شام سانحه می گسترد
 شهباز نور دیده فرو میبست
 روزیکه گرد زر ز فروغ ماه
 بر این سلول تیره نمیتابید
 روزیکه ابر فاجعه از بالا
 بر جسم لخت برزگری بارید
 در پاسگاه رنجبران پسیر
 نور چراغ رهگذران افسرد
 روزیکه رعد فاجعه بر میخواست
 دل اندرون لانه ی خود میبرد
 آن دم که پیک صبح رسید از راه
 من در غروب پیله خود بودم
 برفرق کوه سپیده دمید اما
 من در خیال حاله خود بودم ؟
 عبداللطیف پدram
 تابستان ۱۳۵۴

نانهائی

زلفت اقلیم

تنظیم و ترجمه : میرحسام الدین برومند

ارنست بوش یکی از ستارگان پرفروغ و نوع پرور جهان هنر در گذشت

بتاریخ ۸ جون ۱۹۸۰ در برلین مرد (۸۰) ساله که از آواز خوانان بزرگ مردمی بود، در گذشت این هنرمند براننده انقلابی و کمونست که از جمله چهره های تابناک جهان بحساب می آید، ارنست بوش بود. سرود هایش میلیون ها انسان را بوجد می آورد همچنانیکه صدایش سمبول مبارزه و عامل نهضت جنبش هادر میان کارگران انقلابی بسیاری کشورهای جهان میتوانست بحساب آید. موصوف در برنگار بین المللی جنگ های داخلی اسپانیابه مبارزه پرداخت و در آن زمان بود که بدست فاشیست ها زندانی گردید و سپس از رهایی خویش آبدیده تر گشت و با همکاری عالی و انسانی اش در انسانها امیدواری بیشتری زندگی نویسن و به مبارزه در آن بخشید وی صاحب فراست و عقل و اندیشه عالی بوده است. هنرمندی های (ارنست بوش) در تیاتر آلمان و در انسامبل برلین و رول های راکه موصوف ایفا گر آن بوده، فراموش ناشدنی است. در اثر معروف (گویته) (فاوست) موصوف در یکی از آثار معروف پرشت نقش (گالیلو) را دریافت. با عرض وجود (بوش) در تیاتر آلمان يك صنعت تازه و نوین غیر از صنعت کلاسیک و همیشگی آن پیدا کرد. در نقش های علمی پرسبیل مثال در فلم (کول و امبیبی) در ۱۹۳۲ که در تحت رژی (زلتان دودوف) و (کوئرا فور) روی پرده آمد. در فلم گویدر (۱۹۷۰) (بوش) تاثیرات گذشته راکه از ناهمگونی جوامع و ستم هایی که بالایش آورده شده بود بدست فراموشی

ارنست بوش هنرمندی که سرودهایش میلیون ها انسان را بوجد می آورد. سیرد که سیمای شاد و بشاش و انسانی اش در اندیشه تماشاگرانش همه وقت بیدار خواهد ماند. آنوقت بود که میلیون ها ریکاردش که با صدای مہیج و پرطنین اش در آلمان دموکراتیک و جهان بخش گردید. (بوش) از سال (۱۹۵۰) بعد انتخاب همکاری در اکادمی صنعت و هنر جمهوری دموکراتیک آلمان را کسب و در آنجا بود که افتخارات بیشمار دیگر را نیز کمایی نمود علاوه جایزه بین المللی صلح لنین را بخاطر خدمات و آقا انسانی اش بدست آورد. وی يك انسان راستین بود البته در همه حالات، در ایاتش، در سلوک همیشگی اش

و در تیاتر و سینماوی دوستدار سر سخت صلح بوده و همواره در نبرد با سختی هادیده میشد (منفرید و یگور) از تیاتر پرشت در برلین، در نشریه (آلمان جدید) در وصف دوستش بوش بهمین تازگی ها نوشت:

- بوش دیگر زنده نیست، مادیرگر با او بر نمیخوریم، در هیچ کجایی. او دیگر نهدر خانه است، نهدر اکادمی و در هیچ سن و تیاتری او دیگر نمیتواند حرف بزند یا آواز بخواند. دیگر چنانچه خشمگین و قهر آلود او را با سایر کرکتهای متضادش که صدها بار شاهد بوده ایم ابدأ با آن بر نمیخوریم.

اما در مورد کارهایش چه؟ آیا روشها و اسلوب هنری اش ادامه پیدا خواهد کرد؟ آیا صنعت هنر بدون ارنست بوش ۲۰۰۰ واقعا وی يك انسان و يك هنرمندی بود بس بزرگ و شایان ستایش، چنان انسان حاضر و آماده در همه جا ۰۰۰۰، چونکه ابیات و سرود ادبی و هنری حضور ندارد.

هیش، توانایی هایش، وی را بر ملامت میسازد. قبل از اینکه بیوگرافی کاملش را بنویسند خودش منظر خوبی و نیکویی بود. استعداد او فطری بود نه کسبی، و دسترسی بخوبی ها و زیباییهای ها و ارزش های انسانی بدون جنو جهد مسلما میسر شدنی نیست. او شخصادری ین راه مبارزه کرد. علی الرغم اینکه او را روزگار در کودکی و سنین نوجوانی در راه نازیبایی و سنگینی و مشقت قرار داده بود، بر تولت پرشت، هانس وایلر، هلینی ایگل، پاول دیساو، جون ایاردیلند و همچنان ارنست بوش از سیمای تابناک و پر فروغ هنر و ادبیات جهانی بوده اند البته همه مجرب و مجهز با جهان بینی مترقی و آگاهی علمی بودند که پستی ها و بلندی ها را پذیرفته بودند تا با خارق العادگی های واقعی دست یابند مسلما «ارنست بوش» انسان نوع پرور و مترقی بود که متاسفانه دیگر در میان حلقه های

ترقی اجتماعی در قبال کار دستجمعی

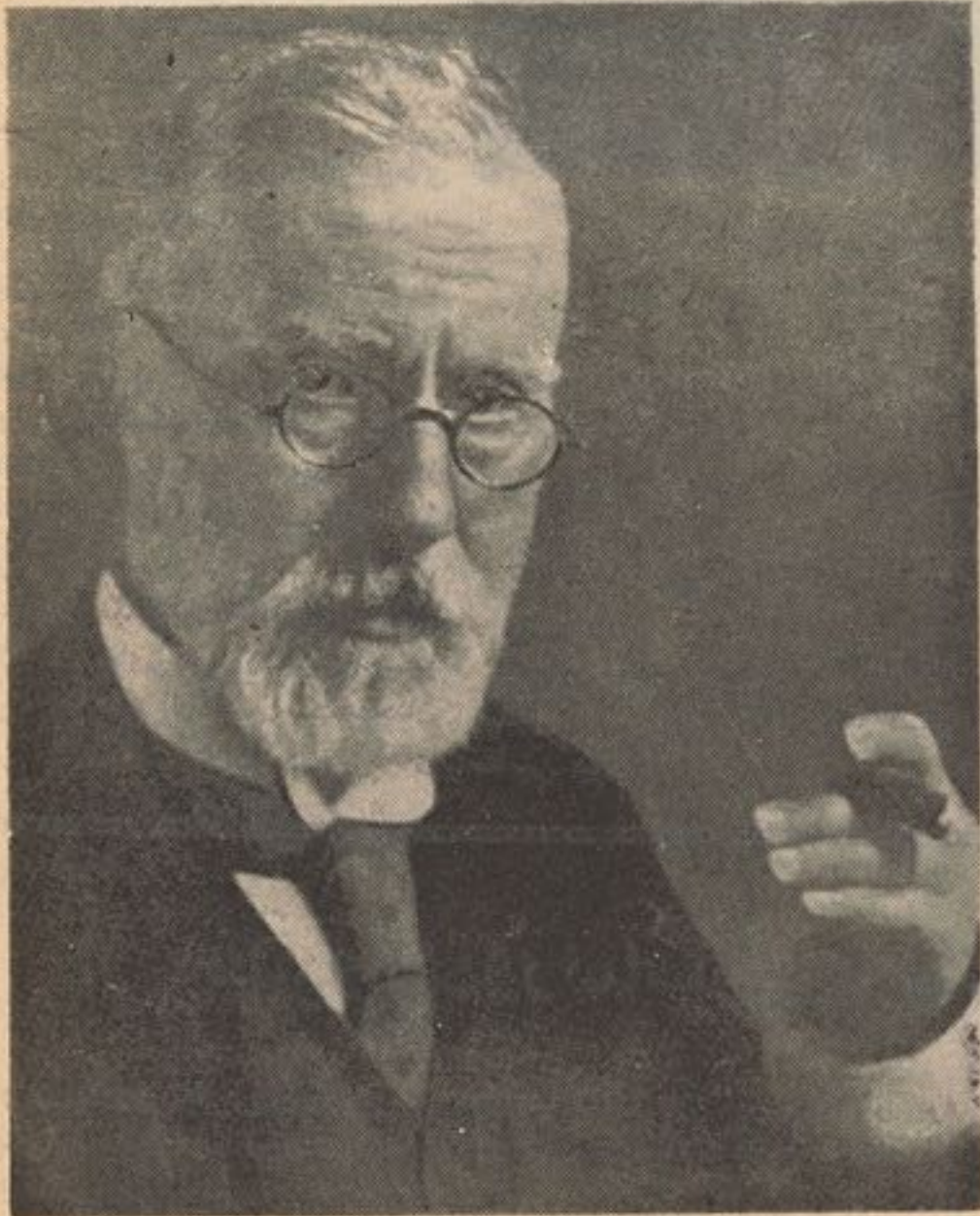
ها و ناهمه ساله در اواخر می به مراتب فشتگر از هر وقت دیگر سال میشود گویی در هر طرف خوشی و شغف موج میزند. در سیمای هر يك از کیوبایی هاسرور و شادی و در قلب هایشان جاویدانگی و عشق سرشار به مبین احساس میگردد و این بخاطر است که کیوبا سالهاست که در قطار ملل مترقی جهان قرار گرفته است. کار دستجمعی و همچنان روابط برادرانه و رفاهت این کشور با سایر ملل پیشرو جهان در عرصه بین المللی حایز اهمیت فراوان بوده و در ارتباط با صلح و ترقی اجتماعی، مؤثر است چشمگیری را ببار آورده است در پهلوی سایر قرارداد های نافع، قراردادهای امضاء شده دوستی و رفاهت و کار دستجمعی میان جمهوری دموکراتیک آلمان و کیوبا يك روند تازه در مناسبات بین المللی بار آورده است.

بموجب این قرارداد یکی از پروگرام های همکاری طویل المدت علمی و تخنیکی و کار دستجمعی میان دو کشور مذکور که از سال ۱۹۸۱ شروع و تا ۱۹۸۵ پروگرام متذکره ادامه می یابد يك راه اقتصادی جدید را میان دو کشور هموار مینماید، یکی از شهر های کیوبا که به طرف جنوب آن کشور قرار دارد در نظر است که به کمک کارگران جوان به یک مرکز صنعتی گر پروگرام فوق الذکر بحساب می آید. علاوه تولیدات فابریکه صنعت (قوی گوز) که در اثر همکاری آلمان دموکراتیک صورت میگیرد برای مبدل گردد «این شهر (زیروادی) نام دارد، که کار دستجمعی تولید فابریکه جدید صنعت میان جمهوری دموکراتیک آلمان و کیوبا، آغاز-

پیشرفت اقتصاد و توسعه مرام های سوسیالیستی در کیوبا و قبل از همه برای تسریع بخشیدن در امر ساختمان های مسکونی کمک بسزایی مینماید. (زیروادی) نام يك جزیره است در کیوبا، محلیکه فعلا يك محل آموزشی است چه در همین محل است که جوانان کیوبا بسیاری از مسایل را تجربه، آزمایش و تحقیق میکنند. درین سر زمین در مکاتب در حدود ده هزار طفل و نو جوان از کیوبا و سایر کشور های امریکای لاتین و افریقا با فهم و آیدال های مترقی مجرب گردیده اند. کیوبا همبستگی خویش را با بسیاری کشورها اعلام داشته اند. مردمان کیوبا دیگر برای آغاز يك زندگی نوین در کشور خویش آماده گردیده و از همین روست که همبستگی های زیاده با ایشان اعلام و خود نیز با بسیاری ملل جهان همبستگی خویش را اعلام داشته اند و در حدود سی کشور مترقی جهان، دکتوران، نرس ها، معلمین و مشاورین خود را به کیوبای قهرمان به اساس کمک های انترناسیونالیستی گسیل داشته اند بییقین امریکای لاتین کنون يك قاره ایست توفنده که در قطار سایر انقلابات مترقی جهان با جدیت گام زده و با ایجاد تغییرات عمیق سیاسی و تحقق بخشیدن اهداف عالی سوسیالیستی نقش خیلی ها نافع و مطلوب را ایفا داشته است. در اثر پیروزی انقلاب کیوبا، کیوبا اینک در نقطه اوج پیروزی های خود رسیده که این پیروزی ها در تاریخ ایمن سر زمین گامابی مثال ویی سابقه بوده است قدرت های ارتجاعی، حلقه های امپریالیستی و دشمنان ترقی اجتماعی و صلح در سراسر جهان هرگز رگه علیه کیوبا قرار گرفتند اما از آنجاییکه

(مارزایل) مرکز عمده (کولرا) به مبارزه در برابر این مرض مدهش مجدانه ادامه داد. از ۱۸۹۱ الی ۱۹۰۴ منحیت معروفترین و خبره ترین دانشمند، استیتوت طیب برلین را رهبری کرد. به کمک همکاران معروفی چون «حمیل بیرنگه» «کیتاناستو» و سایرین در قسمت امراض تو برکلوز، کولرا تیمپوز دفتری و تو لغوت مصدر خدمات شا یسته گردید. در سال ۱۸۹۶ بود که روبرت کوخ به همراه همکارانش بسوی افریقا به سفر بزرگ تحقیقاتی خویش پرداخت و در نواحی گر - مسیر «استوایی» بمبارزه، علیه امراض ساری حیوانی میادرت ورزید. موصوف منحیت موسس پاکتر پولوزی که داروی مدرن در طبایش نفوذ داشت باز هم افتخاراتی کسب نمود. در ۱۹۰۵ جایزه نوبل را گرفت. در ۲۷ می (۱۹۱۰) بود که روبرت کوخ در جریان کار دیده از جهان فرو بست دو دهه شصت آوانیکه در جمهوری دموکراتیک آلمان توبر - کلوز خطر ناکترین مریضی باعث اذیت مردم گردیده بود. اما از برکت میتود ها و روش های درمانی روبرت کوخ دیگر بکلی این مرض با تمامی اثراتش ازین کشور ناپدید گردیده است. با آنهم تا سال ۱۹۸۲ بکلی این پروبلم مرفوع میگردد. سالیکه صدمین سالروز کشف مکروب سل توسط روبرت کوخ برگزار خواهد گشت. معذالک کار های بشر دو ستانه این طیب بشر دوست نه تنها برای مردم آلمان دموکراتیک بلکه در برابر تمام جهانیان هواریتش را بجا گذاشته است.

روبرت کوخ طبیب ودانشمند معروف

در سال ۱۸۷۲ پس از سپری نمودن امتحان دکتری و پیروزی در آن در «فوشتاین» به علم فزیک اشتغال ورزید. وی در اثر نتایج تحقیقاتی در ساحه باکتریولوژی به تحریک و تشویق فزیکدان، کیمیدان و محقق فرانسوی (لوئیز پاستور) مؤفق گردید تا در اوقات فراغت (میکروبیولوژی) را فرا گیرد و با استفاده از وسایل کمکی موفق گردید که یکسوخ باکتری معین را در کوسفند ترجیح بدهد. وی نه تنها در مورد پیدایش و انتشار سوزش ارگان های وجودیا مالخولیا را توضیح و تشریح بداد بلکه همزمان راه های نودرمانی را برای تطبیق و مبارزه سایر مریضی ها مشخص و سراخ نمود در (۱۸۸۰) «روبرت کوخ» منحیت یک مامور سخی به برلین مقرر گردید چنانکه در آنجا کار تحقیقات و بررسی توبرکلوز آغاز کرد. وی یکجا همراه با همکارانش با استفاده از فریبیه «جان لونی فلمن» به عامل اصلی پیدایش توبرکلوز دست یافت و در واقع شدمات شایانی را برای بشر انجام داد. پس از ماهی کار پر از زحمت و تلاش و مشقت در ۶۸۸۱ بدر یافت عامل اصلی مرض مکروب سل گردید. و در واقع بشر را در یک امر بزرگ پر از رسالت بساری بخشید و تدابیر علمی را اتخاذ نمود. موصوف در سال ۱۸۸۲ در نتیجه سفرش به مصر و هندیه کمک میتلا یان یک مرض خانمانسوز و میسج دیگر یعنی کولرا شتافته و عامل (کولرا) را کشف نمود و در تابستان همانسال با افتتنام فرصت به فرانسه شتافت سرزمینی که در آنجا کار مبارزه اش را در برابر این مرض ساری خیلی ها وسعت داد. در (تولون) و

فیدل کاسترو در میان جمعی از کارگران کیوبا دیده میشود.

خوشبختانه کیوبا هرگز تنها نبوده و نیست. کوچکترین سدی در برابر انقلاب نتوانست ایجاد نماید. در غاره که کیوبا قرار دارد بحق کیوبا یگانه کشوریست که در آنجا دیگر بیسواد وجود ندارد و سعی وجدیت برای مردمان آن امر حتمی پنداشته میشود. پروبلم فقر و گرسنگی در کیوبا حل گردیده و دیگر کسی نیست که از فقر و گرسنگی در این کشور بهمیرد کیوبا به برابلم های اساسی پایان بخشیده و در مدت کوتاه زمانی در مرفوع ساختن پروبلم ها کوشیده است.

کیوبا با موصوف بهتان، افتراء و تهدید بر رهای و همکاری جدی مینماید.

برگزاری هفتادمین سالروز مرگ روبرت کوخ طبیب ودانشمند معروف

نام «روبرت کوخ» منحیت دکتر ودانشمند معروف نه تنها در حلقه های طبیی یک نام بزرگ محسوب میگردد بلکه در جمهوری دموکراتیک آلمان همه ساله ۱۱ دسمبر را که مصادف بروز تولد این طبیب معروفست به عنوان روز صحت تجلیل میدارند به همین منوال دو اسازان مشهور در گوشه و کنار جهان لقب افتخاری «خدمتگزار مردم» که در مدال ها البته تصویر روبرت کوخ حک گردیده، در مواقع خدمات ارزنده و ابتکاری در یانست میدارند که البته معنأ این مدال حیثیت ینک گنجینه با ارزش رادر کشور جمهوری دمو - زندگی نامه این مردانسان دوست ونوعپروورا کراتیک آلمان در میان درمانگران دارا بوده و یکبار دیگر متجلی میسازد. بخاطر ارجمندی از خدمات انساندوستانه روبرت کوخ، در جمهوری دموکراتیک آلمان نام سرك میدان قصبه ویا هم قریه یی را بنام وی مسمی شماره ۳۴

گردانیده اند. علاوه برین بعضی از تاسیسات مربوط به صحت چون پولکلنیک های مرکزی، سالون های درمانی شهرهای جدید حوزه شفاخانه امراض شش در لایپسیک نام «روبرت کوخ» یاد میگردد و امسال نیز روز ۲۷ می که مصادف بود با هفتادمین سالروز روبرت کوخ ازین طبیب مشهور قدر دانسی بعمل آمد.

«روبرت کوخ» محقق و کاشف بزرگ در ساحه طبابت، در سال ۱۸۴۳ در فامیل - متوسطی که معدنچی بودند در شهر (کلاوست - هال) دیده بجهان گشود. کوخ بر خلاف چهار برادر دیگرش که بخاطر فشاری پایان وغم های بزرگ اجتماعی بسوی امریکامپا - جرت کرده بودند، وی در دیار خودش ماند و در تحت محرومیت های بزرگ توانست تحصیل نماید و دکتری خود را بگذارد و ی

هنر و مردم

ترجمه از : زلمی

نمایشگاه نقاشی

هنرمند افغانی در

فرانسه

خانم شکورولی حین نقاشی در کارگاه نقاشی اش

درین اواخر آثار هنری نقاش معروف افغانستان خانم شکورولی در گالری ((فریدریک بزیل)) به نمایش گذاشته شد که طرف دلچسپی علاقه مندان هنر واقع گردید .

روزنامه معروف فرانسوی (میدی لیبر) در شماره (۲۷۴) خود مورخه ۱۹ ژوئن ۱۹۸۰ در مورد این نمایشگاه چنین مینویسد :

این بار اول نیست که ما شاهد نمایشگاه چنین باشکوه از یک افغان هستیم بلکه چندین بار دیگر نیز این هنرمند افغانی در گالری های فرانسه نمایشگاههای ترتیب و به معرض دید بینندگان قرار داده که طرف علاقمندی خاص قرار گرفته است .

و این نمایشگاه که تحت عنوان افغانستان دایر گردیده جالبتر از همه میباشد زیرا هنر اصیل افغانی درین نمایشگاه زیاد به نظر میخورد . به نظر نگارنده مضمون نقاشی بودا و بت های بامیان خیلی ها ماهرانه ترسیم گردیده است همچنان درین نمایشگاه میتوان به چهره های

باشهامت مردم افغان آشنا شد زیرا برتریت های گونهگون مردم افغانستان درین گالری به نمایش گذاشته شده بود .
نامه نگار روز نامه موصوف علاوه میکند :
وقتی بیننده از نمایشگاه خارج میشود به شکوفانی هنر افغانی مطمئن میگردد .

ژاک فیال خبر نگار روز نامه فوق درخامه راپور تاژ مختصر خود می نویسد سبک خانم شکورولی خیلی ها معروف است و تقریباً تمام هنرمندان سرشناس دنیا به سبکش آشنایی دارند . و نباید هم از کار تون های خوبی که درین نمایشگاه به معرض نمایش گذاشته شده چشم پوشی کرد .

م . روحانی

پیشروان دورنما سازی در هنر نقاشی

((ژان بات)) نقاش چیره دست هالندی در نیمه دوم قرن هفدهم تحول جالب و شگرفی در عرصه هنر

دورنما سازی این سرزمین بوجود آورد و سبک کلاسیک مکتب (هاآرلم) را پس از قرنهای استواری و استحکام

ژان بات چون چراغ فروزان رهنمای هنرمندان آن کشور شد و راهی نو و سبک جدید و مطلوب با آن عرضه کرد . مکتب هنری (هاآرلم) قدامتی داشت و پیروان مو من و معتقد این مکتب رانقا شان و دورنما سازان شهبیر و معروف تشکیل می دادند .

هنرمندانی نظیر (پولنبرگ) (برینبرگ) و (وان موزس او تسن بروخ) شاهکار های هنری بوجود آورده و جهانی قبل از قرن هفده را غرق در حیرت و اعجاب ساخته بودند ، با اینحال زمانیکه نخستین اثر ژان بات در یک نمایشگاه هنری ظاهر شد و در کنار آثار هنری کلاسیک قرار گرفت اختلاف بارز در مناظری که تا آن زمان در نظر هالیندی ها نامانوس و عجیب جلوه میکرد ، با قلم سحر انگیز و قریحه ذاتی (ژان بات) دلنشین و مورد پسند آنان شد .

برای توضیح بیشتر در باره اعجاب هنری ژان بات به اختصار یاد آور می شویم که مکتب مقام و هنری ها آرلم نظیر سایر مکاتب پیرو رویداد های اجتماعی بود و طی چند قرن به اوضاع طبیعی و جغرافیایی تسلیم شده بود ، تا آنجا که تجا و زاز مرز تعبیر و تفسیر هنری آن مکتب خطا و گناه نابخشودنی و غیر قابل تصور به شمار میرفت . هوا داران مکتب ها آرلم ، اید یالیزم هنری را بر جنبه ریالیزم آن ترجیح داده و انحراف از آن در مخیله هنرمندان هالیندی خطور نمیکرد .

وضع جغرافیایی مناطق شمالی اروپا با آب و هوای مرطوب و باران های مداوم و آسمان تیره و تار و مه و ابر غلیظی که در فصول سال سراسر شهرها و جلگه ها و کو هسارا نرا تحت فشار و خفقان قرار میدهد و بالاخره چهره گرفته خورشید که پرتو بیقر و غشش را نثار موجودات میکند خواه ناخواه تأثیرات حسی فراوانی را طی قرون متمادی در رویاها و تصورات هنری و ادبی ، در قالب اشکال و بیکره ها آشکار ساخته است . دورنما سازان هالیندی علیرغم نبوغ ذاتی و استعداد بی پایان و ذوق و سلیقه هنری ، مناظر تیره بوجود میاورند که در برابر آثار نقاشان مناطق جنوبی اروپا صرف نظر از ارزش هنری بیروح و خالی نشاط انگیز جلوه میکند .

هنرمنداوهنری انځور

په کارده چه دهرڅه نه لومړی زه باید پرهنه څهچه انځوروم بی پوره باورولرم خوبه دی وسیله زمانځورم دخلکو داعتقاد اوباور وړ وگرځي که څه هم دایوډ پرساده اواسانه کار معلومیري لکن ددی کار عملی کول زمالپاره ډیر سخت کار واوزما ډیر وخت بی ونیوی .

تاسو ویل چی زه باید په ویاړو غرور سره پرته دمصنوعی اکټ څخه مسایل انځور کړم ایا دابه تاسو ځان نه وی تیرایستلی ؟

نه که زه رښتیا هم پدی بریالی شم چی «پرته داکټ څخه اکټ» وکړم نو داپه زما پوره بریالیتوب وی ځکه چی زه پدی عقیده یم چی ښودل سوی اکټ اوانځور به حقیقت کی داعتقاد اوبرخیل ځان باوراو دبداهت اوابتکار حس وژنی . زه فکر کوم چی یورښتینی انځور هغه وخت رامنځ ته کیدای شی چی برخیل ځان دباور لرونکې روحیه سره په ډیره سادگی ترسره شی . یوازی ډیر غښتلی او قوی انسانان کولی شی چی دهر ډول ستونزو او ډیر ونوپه مقابل کی ودریږی په داسی حال کی چی په سختو حالاتو کی یوه ښځه ماندینه اویامور یوازی داتوان لری چی زده سوی مینه او محبت ولری . چی د«پسرلی ځنگل» نومی فلم کی ایلی کولی ددغه راز محتوی انځور والورول په غاړه اخیستی وپه دغه فلم کی دی دندارچیانو په منځ کی ډیر زیات اعتبار اوشهرت وگاټه دی نه یوازی دفلم دنداره چیانو او علاقه لرونکو په منځ کی اعتبار او مینه پیدا کړه بلکی دخپلوفلمی انځورونکو ملگرو په منځ کی هم دزیات قدر او عزت څښتنه شوه .

وروسته له هغه یوچاددی څخه پوښتنه وکړه چی ایاته اوس په ځان اعتماد اوباور لری دی په خواب کی وویل : سره له دی چی ما اوس زیات شهرت گټلی او دفلمی نړی دهنری انځورونو په هکله میزباتی تجربی ترلاسه کړی دی خو بیا هم لاتراوسه پوری زه پدی لټه کی یم چی په څه ډول دغه هنری سبک ته نوره هم پراختیا او تپازور کړم او څه ډول وکړای شم چی خپل دننی پټ قوت (پوتنشل) راپر سیره او په هنری نیایکی استفاده ځنی وکړم او په دی ډول نوی پای کی زه ټویونه ووهم وڅانگم او په پراخه جوسله کارو کړم - کارو کړم اوبیا هم کارو کړم سره له دی چی «ایلی» طبیعتا ډیره خوشحاله اواجتماعی ښځه ده بیا هم دا کله کله په فلم کی دتربیتی او متشنجی خبری درول دانځورو لویه توگه وظیفه ترسره کوی .

ایلی کولی اوس دغه فلم دلومړی برخی دښځو دهنرمندانو لارښوونه په غاړه لری چی داستونی دځوانو هنرمندانو له خوا تهیه کیری ددی فلم ناول نه فوق العاده مورال لری اونه هم ډیر بیچلی اوددسیسو ډک داستان لری . خو په لومړی برخه کی داسی ښکاری چی پرده باندی دا ډیره گرانه ده او داهم دده سره زیاته مینه لری داغواوی چی دده سره واده وکړی لکن دی ددی لپاره چی لاشه بی امتحان کړی نو خپلی خبری او جاموته تغیر ورکوی چی دغه راز ازمایښت پاتی په ۵۶ منځ کی

داستو نیا یوی کلیوا لی نجلی
په ډگه کړه چی دی غوښتل سیکالو چیسته شی په داسی حال کی چی ددی دخوب او خیال سره سم دایوه فلمی هنرمند شوه

ځوانه او تکړه هنرمند «ایلی کولی» چی په ډیر لږ وخت کی بی زیات شهرت ترلاسه کړی دی عقیده لری چی یوفلمی هنرمنداواکتور باید دیوی خوا مسلکی او دبلې خوادقوی روحیاتو څښتن وی له همدی امله داواوی چی زه باید په عین حال کی په روح پوهنه اوسیکالو چی وپوهیرم . ځکه چه اکټ اوروحيات دواړه دیوه هنرمند لپاره ډیر مهم دی .

کله چی داولومړی ځل لپاره داستونیا څخه دنایلند دفلمی لوبغاړو مرکز ته ورغله نو ددی څخه پوښتنه وشوه چی که ته غواوی په فلمی نړی کی دیوی مشلی په توگه برخه واخلي نو په لفتاد زمونی په توگه اوس دیوی جادوگری او کړکړی ښځی حرکتونه تمبیل اوانځور کړی . ایلی دیوی لفظی لپاره په فکر کی ډوبه شوه او وروسته په یوخاص احساس سره و لاره شهراو دیوی جادوگری په څیر بی خاصه څنډوونکی څیرغوره کړه دی خپل دواړه لاسونه غیرت کړل او دخپل منځ څیره بی په ډیر ښکلې توگه تر ډول فشار لاندی راوستله اوتریوه اوږده سوچ اوتامل وروسته بی وویل «ایازه بی نشم کولی» او بیای بی سر ښورو لوسره تکرار کړه «ایازه بی نشم کولی» هغوی ورته وویل: که رښتیا هم زموږ راتلونکی لوبغاړه بی او ته ددی کارتوان هم لری . ددی خبری په اوریدو سره ایلی کولی سره وغوړیدله او د سره څخه تکه سره شوه او ویل : «نه زه بی نشم کولی» په دی کی هغوی ورته وویل چی دابه داخله شی په دی ډول ایلی کولی د«کینگ سیمپ» په لیاری کی دخوکلنو لپاره پاته شوه اودا دلته د نوری مودی لپاره دخپل پخوانی کورنی نوم «استونیا» باندی مشهوره وه او وروسته له هغه چی دی داولومړی ځل لپاره د«پسرلی ځنگل» نومی فلم کی دمیثابه نوم کارو کړ اودشوروی اتحاد دفتیوال فلم ځانگړی جایزه بی وگټله نو ددی شهرت هم ددغه نامه دډوکټ څخه دباندی راووتی .

داواوی سره له دی چی اوس زه ددغه هنری تمبیل په هکله دتجربی یوه نوی پراوته رسیدلی یم بیا هم زه اوس پدی لټه کی یم چی زه داسی طبیعی تمبیل وکړم لکه دتبرین اومشقرنه مخکی چی مادا اتوان درلودی یعنی پرته له دی چی اکټ په کی شامل وی زه موضوعات هم هغسی په ریالیستیکه بڼه انځور کړم پداسی حال کی چی مادادرد کړی ده چی زه به هیڅکله دپخوا په څیر ساده او طبیعی اکټ او انځور ونه کړای شم له همدی امله زه اوس دی ته متوجه سوی یم چی خپل داخلی وضعیت بدل کړم په همدی اساس په نتیجه کی مادا تصمیم نیولی دی چی زه باید په ډیر غرور او ویا پرسره هر ډول انځور په طبیعی توگه وکړای شم چی ددی کار لپاره

کړدند . به این ترتیب در نیمه دوم قرن هفدهم ، هالیندی ها سبک ها آرلم را در قالب مناظر ایستا لیا به جهانیان عرضه کرد ... (ژان آسلین) دومین هنر مند دور نما ساز مسافر ایتالیا است که آثار بس گرا نبهاو عمیق از خود برجای گذاشته و میراث (ژان بات) را با تلاش بی گیر به اوج عظمت و شهرت جهانی رسانیده است هنگام توقف (ژان آسلین) در روم نقاشان هالیندی که برای تزیین و آرایش قصر تابستانه (یون رتیرو) اقامتگاه تابستانه

هنر مندان هالیندی در رویای فریبنده آفتاب گرم و جنگلها ی سبز و خیم و آب و هوای طرب انگیز مناطق گرم سیر مناظر شور انگیز به وجود می آورد ، ولی همان گونه که ذکر شد تاثیرات طبیعی در کار آنان نفوذ میکرد و جلوه و جلای لازم را از پرده ها و تابلو های آنان می گرفت . (ژان بات) نخستین مسافر هالیندی به دیار (روم) و سرزمین های آفتابی است او برای نمونه برداری از مناظر طبیعی و درخشان ازمحیط ابر گرفته خارج شد . و توانست

فلیپ چهارم پادشاه اسپانیا تیا در این شهرگرد آمده بودند وبا (ژان آسلین) آشنا شدند و او را چون رهبر شایسته برای خود برگزیدند . (ژان آسلین) چند مدتی در ایتالیا ماند و باقریحه خدا دادی دور تماهای اعجاب انگیزی از مناظر - ایتالیا تهیه کرد و زمانی که به کشور خود باز گشت ، گنجینه هنری گران بهایی را به مکتب هآرلم تقدیم داشت .

مناظری بوجود آورد که در قالب سبک (هآرلم) جای داشت ، ولی ابتکاری نورا در هنر دور نما سازی تجلی بخشید و مناظر طبیعی ایتالیا را باروش هنر مندان این سرزمین در پرده ها و دور نما سازی خود منعکس کرد . مرگ زود رس ژان بات (سال ۱۶۵۲) وقفه ای در این تحول ایجاد نکرد و دور نما سازان و نقاشان دیگر هالیندی که مفتون آثار هنری (ژان بات) شده بودند به ایتالیا سفر

ولی این موسیاه اکنون، مراهبتر ز
 آنان است
 «روان!» بنگر به چشم دل، که چون من،
 جان جان بینی
 بلی این آرزوی جان، به، از جان است
 و جانان است

و دو قطعه شعر دیگر را نیز
 زمزمه میکند که او لی را ز سر
 عنوان ((زیبای فروز)) در اکادمی
 علوم قرغزستان و دو می را با
 عنوان ((زبان دلبران)) در
 مدخل مؤزیم ((فروزه)) بداهتا
 سروده است.

جای دارد برای آشنا بی با
 احساس شاعر در رو برو شدن
 باز بیایی ها و انعکاس آن در
 ذهن او هر دو قطعه را با هم
 در قسمت اخیر راپور بخوانیم.

نصر الله حافظ

شاعر خوب و شناخته شده
 کشور که بیشتر سروده هایش به
 زبان پشتو است نوبت سخن را
 می گیرد و گفته هایش را از فروز
 و زیبای های آن به آغاز می
 گیرد:

((واقعیت این است که من
 محو سر سبزی، شادابی،
 خرمی و زیبای فروز شدم،
 شهری که در خزان رنگ گسترده
 سبز بهار را داشت و انسان در
 آن جا به یاد نمی آورد که در اواسط
 یا نیز بر گریز قرار دارد.
 فروز شهر کی در واقع تازه
 ساز است و بیش از یکصد و
 بیست سال عمر ندارد، اما
 پیشرفت های صنعتی و فرهنگی
 و تا سیسات مدرن و عصری آن
 شهر های بزرگ و پیشرفته
 را به یاد می آورد.

شاید بی جا نباشد اشاره
 کنم که این شهر در گذشته
 ((بیشبک)) نام داشته و فروز
 در اصل نام جنرالی بوده از همزمان لنین
 که در جنگ های میهنی افتخارات
 فراوان برای خود کسب کرده
 قهرمانی های زیاد از خود نشان
 داده و چون مردم قرغز در حفظ
 و نگهداری افتخارات میهنی و ملی
 علاقه فراوان دارند «بیشبک» را
 ((فروز)) نام گذاری کردند تا این
 نام جا و دان ماند و به فراموشی
 نرود.

ما در نخستین روز دیدار خود
 از فروز به تماشا ای این شهر
 رفتیم و در شب نشینی شاعرانه
 بی که بعد از این گردش دایر شد

یکی از کودکانها در شهر زیبای فروز

بوی جوی مولیان آیدهمی

نا مگذاری شده است. تو خسته قل
 که به سبب مبارزات در مواقع
 ضروری در همین منطقه مخفی
 میگردید و به همین دلیل هم
 دولت شوروی بند برق این منطقه
 را به اسم وی نام نهاد.

خاطره دیگری که در همین
 بخش سفر برای من تا تیری فراوان
 داشت این است که بعد از دیدار
 از بند برق توخته قل در شب
 نشینی شرکت داشتم که به افتخار
 هیات افغانی به وسیله منشی ناحیه
 همان جا راه اندازی شده بود در
 این دعوت از گروه مهمانیان
 تقاضا گردید که ترانه و وطن
 سروده من را که به آواز، آواز خوان
 محبوب کشور و صاحب مددی از
 را دیو تلو یز یون به اجرا آمده
 است به شکل کورس بخوانیم
 و من وقتی که برای نخستین بار
 با آوازی خواندم که:

وطن! عشق تو افتخارم
 وطن! در رخت جان نثارم
 وطن! عاشقم بر شکوهت
 به از در بود سنگ کوهت
 به من، هر کجا بی که باشم
 تو بی جانفزا ای دیارم

حالی بخشیده است و به هر
 چشم شوخ و موی زیبا و افشان
 که دیده پارچه شعری سروده
 نثار کرده است نوبت سخن
 را می گیرد و میگوید:

من از این مسافرت که با
 جمعی از دوستان اهل شعر و ادب
 و دانش به همراه بودم خاطراتی
 شاعرانه و شعر آفرین دارم -
 خاطراتی که تا دیر زمان فرا -
 مو شمن نخواهد شد و شاید هم
 یاد آوری آن برای من انگیزه سرودن
 شعر های تازه دیگری گردد
 و جاو دانه ترین خاطرات من در
 باز دید از مناطق زیبا، مردم صلح
 دوست و مهمان نواز شوروی
 خلاصه میگرد که صرف یکی دو
 مورد آنرا بازگو میکنم:

دیدار از بند بزرگ آبی
 برق «توخته قل» که در منطقه
 ((قره قل)) در نواحی مر بو ط
 شهر ((اوش)) واقع گردیده
 است برای من جالب بود - چه
 این بند بزرگ و با عظمت به نام
 «توخته قل» شاعر و مو -
 سیقیدان و مدافع افکار مترقی
 رهبر بزرگ پروتساریای جهان

وطن! قلب من، هستی من
 بود رگ رگم بر زخونت
 به راستی احساس می کردم که
 تمام شور و وطن پرستی در صدایم
 انعکاس یافته است و جالبتر
 اینکه اعضای میزبانان با شنیدن
 آواز من آن را به ستایش گر -
 فتند و تشویق به آواز خوانی
 و کمپوز سازی ام کردند.
 از نا صر طهوری خواسته شد
 که نمونه هایی از بدیهه سرایی
 های عاشقانه خود را در جریان
 این سفر برای ما بخوانند که ما
 را هم از این بزم های شاعرانه
 نصیبی باشد و او نخست شعری
 رادکلمه میکند که صبح ۳ عقرب
 در رستوران شهر ((اوش)) آن
 را سروده و به دکتور روان فر -
 هادی تقدیم داشته است، عنوان
 این سروده زیبا ((دختر سیاه موی))
 است و چند بیت آن به این
 شرح:

سینه مودختری دیدم که رشک موطلایان
 است
 به خاک «قرغز» این دختر، گل باغ
 نکویان است
 به وصف موطلایی ها، بسی شعر
 روان گفتم

نان و نمک شدن در یکی از سلخوزها و پند برای شدن با پومی ترین شیوه های مهمان داری برای ما آنقدر جالب بود که انگار در یکی از اصیل ترین روستا های خود قرار داریم .

روستا باختری :

نویسنده وقصه نویس خوب و به شهرت رسیده کشور ما یکی دیگر از اعضای گروه رو شنفکران مبتکر افغانستان است که به شوروی سفر کرد وی بعد از یاد آوری از مهمان نوازی صمیمانه و بی دریایی میزبانان و پروگرام های جالبی که برای این دیدار طرح شده بود ، میگوید :

... در جریان این سفر با همه تلاشی که صورت می گرفت تا به مهمانان خوش گذرد و ناراحتی بی متوجه شان نکرده و با آنکه

شعری را که بداهتا سرودم به مهمانان و میزبانان هدیه کردم که مورد توجه قرار گرفت .

دیدار از تخت سلیمان و گرسدش در قله های آن خاطره جالب دیگری است برای من که تخت سلیمان خودمان را به یاد آوردم - زیبا بی های این کوهستان احساس شاعرانه ام را شوراند و دو قطعه دیگر را بداهتا سرودم . بدیهه سرایی دیگرم با عنوان «بید مجنون» یا دگلار دیگر از این سفر است که در ((قره قل))

و میزبانان احساس سردی میکردند به زودی ممکن بخاری ها روشن شد و انواع غذای فراوان و گونه گونی که در میزبانان چیده شد همراهمان را گرمتر ساخت ، در این شب نشینی صحبت هایی در زمینه تاریخ افغانستان صورت گرفت و واضح باختری قطعه شعری را دکلمه کرد که همه را زیر تأثیر آورد و صدای آفرین آفرین مهمانان و میزبانان بلند ساخت دیدار از کلخوزها و خاصتا کلخوز ((کالینین)) برای من به نوعی خود خاطره انگیز است ، نحوه پذیرایی در این کلخوز کاملاً به شکل بومی و محلی در نظر گرفته شده بود و این به لطف پذیرایی می افزود . در این دعوت ما پیش از اینکه

برای مهمانان که بسیار عزیز باشند - بعد از این مراسم برای هر یک از ما مقدار گوشت کباب شده و گوشت یخنی برای صرف داده شد که برای سیر شدن چند نفر کافی بود و مادر این تصور بودیم که برنامه صرف طعام همین است در حالیکه چند دقیقه بعد مهمانان را برای صرف غذای اصلی دعوت کرد و اگر لطف و صمیمیت خارج از اندازه میزبانان نبود هیچ یک ما را یا رای صرف لقمه بی نان هم نبود ، اما در میان خنده و شوخی و لطف و صمیمیت چیزی از آن غذای مفصل باقی نماند و معده های انباشته ، انباشته تر گردید خاطر جالب دیگر در این سفر همراهی و همراه بودن با دوستان ارجمند و دانشمندی چون و آصف باختری ، آصف فکرت ، نصرالله حافظ ، ناصر طه پوری ، دکتور روان فرهادی ، رحیم رفعت و دیگر عزیزان بود که هر یک با تسلطی که در رشته خود داشتند و واقعا هیات افغانی را سر بلند ساختند در همین فرصت جای دارد و کالت از اعضای دیگر هیات و به نمایندگی از همه که مرا موظف این کار ساختند از رویه بسیار دوستانه و صمیمانه رفقای سرگرم و پیکه در رفع مشکلات ما تلاش صمیمانه داشتند شکر گذاری مان را ابراز کنم ، البته در هیات افغانی دوستان دیگری نیز در رفع مشکلات اعضا سهم بارز داشتند و از این جهت که آنان در گروه های دیگری انجام وظیفه میکردند نامی از ایشان نبردم .

واصف باختری

شاعر نوپرداز و مبتکر معاصر کشور را همه می شناسیم و بسا شعر شیوا و پر معنی و آشنایی داریم که چطور گاه کلمات در سروده های وی چند بعد و رخ دارند و مفاهیم فراوان و سمبلیک را در خود جای میدهند - او به از تباط این سفر و خاطره هایی که از آن دارد ، میگوید :

... من شامل هیاتی بودم که دیدار از شهر فروز در آغا زپرو - گرام مشاهداتی شمان در نظر گرفته شده بود فروز همانگونه که قبلاً یاد آوری گردید در گذشته «پیشبک» نام داشت و از پیشبک پیش از پیروزی انقلاب اکتبر به لغتا و رگ یزید

وارد محوطه کلخوز شویم گروهی از هنرمندان ما را در کنار سرک عمومی خوش آمدید گفتند و به هر یک نان و نمک تعارف کردند تا به اصطلاح با آنها نان و نمک شویم و بعد هم در نوبت صرف غذا ، نان با دست خورده شد قبل از غذا با آفتاب و لگن دست ها شستند و از قاشق و پنجه خبری نبود که لذت صرف طعام را چند برابری می ساخت هم چنین در همین کلخوز پیش پای ما گوشت گشته شد که رسمی است محلی و برای ادای احترام فر اوان

هیات با چند تن از مهمانداران در کلخوز کالینین

تمام پروگرام های دیدار با دقت و پیش بینی های لازم به طرح آمده بود ، با آن هم گاه نا هم آهنگی های غیر مترقب و پیش بینی نشده بی پیش میا مد که اقامت یله شبه ما در دره ((چهار مغز)) در این شاعر است . چون این نزهت محل اقامت تا بستانی است و در موقع سفر هم هوا زیاد سرد نبود اهتمامات لازم برای گرم نگه داشتن هوای اقامتگاه در نظر گرفته نشده بود اما به تصادف دفعتاً هوا بارانی و سرد شد به گونه ای که مهمانان

به خواهش دوست از جمند آصف فکرت سروده شد . دیدار از بز رگترین بنسد برق آبی «توخته قل» که در آسیای میانه نظیر ندانده همه اعضای هیات را زیر تأثیر قرار داد چنانکه مشاعر جالب تو جیبی در ختم بازدید و درد دعوت شب نشینی که بعد از آن برگزار گردید صورت گرفت که تمام میزبانان ما را به حیرت کشید چنانکه این شب و خاطرات آن را از یاد بود های فراموش نشدنی خود انگاشتند و معرفی کردند

چون این نزهت محل اقامت تا بستانی است و در موقع سفر هم هوا زیاد سرد نبود اهتمامات لازم برای گرم نگه داشتن هوای اقامتگاه در نظر گرفته نشده بود اما به تصادف دفعتاً هوا بارانی و سرد شد به گونه ای که مهمانان

نمایی از هتل پیشبک در فروزنه

میکرد و دولت شوروی در حفظ و نگهداری این آثار و آبدان تهرینه های هنگفت را به مصرف میرساند.

آنچه ما را در تمام جریان این سفر دور از احساس بیگانگی میداشت این بود که در همه جا در کلخوزها، در موسسات و جاهایی که مورد بازدید ما قرار میگرفت برادران قرغز و ازبک استقبال گرم و بردارانه ای به عمل میاوردند و نمیگذاشتند که احساس دور از وطن بودن به سراغ ما آید.

رفعت حسینی نویر داز زیبا سرای معاصر که خواننده شعر دوست زوندون با اشعار زیبا و طرح های شعری وی آشنا می کامل دارد، گفتنی های خود را این طور به بیان میورد، که:

... با توجه به اینکه این نخستین سفر من بوده کشور شو را ها و

تأیید از این دانستنی های من در باره این کشور یا به خواننده های خودم از روی کتب و مقالات خلاصه میگردد و یا آنچه که

دوستان سفر کرده می گفتند و بهمیان می آوردند، دیدارم از شوروی همراه با خاطر ها و آشنا بی های فراوان در زمینه های مختلف است.

مشاهده موسسات صنعتی، علمی و دیدار کلخوزها همه گونه که دوستان نیز به آن اشاره کردند همه مؤید پیشرفت های سریع کشور شوروی در ساحه های علمی و تکنولوژی جدید میباشند.

آنچه برای من در این سفر

نمایا در باره تاریخ جمهوری های آسیای میانه تحقیقات گسترده صورت گرفته است بلکه این ریسرچ ها شامل کشورهای افغانستان، ایران، پاکستان و هند نیز میگردد که در هر زمینه آثاری با ارزش نیز به چاپ رسیده است.

تعدادی زیاد از اکادمیسین ها در این دیدارها به زبان دری سخن می گفتند که این کار مقایسه و گفت و شنود را بدون دخالت ترجمان آسان می نمود.

دیدارهایی دیگری ما در شهر تا شکند از اداره روحانی مسلمانان قزاقستان و آسیای میانه، مدرسه طلا شیخ و کتابخانه موسی مبارک داشتیم که با دیدنی های فراوان به همراه بود.

در کتابخانه موسی مبارک متون بسیاری با ارزش و معتبر اسلامی موجود است و یک قرآن دست نویس شده به خط کوفی که از روی قرآن دست نویس دوره عثمان ((رض)) خلیفه سوم تهیه شده است.

قابلیت یادآوری است که خاستگاه تعداد زیاد از متفکرین بزرگ آسیای میانه همین جمهوری است که در این شماره کافی است از مفتی ضیاء الدین خان ابن ایشان با باخان نام بگیرم که از علمای معاصر است و برچاپ جدید صحیح بخاری مقدمه نوشته و در باب معارف اسلامی آثاری ارزنده دارد.

آنچه در این زمینه باید اضافه کنم این است که از آبدان و شهبازهای معماری اسلامی آسیای میانه بسیار به وجه نیکو پا سداوی

آتش جاویدانی که در یک پارک وسیع و سرسبز فروزنه به یاد شهیدان انقلاب روشن است

شهر شوروی به خاطر سفرش به کشور ایالتی حضور نداشت در گفت و شنودهایی که با نویسندگان قرغز داشتیم سوالاتی را در زمینه های ادبی به طرح آوردیم و پاسخ های قانع کننده شنیدیم و هم چنین معلوماتی جامع در باره ((مناس)) که محتوای آن را اسطوره ها و روایات کهنه تشکیل میدهد به ما داده شد دیدار ما از شهر ((اوش)) بسیار خاطرهای فراوان به همراه است، ما از آثار تاریخی این شهر بازدید کردیم و برای من جالب است که در بازگشت از سفر با مراجعه به کتاب ((حدود العالم)) در یافتیم که نام این شهر در این کتاب ذکر شده است.

چند روز اخیر سفر ما در شهر تا شکند گذشت و مجال دست داد که با فراغت خاطر از موزه معروف لنین در این شهر دیدار کنیم که در آن آثار با ارزش حزب سوسیالیست و کرات روسیه، آثار نحوه فعالیت بلشویک ها در سال های پیش از پیروزی انقلاب و آثاری ارزنده دیگر در زمینه های مختلف نگهداری میگردد.

در این شهر هم چنین ما از انستیتوت شرق شناسی جمهوری ازبکستان شوروی دیدن کردیم که دست نویس های جالب و با ارزش و قدیم ترین نسخ خطی علی شیرنوی و هم چنین نسخه تاریخی ((زب تاریخی)) که اثری ارزنده در معرفی تاریخ کشور ما میباشند نگهداری میگردد. شاید برای شما جالب باشد که در انستیتوت شرق شناسی جمهوری ازبکستان شوروی نه

شکل یک تبعیدگاه استفا ده میگردد هم چنین این شهر مرکز نگهداری جدا میان بود و از این جهت شنیدن نام آن ترسناک و واژه را در دل شنوند ایجاد میکرد اما اکنون فروتنی یکی از شهرهای مشهور و زیبای شوروی به شمار می آید.

ما در مدت اقامت کوتاه خود در این شهر موفق شدیم از برخی فابریکات، تاسیسات صنعتی، مکتب، کودکستانها، تلویزیون، اکادمی علوم و موزیم های تاریخ طبیعی و آثار هنری دیدار کنیم.

قرغزها تا پیش از انقلاب اکتبر مردمی کوچی و چوپان بودند و اقتصاد کوچی داشتند و حالا مراکز علمی و فرهنگی فراوان در آن تمام زمینه های رشد فرهنگ را فراهم آورده است.

برای من جالب بود که اکادمی علوم قرغزستان مجال ملاقات با گروهی از دانشمندان این اکادمی میسر گردید و تا جایی که یادمانست یکی از آنها رساله ای در باره سبیر نیتیک ((خودکار شدن دستگاها)) نوشته بود و دیگری کتابی را در دست چاپ داشت پیرامون ((جامعه شناسی طبقات اجتماعی در نیم قاره هند)) و اینها همه مبنی بر این است که اینک قرغزها در ساحه علوم با پیشرفت های شگفتی انگیز روبرو اند.

ملاقات هایی نیز در همین بخش سفر با جمعی از اعضای هیات رئیسه نویسنده گان جمهوری قرغزستان داشتیم که جالب بود، اما متأسف شدیم که در این دیدارها ((چنگیز آیما توف)) نویسنده

کی دلم از یاد تو یا بد فراغ؟

قهوه ، رشك با ده است از دست و
دل ، خراب از نر گس بد مست تو
«هی» گر از دستت به نوشم ، چون شود

ای دل و جانم ، همه پا بست تو !

بیتو از این شهر زیبا ، چون روم؟

بیتو با این قلب شیدا چو ن روم؟

با منی ، در هر کجا پا مینهم

بیتو ای بهتر زلیلا ، چون روم؟

ای فروزان مهر د نیای ((فروز))!

آفتاب گرم دنیا ی ((فروز))

ریختم یا جلو ناز تو من ،

گو هر هستیم ، در پای ((فروز))

زبان دلبران

باز هم ، عا لمتبا ها ن آمدند

باز هم ، مزگان سیا ها ن آمدند

يك د لو يك شهر خوبان ، چون کنم؟

چون کنم ؟ با دلربایان ، چون کنم ؟

گر من این د لرا کنم صد پا ره باز ،

کی رسد بر هر مه واستاره باز ؟

گه ستاره ، گه مه و گه آفتاب

جلوه در چشم نماید بی حجاب

جلوه گاه ماه و پر وین شد د لم

رنگ از بس دید ، رنگین شد دلم

رنگ ها اینجا به رنگ دیگر است

رنگر نك این ((فرغز)) جا نپرور است

چنگ بر دل میزند هر رنگ آن

شیشه جان ، در امان از سنگ آن

من نمیدا نس زبان دلبران

چون شود از دل ، زبا نم ترجمان ؟

رحم بر من ، ای زبان دانا ن کنید !

مشکل جا نگاه من ، آسان کنید

ای زبان دانا ن ! به فریادم رسید

ترجمانی کرده ، بسودادم رسید

از دل من ، آگه اینا ن را کنید

آگه از من ، خیل خوبان را کنید

ورنه ، چشم نکته دانی میکند

از دل من ، ترجمانی میکند

آنچه دل خوا هد ، زبان میگوید آن

هر رهی دل رفت ، چشم پوبد آن

چون نگه شد بر نگاهی آشنا

ترجمانان ! نیست حاجت بر شما ...

من ، یکی خوا هم ازین خوبان که باز

بی نیازم سازد از این حرص و آز

يك گره از زلف گیرا ، وا کند

بسته با آن ، این دل رسوا کند

قید زنجیر جنون سازد مرا

فارغ از این چند و چون سازد مرا

زندگی مردم شوروی در ادوار
تا ریخی است برای ما جالب
توجه بود .

پذیرایی بسیار نیک ، صمیمانه

و دوستانه گروه مهمانان را ن

در شمار مطایبی است که در ذهن

هر يك از رفقا اثراتی فرا مش

نشد نی از خود به جای مانده است

و از آن جمله من از رفیق العا س

بيك عضو کمیته مرکزی قرغزستان

سرطان بيك عضو مسئول روابط

بین المللی وزارت خارجه و رفیق

علی که آگاهی فراوان داشت و به

ده زبان صحبت میتوانست یاد

میکند .

به همین اساس هر يك از

رفقای ما آرزو دارند روزی بتوان-

ند مهماندار این عزیزان و

دوستان در کشورمان باشند

و صحبت های آنان را جبران

سازند .

با قیدارد

جالب تر می نمود موضوع حل
کامل معضله ملیت ها در کشور
شوراهای بود .

ما در هر جمهوری که از آن

دیدار داشتیم با ملیت های مختلف

مواجه شدیم که همه چون يك

بیکره واحد و حتی بدون آنکه

موضوع ملیت بهر شکل و عنوان

برای شان مطرح باشد دوستانه

و برادرانه در کارهای تولیدی

با هم سهم می گرفتند در این

موضوع از نظر من برای ما که

در جریان انقلاب دموکراتیک در

کشور خود قرار داریم میتوانست

سرمشق خوبی در زمینه های

عملی به حساب آید .

بازدید از موزیم ها و نمایشگاه-

های ملی که در آن افزار و آلات

دوره های مختلف تاریخ آسیای

میانه و کارهای دستی نگهداری

میکرد که در مجموع معرفت طرز

نمایی از شهر زیبای فروز

اینک ذیلا دوبار چه شعری رامی خوانید که تا صر طهوری در وصف
زیبا رویان فروز گفته است :

زیبای فروز

نسل آدم باپری ، آ میخندند

تا که طرح چون تو زیباریخندند

قرغزستان از تو شد رشك بهشت

تا ترا در آن ، چو جورانگیخندند

چون تو زیبا در جهان ، کم دیده ام

کم چو تو در نسل آدم دیده ام

در وجود تو کمال و هم جمال :

هر دو را همگون توام دیده ام

قرغزستان را تو بی چشم و چراغ

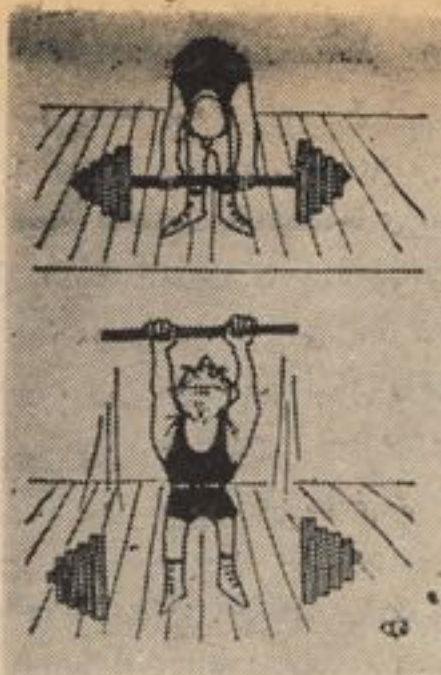
از تو قلب عالمی شد داغ داغ

هر کجا حالا روم ای بهترین !

شماره ۳۴

پسر دلال

بدون شرح

معلم از شما گوردی پرسید :
 - من چهار متر پارچه دارم که
 قیمت هر متر آن دو صد افغانی
 است ، تو برای خرید آنها چقدر
 پهن پول میدی ؟
 شاگرد گفت ، هفتصد افغانی .
 معلم گفت : برو بنشین ، نمره
 ات صفر است .
 شاگرد ، که پدرش دلال بود ،
 موقع رفتن آهسته در گوشه
 رفقا پیش گفت :

- هر کس يك افغانی زیاد تر
 بگويد ، از نزد من الت خواسته
 خورد .

از یکصد نفر تنها تو معالجه میشوی

مردی بعلت ناراحتی زیاد به شفاخانه رفت و پس از ساعتی
 انتظار با لخره او بتش رسيد و به اطاق داکتر رفت و گفت :
 - آقای داکتر ... خواهش میکنم بمن راست بگويد آیا معالجه ميشوم
 یا نه ؟

- شما مطمئناً معالجه ميشويد ... زیرا مريضی شما نشان میدهد
 هر صد نفری که با این مريضی سرطان مبتلا می شوند
 یک نفر نجات پیدا میکند .
 - ولی از کجا معلوم که آن یک نفر من باشم .

- مطمئناً شما هستید . زیرا تا اکنون من نود و نه نفر را تحت معالجه
 قرار دادم و همه از بین رفتند و چون شما صدمین مريض هستید
 قاعدتاً باید معالجه شويد !

مرد عزیز ... جانب راحت است یا نه ؟

معلوم دارد در خانه پدر می بودم

بین زن و شوهری درباره ازدواج دخترشان اختلاف بود ... مرد با
 اصرار تمام می گفت :
 - به بین عزیزم ... بنظر من دختر ما باید با مرد ایده آل خود
 ازدواج کند :

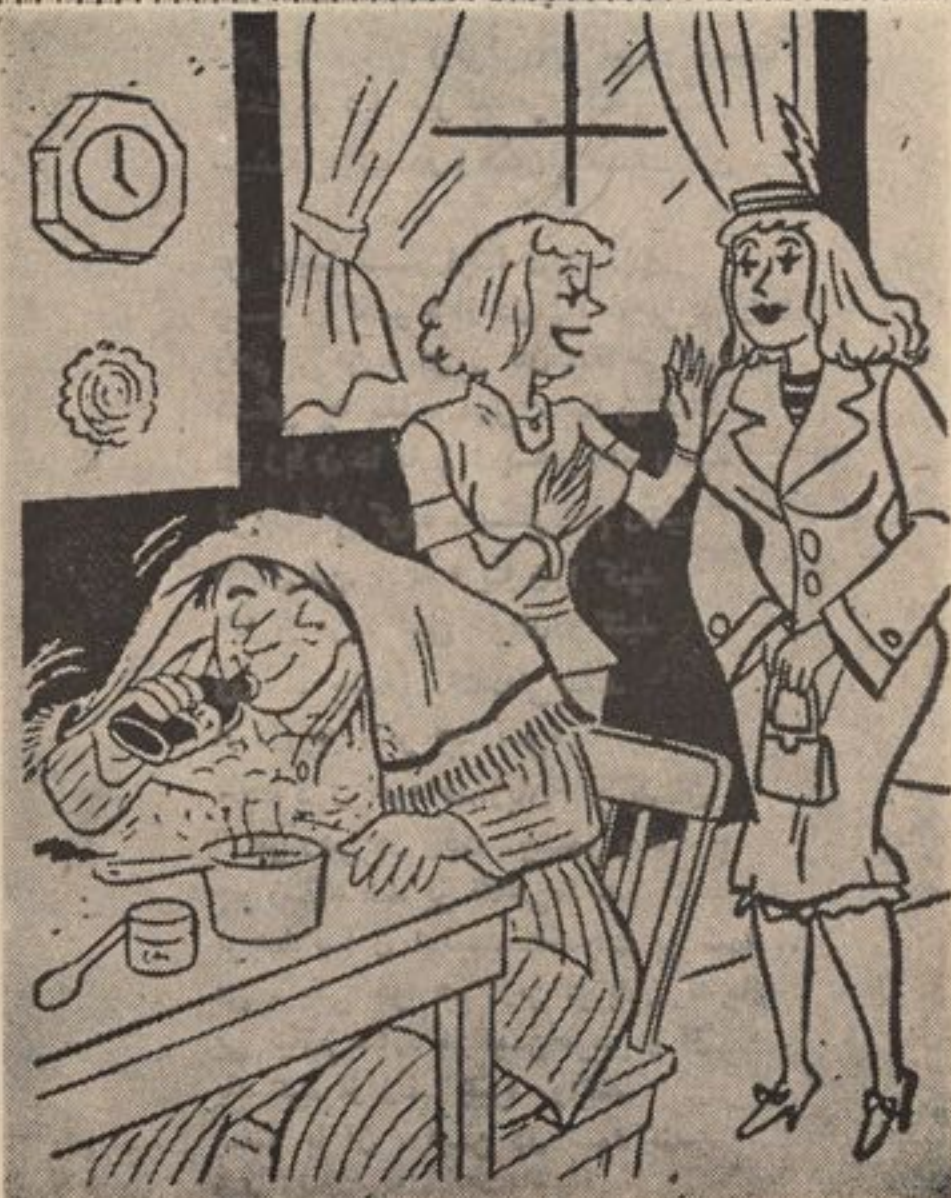
زن با عصبانیت حرف او را قطع کرد و گفت :
 - این حرف صحیح نیست .
 زن سری تکان داد و گفت :
 اگر منم میخواستم با مید مرد ایده آل خود بنشینم حالا معلومدار
 در خانه پدر می بودم ...

بدون شرح

علت معلوم است

- راستی بنظر تو چرا قیمت تخم
 مرغ گران شده ؟
 - علتش گران قیمت مرغ است
 - خوب سپس چرا مرغ گران
 شده ؟
 - برای اینکه تخم مرغ گران

زن - بلی خواهر جان داکتر درباره شوهرم دستور داده که
 روز سه بار غذا صرف نماید !!

پیشخدمت هوشیار

پیشخدمت جدید که تازه استخدام شده بود، با نارا حتی نزد خانم آمد و گفت:

خانم... متاسفانه با ید برای تان بگویم که من نمیتوانم در بین این خانه شما بمانم!

خانم با حیرت پرسید:

چرا... برای چه من تمام کلیدها را برایت داده‌ام! پیشخدمت جوابداد:

بدون شرح

بلی... این را میدانم... ولی نگفتم کدام یکی از این کلیدها به صندوق خواهر تان میخورد!!

چقدر ماهی واز کدام نوع آن میخواهید

نفر موظف شفاخانه که میخواست از جواب شانه خالی کند گفت:

در دیوانه خانه

بلی... البته گاهی از وقتها! خوب سپس برای چه او را آزاد گذشته اید؟

برای اینکه او در اختیار من نیس!

چطور... مگر آن در این شفاخانه زیر نظر شما نیست!

بلی... آن در شفاخانه زیر نظر من نیس... آخر آن همسر من است!!

خانم زیبایی که برای باز دید شفاخانه رفته بود، در حین دلجویی از مریمان، ناگهان رو به نفر موظف شفاخانه کرد و گفت:

او... بسیار ترسیدم... این زنی که حالا از پیش او ردشدم چه نگاه و حشمتا کی بیا میکرد... آیا آن بسیار خطرناک است!

در تیاتر

اولین شبی بود که يك نمايشنامه را نمايش میدادند و از همان اول معلوم بود که چندان تعریفی ندارد چون تماشاگران، اول بنای (غرغر) و اعتراض را گذشته بودند و بعد هم کار این اعتراض بجا می رسید که بطور دستجمعی از جا بلند شدند و راه در خروجی را پیش گرفتند.

در همین وقت بود که یکی از باز یگران روی صحنه ظاهر شد و بلند فریاد زد: صبر کنید، صبر کنید.

وقتی تماشاگران برگشتند، او خطاب با آنها گفت: -توجه کنید، آهسته آهسته بروید بیرون باز نکنید (اول خانمها بعد بچه های کوچک را اجازه بیرون شدن بدید که زیر یا نشوند).

بمن چه

از بهترین «بمن چه» های که شده یکی آن هم مربوط به شخصی است که روز را تا شام بسیار کار می کند و زحمت می کشد و ناچار شب که میشود در ست مثل مردها در رختخواب می افتد و تا صبح، تکان هم نمیخورد... يك شب که این آقا غرق خواب بود، زنه او را صدا زد و گفت:

بمن میترسم... مثل اینکه در اطاقك يك موش است!

آن مرد که سخت ناراحت شده بود با لحن خواب آلود گفت:

زنه حساسی بمن چه؟ مگر خیال میکنی که من پشك ام!

وقتی که زن سر شوهر خود بدگمان باشد

چقدر خوب است که زن سفر کند و انسان هیچ مسوولیتی نداشته باشد

هنر نما بی های بهزاد باقر یحی
سرشار او که از آثار جهان قیمتش
بسیار ایدار است عده از مستشرقین
معروف را وادار نمود که گنجینه حیات
خود را برای زنده کردن نام و
مقام آن استاد بزرگ نثار نمایند
چنانچه دکتور کنل آلمانی کتابی
بنام میناتور های ملل اسلام در
شرق تألیف نمود و زحمت بسیار
کشید تا بهزاد و کارستانهای او
را به هم وطنان خود معرفی نماید
هورت (معلم دری در
مدرسه اله شرقی پاریس) کولکسیون
بنام بهزاد و آثار او ترتیب و تدوین
نمود. بلو شه کتابدار کتابخانه
ملی پاریس در کتاب خود موسوم
به (نقا شیهای نسخه های خطی
شرقی) شرحی در وصف بهزاد
نوشته. مستشرق معروف فلیپ و
الترشولز آثار منتخبه بهزاد را
بانگوشن محققانه ارزیابی کرد و
پیرامون او و معاصرینش کتابی
نگاشت.

مارتین فرانسوی کامل ترین
و مبسوط ترین کتابی که به بهزاد
نزدیک است و حاوی جمیع صور و

مظهر بدایع صور است و مظهر نوادر
هنر قلمش ناسخ آثار مصوران عالم...
تصویرات هنر و روان بنی آدم
بست. موی قلمش زاو استادی جان
داد. بصورت جمادی و جناب
استاد به یمن تربیت و حسن رعایت
امیر نظام الدین علیشیر باین مرتبه
ترقی نمود و حضرت خاقان منصور
را نیز با آنجناب التفات و عنایت
بسیار بود و حالا نیز آن نادر العصر
صافی اعتقاد منظور نظر مرحمت
سلاطین نام است و مشمول عاطفت
بی نهایت حکام اسلام بی شبهه
همیشه آنچنین خواهد بود. سایر
کتاب مر قومه نیز به تعریف و توصیف
قلم معجز رقم بهزاد و نگارخانه او
که رشک ارزنگ مانی و نگارستان
چین است پرداخته اند و از تمام
اینهمه استعارات انبوه و تشبیهات
خوش رنگ و چین و شکن های
الفاظ و عبارات رنگی اینقدر معلوم
میشود که در سلطنت سلطان حسین
بایقرا (۹۱۱) و اوایل سلطنت شاه
طهماسب اول و اولی
در حیات بوده است و در عهد
شاه اسمعیل اول (۹۰۶ - ۹۳۰)

صنعت کار بزرگ مانند ستاره
درخشان در آسمان هرات طلوع
نمود. و تا دور دست ترین نقاط
شهر تشسطنین افگند.
در همان موقعی که در اورپا
لیوناردو و ینچی ها، رافا یلها برای
افتتاح دوره تجدد در صنایع مستظرفه
سحر و جادو میکردند. بهزاد در
هرات سکه تجدد را بنام خود زده
اسلوب نقاشی اروپا را با آسیا امتزاج
داده. این فن نفیس را بدرجه کمال
رسانید. پس بی مناسبت نخواهد
بود که یاد ی ازین استاد ارجمند
نموده و این صنعت کار بزرگ را
به هموطنان عزیز معرفی نماییم.

کمال الدین بهزاد:

بهزاد از اهالی شهر هرات بوده
و کمال الدین لقب داشته است. از
قرار معلوم در سال ۱۴۴۰ میلادی
تولد یافته و بعد از مدتی بخد مت
سلطان حسین با یقرا آمد. یکانه
حامی و مشوق بهزاد وزیر و شاعر
معروف میر علی شیر نوابی بود.
است. بهزاد با شاعر بزرگ و عارف
مشهور قرن نهم هجری حضرت

در تاریخ تمدن ملل غرب قرن
چهاردهم تا شانزدهم میلادی رادوره
(رنسانس) مینامند یعنی از یکطرف
صنایع قدیم و متروک شده از نوزنده
گشته است و از سوی دیگر صنایع
نوظهور مستظرفه به منتها ی جمال
و کمال خود رسید. شهر فلورانس
روم را مهد صنعت و مرکز ارباب
قلم و هنر قرار داده نوابی مانند
لیوناردو و ینچی و رافایل، البر
دورد و میکل آنژ و غیره بروی کار
آورد. در آن عهد و زمان هرات
عزیز نیز ازین صنعت نفیس محروم
نبوده و این مشعل فروزان و چراغ
درخشان را بکف داشته نقاش طبعیدی
را بنور خود روشن نمود. است
یعنی در همان قرن و روزگاری که
افتتاح صنایع مستظرفه در وسط
آسمان اروپا رسیده. بدر و دیوار
غرب تابش می نمود در دور
دستترین منطقه وطن عزیز یعنی
(هرات نقاشی، خطاطی، معماری،
دوره ترفی و شکوه خود را سیر
می بخشید و شهر هرات راهمسر
و رقیب یکانه فلورانس قرار داده
بوستان پر نقش و نگار آسیا
معرفی میکرد. بطوریکه تا آن زمان
هیچ شهری از شهرهای مشرق
زمین آنمقام را احراز نکرده و در

هیچ عهدی پایه صنعت از آن بالاتر
نرفت و خوش نویسان و نقاشان
باین حد طرف تشویق و احترام
نیبودند. در سال ۱۴۱۹ م مطابق
۸۲۲ هـ شاه رخ مرزا
نقاش معروف غیاث الدین
خلیل را به سفارت نزد خاقان
چین دای منیع که از خاندان منیع
است میفرستد و دوره منیع هادر
چین بهترین دوره صنایع است.
در اثر همین تشویقات و زافزون
میدان وسیعی برای صنعت گران
هنر و روز باز گردید و اکادمی برای
صنایع مستظرفه تاسیس یافت.
درین اکادمی چهل نفر نقاش و خوش
نویس مستخدم بوده یک نوع
سنگر مدافعه در مقابل نفوذ روز
افزون صنعت چینی تشکیل میدادند
در تحت نفوذ این نگارستان در
هند وستان نگارستان هند که تخم
آن بدستیار غزنویان کاشته
شده بود بدرجه تکمیل رسید و شاه
هکارهای مانند تاج محل و غیره
بوجود آمد در همین عهد است که
کمال الدین بهزاد نقاش معروف و

بهزاد، مشعل فروزان و چراغ درخشان هنر میناتوری

از: مرویزه

مولانا جامی دوستی و رفاقت
داشته است. بهزاد یک اکادمی
نقاشی در شهر هرات بر روی کار
آورد و یک سلسله از استادان نامور
با او همراه بوده به منتها ی سعی
و جدیت مشغول کار بودند در همان
ایام ستاره سعادت و اقبال وی
درخشان و بعد ها شاه اسمعیل
صفوی او را به همراهی خود بتبریز
برده است اولین کتاب و نزدیکترین
تاریخی که در آن ذکر از بهزاد درفته
و در عین حال معاصر با خود اوست
حبیب السیر مؤلف آخوند میراست
که در جلد سوم کتاب، صفحه
۳۵۰ طبع بمبئی در حق بهزاد چنین
مینویسد «استاد کمال الدین بهزاد

وی رئیس کتابخانه پادشاه مذکور
بوده است.
بهزاد در عهد سلطان حسین در
شهر هرات میزیست و پس از
ظهور صفویه سر آمد آن هنر بایران
آمده و مظهر عنایت شاه اسماعیل
شده و شاه طهماسب اول هم پیش
وی شاگردی کرده است و در هر
صورت تا سنه ۱۵۱۴ میلادی در قید
حیات بوده است. اما تاریخ روزگار
اجوانی و پیری و مدت فعالیت
بهزاد را از موسیو بلو شه کتابدار
کتابخانه ملی پاریس در کتاب
«نسخه های خطی شرقی» چنین می
نویسد:
که مدت فعالیت بهزاد از سنه
۸۷۰ تا ۹۳۲ هجری بوده است.
بهزاد و عقاید فرنگیها:

نقوش و آثار دستی او ست فراهم
نمود که تقریباً نصف حیات بهزاد
را همین کتاب روشن نموده و اطلاعات
گرا نبهای داده است. مارتین عقیده
خود را نسبت به بهزاد چنین نگاشته
است «با اینکه کمال الدین بهزاد در
دریک محیط دیگر زیسته است، باز
مقام او از مقام نقاشهای معروف
فرنگ مانند فو که و مملینک و غیره
کمتر نمی باشد. استاد بهزاد که
تقریباً در ۱۵۲۵ وفات یافته در
مملکت خود در نزد پادشاه وقت
مورد لطف و تحسین گردیده است
چنانچه رافایل در روم از طرف
ایتالیا مورد حرمت و ستایش واقع
شده بود، بهزاد نیز در وطن خود
محبوب القلوب بوده و در روز و
فاتش حزن و تأثر صنعت شناسان

ملت بدرجه بود که نظیرش کمتر دیده شده است. تصویرهای خطی بهزاد را در پهلوی تصویرهای فوشه که در شانتلی است و تصویرهای کریمان که در وینز و یا در پهلوی نسخه خطی مشهور رونه دانزو که در کتابخانه امپراطوری وین است میتوان گذاشت. آثار استادان فرنگی ممکن است برای ماخوشر و باقیمت تر باشند بدین جهت است که ادراک موضوع و مفهوم آنها برای ما آسان تر و طرز نقشه و نگارش آنها با احساسات قلمی ما موافق و نزدیکتر است و مگر نه از نقطه نظر صنعت کاری صرف و از نقطه نظر تزئین و امتزاج رنگهای بی نظیر است.

آثار بهزاد:

با آنکه استاد کمال الدین بهزاد در یک محل باروح آزاد و خاطر آرام مقیم نبود و چندین بار از هرات به تبریز و از تبریز به اصفهان مسافرت نمود در انقلابات و شورشهای داخلی گاهسی ضمیمه لشکر کشیها و گاهسی ملتزم رکاب سلطان بوده است روپهم هرگامی که فرصتی جسته از وقت استفاده نموده آثار گرانبهای از خود بیادگار گذاشته است آرام ترین و درخشنده ترین روزهای زندگانی این مصور زبر دست هرات همان ایا میست که در عهد سلطان حسین بایقرا با خاطر آرام در شهر هرات میزیست از یکطرف سرپرستی ریاست کتابخانه سلطنتی را می نمود و از سوی دیگر اداره آگادمی صنایع ظریفه هرات را پرو فیسور مارتین میگوید. جای بسیار تاسف است که بهزاد طرز و اسلوی را که در نقاشیهای درو دیوار قصر سلطان هرات بکار برده بود بعدها تعقیب نکرد ورنه هیچکدام از استادان ایتالیا یی در تزئین و نقاشی قصر و اتیکان روم حتی را فابل و به نوز و گوز ولی بقدر نقاشیهای قصر سلطان هرات که از طرف استاد بهزاد بعمل آمد در فن دیکوریشن (تزئین) هنر نشان ندادده اند. پس آثار قلمی و میناتورهای بهزاد که تمام موزیم های عالم و کتابخانه های سلطنتی شرق و غرب بدانها غنی و توانگر است قسمت مهم آن محصور ل زنده گانی حوزه زندگانی بخش هرات است. زیرا مرقعات و

کتاب هاییکه نقش بهزاد را بخود دیده اند حتما صنعت خوش نویسی خطاطان هرات از قبیل سلطان علی و سلطان محمد خندان و محمد ابن اعطار بانها همرا و توام بوده است علاوه بر این محکم ترین دلیل قوی ترین برهانی که برای اثبات نظر خود در دست داریم همانا تاریخ های تصویر و محل از تسام آن است که در پایان مرقعات خطی و گوشه لوح های مصوره منقوشه آن عهد مرقوم است مثلا همایون تبه قصر نمکدان کاخ هریر قصر لاجورد برج فیروزه باغ بهشت چهل استون وغیره. مرقعات فوق تماما در موزیم افغانستان که از کتابخانه سلطنتی امیر حبیب الله خان و نائب السلطنه وغیره فراهم شده بود موجود ولی متاسفانه که در اثر شورش و اغتشاش خانمان سوز چند ماهه داخلی تماما بر باد و تلف گردید علاوه بر آن آثار ذیل نیز یادگار شیکاری های بهزاد و محصول نقاشیهای آنوقت هرات در موزیم کابل موجود بود.

سلامان و ابسال مولانا جانی که از طرف سلطان علی خوشنو یس استنساخ و نقاشیهای آن بدست خود استاد بهزاد با میناتور های متن وز رنگاری های حواشی کتاب صورت گرفته است چون استاد مذکور با حضرت مولانا جانی دوستی و رابطه تامی داشت بنا بر آن در این اثر نفیس شاعر بطور دلخواه اظهار هنر نموده و یادگار بحضرتش سپرده است.

مرقعات یا بهارستان بهزاد که مجالس سلطان هرات را بصورت های گوناگون و میناتورهای قشنگ ترسیم نموده و از آن گنجینه گرانبها چهل مرقع آن که یکطرف آن کارهای نفیس بهزاد و طرف دیگران صنعت خطاطی و خوش نویسی خطاطان معروف آن دوره را شامل بود در جمله کتابهای نائب السلطنه موجود و اخیرا بدست موسیو فوشه فرانسوی آمده یادگار بموزیم لور یاریس هدیه نمود.

باقی آثار بهزاد تماما صاحب کتاب سر آمدان هنر در مجموعه خود قید نموده است چون کتاب مذکور از نظر صنعت شناسان قیمت بسزا داشته علاوه بر آن در دسترس عامه قرار نکرده است بنا بر آن تمام آثار ذیل را که منسوب به

استاد بهزاد از روی تحقیقات خویش میداند از آنجا نقل مینمایم: نخستین آثار بدیهه بهزاد صورت های کتاب مفرنامه تیمور میباشد که بخط شرف الدین یزدی برشته تحریر کشیده شده است. این کتاب ظریف در تاریخ ۱۴۵۳ میلادی انجام یافته است. بعضی از مورخین را عقیده بر آنست که این کتاب برای مزار ابراهیم سلطان نوشته شده است و برخی از تاریخ نگاران را ظن قوی بر آن است که این کتاب همان کتاب اکبرنامه میباشد که مال کتابخانه شاهیه همایون پسر بابر شاه مغول بود و از طرف سلطان علی استنساخ شده و بهزاد نیز نقش و تذهیبش کرده است. این کتاب در ۱۵۳۰ میلادی از طرف لشکر گجرات به یغما رفته بعد از طرف سلطان اکبر گرفته شده و در ۱۵۵۶ بوا سطر نادر شاه بایران رفته و بدست سلاله قاجار رسیده است. در حاشیه کتاب مهرها نشان میدهند که این کتاب از کتابخانه دولتی در آمده و مدت مدید در کتابخانه مغول هندی مانده و بالاخره بدست سلاله قاجار رسیده است. در خصوص قیمت این اثر نادر متخصصین فرنگ مینویسد که با قیمت ترین کتابهای دنیا بوده است.

یک اثر دیگر بهزاد بنام باغ بهشت هرات بسیار لایق تمجید است و بخصوص سرستونها که با ترتیب استلاکتیت کشیده و حاشیه ای که در دوره گنبد کشیده سزاوار همه گونه تعریف و تحسین است چه بهزاد در معماری نیز مهارت داشته چنانکه قدرت خود را در این فن میناتوریکه با سمس مسجد سمرقند کشیده بخرچ داده است. برای شناختن طرز معماری در زمان وی این اثر نمونه خوبی میتواند بود. دیگر بعضی نقاشیهای آجر و مرمر و کاشی تصویر کرده که یگان، یگان سزاوار مدح و تحسین است. یک جلد کتاب خمسسه امیر خسرو دهلوی که در ۱۹۴۶ نوشته شده دارای سی و سه میناتور میباشد که از کارهای بهزاد است و نیز در شهر نیویورک در موزه مترو پول یک جلد بوستان سعیدی است که میناتورهای آن نیز از کارهای بهزاد است. در موزه برتیش لندن و در استانبول در سرای بلد زئیر از آثار بدیهه بهزاد

موجود است چنانکه در استانبول ارمنناک به یک عضو وزارت اوقاف کتابچه بنام آثار بهزاد در زبان فرانسه نوشته و شرحی درین خصوص داده است تصویر ضحاک یکی از شیکاریهای بهزاد شمرده میشود. در واقع لوحه ضحاک به تماشا کنندگان تأثیر فوق العاده میبخشد مثل این است که تماشا کنندگان را با انتقام نیاکان خود که آتشسته به خون شمشیر ظلم و استبداد او بوده اند تهییج و تشویق میکند در تاریخ ۱۵۳۷ یک نفر کاظم نام از آثار بدیهه صنعتکاران معروف مرقعی جمع آوری کرده و به شاه طهما سب تقدیم نمود و این تصویر ضحاک نیز در میان آنها بوده است. قدیم ترین و معروف ترین اثر بهزاد مرقع تاریخ تیمور است که در ۱۴۸۷ به اتمام پیوسته است این مرقع دارای صفحه های میباشند که هر دو طرف آنها نقش و طلاکاری شده و هیچ نوشته ندارد. این آثار بدیهه خوبی است برای شناختن استعداد فطری بهزاد.

استاد مذکور در اکثر آثار ابدار زنده خود تمام خصایف را با تصویر پر کرده و جای خیلی کمی برای نوشته خالی گذاشته است. کار دستی بهزاد غیر از اینها صورت های یک نسخه از بوستان سعیدی است. که در ۱۴۸۷ نوشته شده و در موزه قاهره مصر موجود است ولی بدبختانه از اوراق این اثر بدیع قدری ناقص است. در کتابخانه ملی برلین نیز ۳۳ پارچه میناتورهای نگارخانه بهزاد موجود است و این میناتورها را در یک نسخه دیوان امیر خسرو که در ۱۴۹۶ نوشته شده کشیده است و بعد نیست که چند پارچه از آنها کار دستی خود بهزاد باشد. یکی از شاهکارهای بهزاد تصویر شخص سلطان حسین مرزا میباشد که این تصویر وقتی در جزو کولکسیون مارتین بوده است و صورت یک شیزاد که در حال اصارت نقاشی شده است نیز از کارهای بهزاد میباشد یک نسخه بسیار قشنگی که در ۱۵۱۱ در شهر هرات برای کتابخانه سلطان حسین بایقرا که شش سال پیش از انجام یافتن همان کتاب در ۱۵۰۵ وفات یافته استنساخ شده است که حالا در کتابخانه موزه بریتش لندن موجود بقیه در صفحه ۵۸

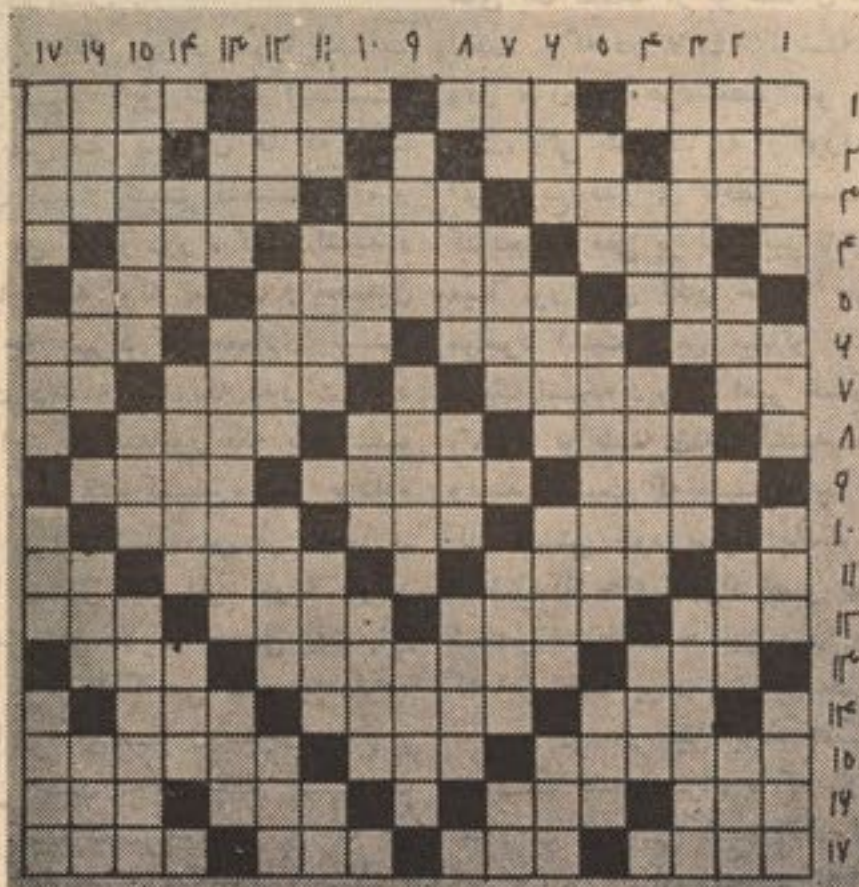

سرگرمی هاد مسابقات

جدول کلمات متقاطع

افقی :

- ۱- از سبز بجا تیکه در سر خود گل دارد - خوب - بد ست آوردن مطلوب - تر سو .
- ۲- اسپ دارد - طرف بیرونی سقف خانه - بعد از اول - ملایم .
- ۳- از آیات مخا بره - ر همبرکا تو لیک ها - مجله محبوب کشور .
- ۴- پول کا غذی - از کشو رهای بلاک شرق - دارو .
- ۵- آتش پشتو - مرد بی زن - رو شنی به پشتو .
- ۶- شا دا ب - صدراعظم زن - ترس و بیم - از افزار قلبه .
- ۷- شاه کو تاه - هم نشین - مرکز یکی از ولایات شما لسی کشور ما - از غله جات شبیه گند م .

- ۹- درد دا شتن - غو غا - کیفیت .
- ۱۰- پنچ انگشت د ست یا پا - کلاه جوا هر نشان یا د شاهان - نها یت .
- ۱۱- د ست - در آن آب جریان دارد - ضد پائین - در اصطلاح جغرافیا آنرا قاره نیز می گو یند .
- ۱۲- جای مخصوص در ستاد یوم - منشی - ناحیه - درد .
- ۱۳- از آن تقلید می کنند - گناه کاری - معکوس آن پا یتخت یک کشور عربی .
- ۱۴- رو شنی - کنار چیزی - بلند ، عالی .
- ۱۵- محبوب س - معکوس آن خو - ش بزبان خارجی - رودی در پشتو - نستان .
- ۱۶- پریدن گیاه ها با دا س - بلندی - را ز نهفته - معکوس آن در یائی در شمال کشور ما
- ۱۷- جمع دا من در پشتو - یکی از ولایات کشور - میوه ا یکه خشک آنرا باچار مغز نیز می خوریم - میوه معروف قندهار .

- ۱۳- از افزار معمار - ا سسی است که در راه خدا قربانی شد - یکی از رنگهای بیرق ما .
- ۱۴- آرامی - تحا یف - قسمت خا رچی سا ختمان .
- ۱۵- نما ینده انگلیس در زمان جنگ افغان - انگلیس - معکوس آن کیسه که در آن اسباب خیا طی میگذارد - مخترع برقی
- ۱۶- بزرگ به پشتو - حالا به پشتو - فرو بردن غذا به حلق - او لین پا د شاه آریائی .
- ۱۷- از شیر درست می کنند - بشکل تر بوز اما تر بوز نیست - گنا - اکثر مساجد دارد .

این مرد کیست ؟

عمودی :

- ۱- دنیا - غضب - تکرر - معکوس آن منسوب به فلم است .
- ۲- کسی که زبا نش می گیرد - از افزار نجاری - رفیق سو زن - بیچاره نمی بیند .
- ۳- از جلسات کمیته مرکزی - خ - خا - چپاول - دیوانه ها .
- ۴- چهار به زبان بیگانه - از خلفای دوره عباسی - مرغ افسا - نوی -
- ۵- کفش - قبل از تمدن غرب وجود داشت - معکوس آن رقص ملی ما ست
- ۶- هر روز می خوریم - برای هر اولاد عزیز است - یکی از فرایض در اسلام به املا ی غلط - تیزی سر چیزی .
- ۷- اندک - برق - از روزهای هفته - بند .
- ۸- خوشبوئی که زنان بسنه صورت خود می مالند - بخشش - در عید برای خوردن سالان میدهند .

این شخصیت که در سال ۱۷۱۳ در ناحیه لانگر فرانسه قدم بر صه و جود نهاد و پس از تکمیل تحصیلات خود چنان شوق و علاقه ای به کسب علوم مختلف در خود یافت که برای بیشتر دانستن و بهتر اندیشیدن بهر وسیله دست زد و از هر خرمنی خوشه ای چید تا اینکه فر هنگ لغات را برای اولین بار نوشت حالا شما اسم او را برای ما بنویسید .

به این تا بلو خوب متوجه شوید این تا بلو مر بو ط یکی از داستان های مشهور ترین نو یسنده غرب است امید است که تنها اسم نو یسنده و اسم داستان را با کشوری که او در آن زندگی میکرد برای ما بنویسید.

مسئول کیست؟

خواهندگان نهایت گرامی ما یک صحنه را که در ذیل است چاپ نمودیم خوب میدانید که حیوانات مهم ترین عامل انتقال امراض میباشند در یسن عکس سگی را مشاهده میکنید که روی طفلی را می لیسند خوب مسوول این چنین کار را برای ما بنویسید که با عکس شما یکجا چاپ مینمائیم.

ا	ذ	ر	گ	ش	س	ن	و	ش	ی	ر	و	ا	ن
ب	ل	ظ	ه	ی	ر	ف	ا	ر	ی	ا	ب	ی	ر
و	د	ر	ت	د	ر	ی	ه	ج	ر	ف	ی	ل	ی
د	و	ا	ل	ق	ر	ن	ی	ن	م	د	ک	د	ز
ر	د	ر	ح	ی	د	ح	ی	ش	ی	ش	ا	د	ع
ع	ی	و	ر	س	ح	س	ب	ک	ت	ک	ی	ن	ل
ف	ش	ی	ی	ا	ط	ا	ت	ا	ع	ا	س	د	ا
ا	ر	ع	ر	ه	ع	ا	ر	ن	ش	ا	ح	ر	د
ا	ل	ر	ن	ا	ل	س	ر	ا	ب	ل	ا	ب	ظ
ی	ا	ب	و	ن	س	ر	ف	ا	ر	ا	ب	ی	ع
ی	ن	ا	ب	ل	ا	ط	و	ب	ا	ص	ا	د	ن
ح	و	ا	م	د	ا	ج	ا	ل	د	و	ل	م	ن
ا	ر	س	ا	ن	د	ق	و	ی	ا	ت	ا	ف	ا
ف	ا	ا	ا	ی	ا	ر	ا	م	م	ب	م	م	و
ظ	ح	د	د	ا	ر	ا	ر	ن	گ	ق	ظ	ح	ع

جدول جدید؟

این بار یک جدول جدید را برای تان چاپ نمودیم این جدول خودش خا نه پوزی شده است و درین جدول از اسمای تاریخی استفاده گردیده است و قتیکه طبق شرایط ذیل به حل آن موفق شدید کلماتی را که در بین جدول باقی ماند برای ما ارسال دارید.

۱- در هر ستون افقی وعمودی این جدول یک کلمه یا اسم خاص گنجا نیده شده است شما بگوئید آنها را در بین جدول پیدا نمود و آن کلمه را خط بزنید

۲- برای اینکه در حل جدول زود تر موفق شوید او لا از کلمات بزرگ تر شروع نمائید.

۳- زمانیکه همه کلمات (در آخر داده شده) را از جدول خط زدید متوجه میشوید که در اطراف و نواحی چندین حروف پراکنده اضافه میمانند حروف اضافه را برای ما ارسال دارید.

۴- کلمات جدول طوری در خود جدول گنجانیده شده است که میتوانید خود کلمه را از چپ برآست و از راست بچپ از بالا به پایین و از پایین بطرف بالا و هم از یک راس بطرف دیگر راس جدول پیدا کنید.

۵- اگر کلمه ای در لست پائین

داده شده است با یک ستاره نشانی شده است آن کلمه در جدول تکرار شده است

۶- شاید یک حرف در مسیر چندین کلمه قرار داشته باشد این هم لست که در جدول گنجانیده شده است.

«آ» آلب ارسلان - آذرگشسب
 ((ا)) ابو نصر فارابی - ارژنگ - ابا صلت - ارد - اسفند یار - ابو ذر غفاری - ابو طالب - ابوهریره
 ((ب)) با مشاد
 ((ج)) جمشید
 ((ح)) حافظ - حاتم طایی
 ((خ)) خدیجه - خواه نظر - الملك - خسرو
 ((د)) دجال
 ((ذ)) ذو لقرنین - ((ز)) زو دا به - ردان «س» سبکتیگن - سکینه «ط» ظهیر فارابی
 ((ع)) عمر بن عبدالعزیز
 ((ک)) کتایون
 ((ل)) لیلی
 ((م)) مازیار - مزدک
 ((ن)) نو شیروان
 ((و)) و امق - ((ه)) هخامنش - هارون - ارشید
 ((ی)) یزدگرد

این دختر کیست؟

او از چهره های سینمای فرانسه است که با شوکت در سه فیلم شهرت را حاصل نمود او با اینکه سنش نسبت به ستاره - گان دیگر کم است اما از اینکه شهرت او تنها در استعدادش که در هنر سینما واکت داشت به شهرت رسید. یکی از فیلمهای او که بنام ((آدل - هوگو)) نام دارد و ((فرا نسو آترو فو)) کارگردان مشهور فرانسوی آنرا ساخته بود که او شهرت جهانی داد مشهور شد این فیلم شرح حال «آدل هوگو» دختر و یکتور هوگو نویسنده نامی سده نوزدهم فرانسه است بازی چشمگیر این دختر و مهارت ترو - فو در کارگردانی، ازین ماجرای واقعی عصر ما نیک فیلم سینمایی جالبی ساخته است. فیلم دوم که او در آن کار نموده است بنام ((پوستین و تابستان زیبا)) بود و بعد ازین شهرت زیادی حاصل نمود. خوب اگر فیلم او را و یا با چهره اش آشنا می دارید برای ما اسم او را و هم از فیلمهای او یک و یا دو تایی آن را نام ببرید.

پیشروان دورنما سازی

وی در بازگشت از ایتالیا بکشور فرانسه رفت و در این سرزمین همسری برای خود برگزید و شهر لیون شاهد ماسم ازدواج وی بود. زمانی که در پاریس اقامت داشت، از او دعوت شد تا کار آرایشی و تزیینات کاخ (لامبرت) را بر عهده بگیرد. پس از خاتمه تزیینات قصر لامبرت، ژان به هالیند بازگشت و تا آخر عمر در میهن خود ماند، دو اثر برجسته وی نظیر (ژان آسلین) که در حال حاضر در موزه کوپنهاگ محفوظ است، تناقض عجیبی را در دگرگونی زمینه های تابلو های نقاشی آشکار میسازد و هر بیننده را به رموز هنر دورنما سازی و مناظر و روش ایتالیایی نقاشان هالیندی آشنا میسازد. در این دو تابلوی بی نظیر (ژان آسلین) دو مرحله و دو گونه سبک را ارائه میدهد.

تابلوی (کشمشکس سوار نظام) (سال ۱۶۳۴) احساسات هالیندی ها و خصایص این قوم را در عرصه برده منعکس کرده و تابلوی (دورنمای باویرانه ها) مناظر گرم و پر شور ایتالیا را در دورنما سازی هالیندی متجسم می بخشد.

در این دو اثر ژان آسلین تحسین و اعجاب هنر دوستان را برانگیخته و در عین حال به طور آشکار تعریف ذهنی را از مکتب ها آرم و سبک کلاسیک دورنما سازان هالیندی در نیمه دوم قرن هفدهم جلوه می دهد. (ژان باتس) پیشرو دورنما سازان هالیندی پیرو سبک ایتالیا-یی و مناظر ایتالیا در دورنما های هالیند ناچار بود تا حد امکان با احساسات و تمایلات قومی و ایدئال-لیزم هنری (ها آرم) روی موافق نشان دهد و ازینرو بود که در تابلو های ژان باتس مناظر ایتالیا را در دورنما های هالیندی با سبک ها آرم و احساسات قومی در هم آمیخته و نیروی ابداع را با کمال معنای آن، در آثار او مشاهده می کنیم. اما (ژان آسلین) تفکیکی در ایدئالیزم هنری ها آرم و ریا لیزم سبک نودر مناظر ایتالیا قابل میشود. او دورنماها را به طور مجزا در زمینه برده

ها بوجود میآورد. سبک ها آرم را در دورنمای باویرانه (نشان می داد. ژان آسلین در کلیه آثار خویش کوشش فراوان به کار برده است تا حداکثر استفاده را از آفتاب گرم ایتالیا و تابش دلپذیر آن بر روی گیاهان و درختان و بالاخره تا بندگی درخشان و روشن آنرا در دورنما های خود ظاهر سازد.

به این ترتیب ژان آسلین نیز- به راه (ژان باتس) رفت و سبک نورا در دورنما سازی هالیندی ترویج داد. پاره ای از متخصصین و صاحبان بصیرت در هنر دورنما سازی هالیند، بر این عقیده اند که شا هکار های ژان آسلین از آثار (کلود لورین) الهام گرفته است و بر این ادعا دلایلی نیز ارائه میدهند ولی یک امر مسلم در آثار (ژان آسلین) وجود دارد که کمترین تشابه هنری را با (کلود لورین) نشان نمی دهد.

توجه عمیق هنر دوستان در دو قرن نهم و بیستم به آثار ژان بات و ژان آسلین با نظریه (هو بار کین) در آغاز قرن بیستم تطبیق میکند و آسلین را پیشرو دورنما سازان هالیندی میدانند که مناظر زنده و درخشان ایتالیا را با روش ابتکاری خود در دورنما های هالیندی جای

د ۴۵ مخ پاتی

هنرمند او

هم دوی نه نیکمرغه کوی خکه چی تجلی دیره وارخطا کیری (دغه رول دستراکتر او هنرمند او دده دملگری لمبت او فلسکی له خواتر سره کیری) نوموړی سړی په زیاته پیمانه پردی باندی عاشق دی لاکن ددی ددارنگه احساس په نسبت خفه دی. اودخپل هغه حریف په نسبت زیات زړه شینی دی کوم چی ددی غوښتونکی اودده تعقیبوتکی دی ددی خغه پوښتنه وشوه چی دایوه تراژدی اوغصناکه کیسه ده داسی نه ده؟ وی ویل: لاکن په عین حال کی دایوسانیری اوپام غلطوتکی داستان هم دی اوپا پوښتنه وشوه چی تاسوددغه نه حلینوتکی حالت په هکله څه احساس کوی. وی ویل: زه غواړم چی حل او فصل یی کړم.

تاسود شو تینگ او یاد یوی منطری او پیښی دعکاسی په وخت کی څه ډول فکر او احساس کوی. زه نه پوهیږم چی څینی خلک ولی دقلم په لید لوسره څینو هنرمندانو ته او یاد هغوی په اساس کړی ده.

داد. تابلوی (یکرود خانه) که اکنون در موزه کوپنهاگ هنر دوستان سراسر جهان را بسوی خود جلب میکند. بانقشش رقیق و رنگ آمیزی ملایم، همراه با شفا فیت آسمان این دورنما را به رویای دلفریب تبدیل میسازد.

(کلود لورین) دورنما ساز فرانسوی به تجسم مناظر روستایی و صحرایی در دورنما های خود علاقمند بود. حال آنکه دورنما های آسلین سراپا در هیجان عیش و نوش و صحنه های باده نوشی غرق شده است و مخصوصا تابلو هایی که با اندازهای کوچک دورنمای سرگرم کنند را بر آویزان کردن سالون ما تمییه کرده است.

(آسلین) در تابلوی (دورنمای کوپنهاگ) تصورات شاعرانه را به کار برده است و ما درین تابلو کمترین اثری از کاخهای پر شکوه از بابان و منازل وابستگان آنها مشاهده نمیکنیم، بلکه چار پایانی را در پیچ و خم کوچه های این شهر که در اطراف آنها گله بانان و چوپانان در حرکت اند می بینیم که گویی شتاب می ورزند و برای کشتار میروند.

(پنیاکر) به نوبه خود از نقاشان معروف هالیندی است که آرایشی بیشتری به دورنما های خود بخشیده است. تابلوی (رودخانه) (۱۶۵۹) میونخ) شاهکار جاویدان پنیا کر است.

حرکاتونه په دومره تعجب او حیرانتیا موری په داسی حال کی چی ښایی دوی دغسی حرکتونه په عادی ژوند کی ډیر زیات لیدلی وی.

اوس ایلی کولی د «کالوال» په توگه په فلم کی څرگند یږی. اومخکی له دی هغی د «دورا» په رول کی فلمی انځور سرته رسولی واود «مرگ بیه» نومی فلم کی دی ددغه فلم دمحور په توگه تراژدی رول لوبولی اودی په دغه تراژدی رول ترسره کولو سره دخلکو یوشمیر زیات هغه پېشنهاد ونه درکړه چی ددی خغه یی هیله کړی وه چی په ډاډول رول کی برخه وانه خلی لاکن دی بیاهم دغه رول ترسره کړ او خلکونه یی په خواپ کی وویل: آیا دا زما گناه ده چی داسی رول می په غاړه اخستی دی چی ستاسونه خوښیږی یعنی (تراژدی) دی. داجی ددغه رول ترسره کولوته اقدام کړی او ښایی دلته داسی یومطوبم اوسوژه پورته وی چی زما لپاره په زړه پوری او دخلکو لپاره آموزنده ښه ولری. باید وویل شی کله چی کولی دیوی موضوع د انځور سره مینه پیدا کړی ده نو تاسو باور ولری چی هغه پوره بریالیتوب سره تعریفولی شی. کولی دغه مرکه دخلکو دزیاتو غوښتونو په اساس کړی ده.

زنان در

طوری که قبلا یاد آور شدیم زنان حق دارند کار کنند و معاش مطابق بکار خویش بدست آرند. و درین زمینه دو ملت اتحاد شو روی هر نوع تبعیض بر ضد زنان را غیر قانونی دانسته و در حصول معاش تفاوتی بر اساس جنس قطعاً ممنوع است. و اصل سوسیالیسم یعنی از هر کس طبقه استعدادش، بهره کس به اندازه کارش، بطور مساوی یا نه مشمول زنان و مردان میشود. زنان نه تنها در همه جهات زندگی اجتماعی با مردان حقوق مساوی دارند بلکه آنها از امتیازاتی نیز برخوردارند **مثلا، دولت زنان حامله را بکارهای سهلتری تبدیل میکند که درینوقت با وجود یکه وی کار آسانتری را اشغال کرده است، دولت همان معاش قبلی را بوی میدهد و همچنان زنانیکه ماشینهای تراستی را بکار می اندازد در معاش آنها با مردان تفاوتی دیده نمیشود.**

در اتحاد شوروی حق مساوی زن و مرد در کار اجتماعی ناشی از مساوات آنها در فراگیری تعلیم و تربیت است. در این کشور دولت نظر به ارزشیکه به علم و دانش قایل است. تعلیم و تربیت را جنبه عمومی داده و فراگیری آن برای همه رایگان است.

در اتحاد شوروی بر اساس قانون اساسی برای محافظت زنان در کار و همچنان حفظ صحت آنها نورمها و مقررات بخصوصی ایجاد شده است و خلاف قانون خواهد بود که زنان را به کار های که به صحت ایشان مضر و مافوق قدرت شان باشد استخدام نمود. زنان را به وظایفیکه ساعات کارش کم رخصتی اضافی و تقاعد بیشتری داشته باشد جذب میکنند. و این امتیاز زیاتر به کارگرانیکه صاحب طفل اند، داده میشود.

پرورش جسمی

هریکروز بعد تر ۲-۳ دقیقه به آن بیفزایید. درحالیکه زمان بصورت تدریجی ازدیاد می یابد جلد طفل منطماً زیر شعاع آفتاب شرار میگیرد و به اصطلاح میسوزد بدون آنکه کوچکترین اثر سوختگی و ناراحتی های جلدی بر وی پوست بدن طفل ظاهر گردد. در زمان غسل آفتابی روی طفل باید توسط چیزی از آفتاب پنهان گردد. چونکه از داغ شدن سوختگی و آفتاب زدگی طفل در امان ماند. شعاع دادن بدن باید بالتوجه، تخته پشت، یک پهلوسینه و بعدا پهلوی دیگر، انجام شود. مجاز نیست که غسل آفتابی را فوراً بعد از صرف غذا، پس از تمرینات ورزشی و باره پیمایی خسته کننده اجراء کرد.

باید در مورد صحت و سلامت طفل در طول تمام دوره های گرفتن غسل آفتابی مواظبت بعمل آید زیرا هر طفلی غسل آفتابی را به شکل گوارای آن پذیرفته نمی تواند. در بعضی ها ممکن است سبب سقوط اشتها شده و در برخی خواب را مختل گرداند. یکی رابه دردی مبتلا ساخته و در دیگری درجه حرارت وجودش را بالا برده سبب بروز تب و ناراحتی شود. اطفال مکتبی می توانند در هنگام بازی های مختلف ساعت تیری های خود از غسل آفتابی بهره مند گردند.

بستر است که غسل آفتابی را با غسل آبی آبیازی دوش گرفتن و یا آب ریختن بالای وجود خاتمه داد.

بهترین اوقات غسل آفتابی در مناطق گرمسیر از ساعت ۸-۱۱ در مناطق معتدله از ۱۰-۱۲ و در مناطق سردسیر از ۱۱-۱۳ روز مسی باشد.

اطفال بعضاً خوشی دارند که رنگ جلدشان زیر شعاع آفتاب تصویری شود و مدت های زیادی در آفتاب قرار میگیرند (۱-۲ ساعت). این عمل بالای سیستم عصبی آنها و خلاصه آنکه بالای وجود شان بصورت عمومی اثر ناگوار از خود بجا میگذارد.

گسل آبی، چون مساز دادن وجود با قطیفه نم دار، ریختن آب بالای وجود و گرفتن دوش تاثیر عمده در امور آبدیده کردن طفل دارد. بهتر است غسل آبی را در تابستان با احتیاط و بصورت تدریجی آغاز نمود.

هرگاه به مقصد غسل آبی کار را آغاز می کند باید یک پارچه نرم فلانل و یا قطیفه ملایم را گرفته در آبیکه ۳۲ درجه حرارت داشته باشد غوطه نموده و بعدا بان طفل رامساز بدهید برای اطفال کلان تر درجه حرارت آنرا موافق با درجه حرارت اطلاق تنظیم نمایید. باید به خاطر داشت که به هر اندازه آبیکه

مرد یکه از او..

دفعتا صدای خوش خشی از عقب درب کابین ما در کشتی بگو شسم رسید و در لحظه دیگر دیدم مکتوبی از زیر پله در بدخل اطاق رانده شد. من نامه را برداشتم و دیدم با خطوط درشت اسم ((کیلادا)) بروی آن نوشته شده است. بنسایر آن نامه رابه ((کیلادا)) دادم.

او قبل از آنکه آن را بگیری، سوال کرد: - برای من؟ از کیست...؟ اما در روی پاکت اسم فرستنده نوشته نشده بود. هنگامی که آنرا باز کرد با صدای حیرت آوری گفت: - ((اوه...!))

در پاکت نامه ای وجود نداشت بلکه در میان آن یک بانکتوت صد دولاری با یک ورقه کوچک سفید گذاشته شده بود، که در روی آن صرف یک جمله باخط ظریف زنا نه تحریر گردیده بود:

((از صمیم قلب از شما متشکرم!)) ((کیلادا)) نگاه می جانب من انداخته، دوباره قرمز شد. آنوقت پاکت را باورقه ریزه ریزه نموده بمن داد و گفت:

- خواهش می کنم این را از پنجره به آب های بحر بیندازید.

بعد از آنکه خواهش او را بجا آوردم، باتبسم نگاهی جانبش انداختم او در حالیکه از جایش برمی خاست گفت:

- هیچکس نمیخواهد در مقابل تمام مسافرین کشتی به حیث احمق معرفی شود. من سوال کردم:

- آیا مراریدها اصل بودند؟ او بدون آنکه مستقیماً به سوال من جواب بدهد، بعد از مکث کوتاهی گفت:

- اگر من چنین یک زن زیبا داشته باشم، هیچوقت او را برای یک سال در شهری مانند نیویارک تنها نمی گذارم، در حالیکه خودم در (کو به) باشم.

در این اثنا یک صمیمیت عجیب و غریبی در قلب خود راجع به (کیلادا) احساس کردم.

صد دولاری از آن بیرون کشید و بدون اظهار کلمه ای آنرا به «رامسای» داد.

«رامسای» در حالیکه با نکوت صد دولاری را در جیب خود می گذاشت بالبخند رضائیت آمیزی گفت:

- دوست من، شاید این درسی برای شما باشد، تا دیگر اینقدر از خود راضی نباشید و تخیل نکنید که راستی هر چیز را میدانید.

به این صورت ((کیلادا)) شرط را باخته بود و این قصه در سرتاسر کشتی پراکنده شد و هر کسی که با او مقابل می شد، یک حرف استهزا آمیزی راجع به این موضوع می زد و شکست ((آقای همه چیز دان)) را برخش می کشید. اما (کیلادا) با حوصله طاقت فرسای، آنها را می شنید و سکوت می کرد.

مادام ((رامسای)) بعد از این واقعه باجملاتی که سرش درد می کند، عفو خواسته مجلس را ترک کرد و به کابین خود رفت.

صبح روز دیگر من او لتر از جا برخاسته و میخواستم صورتم را بتراشم، ((کیلادا)) هنوز در بستر خود افتاده و متفکرانه سیگار می کشید.

آب سردتر باشد به همان اندازه از آن کمتر استفاده بعمل آید.

شاور گرفتن در تابستان خیلی مفید است اگر شاور گرفتن در هوای آزاد به مدت ۵-۱۰ دقیقه صورت گیرد و درجه حرارت تا ۳۳-۳۵ درجه پایین آورده شود خیلی ها مفاد دارد.

آب انداختن بالای پاها و یا پاها را در بین آب گذاشتن که در هنگام صبح و یا شام قبل از خواب انجام شود خیلی ها فایده دارد. آبیکه بالای پاها انداخته میشود نباید از یک لیتر کمتر باشد و تا بجلك پاها را باید احتوا کرده و تر نماید تر کردن پاها ی طفل به این شکل است که در تشت آب انداخته طفل چند دقیقه ای پایهای خود را در تشت آب قرار داده و آنها را بشوید و بعدا اطفال پس از هر نوع آبیازی دوش گرفتن، غسل و غیره باید پاها را با تکه خشکی خوب پاک نمایند.

تأثیرات حرارتی فشار کتله آب تاثیر و شعاع آفتاب امواج و املاح مضر است فقط به اطفالی که سن و سال شان از ۳-۴ سال بالاتر باشد اجازه داده میشود که در آبهای آزاد غسل کنند. به اطفال مکتبی وقتی اجازه آبیازی داده می شود که درجه حرارت آب از ۱۸-۲۰ درجه درجه هوا از ۲۲ درجه کمتر نباشد باقی ماندن آنها در بین آب در ابتدا نباید از ۱-۲ دقیقه بیشتر طول بکشد. بعد هاین مدت تا ۱۰-۱۵ دقیقه نظر به عکس العمل طفل طول میکشد. ادامه زمان غسل اطفالی مبتلا به امراض مزمن اند و یا جسم ضعیف و یا ضعف اعصاب داشته باشند به مشوره طبیب معالج تعیین و تثبیت می شود.

اصول رهبری..

هر قدر هم رهبری و دستگا رهبری خرد مند باشد با دقت عمل کند بر اساس فاکت های جامع و موثق و تحلیل های علمی و عمیق و خلاق و جمعی نتیجه گیری نماید، ره نمود های عمل را بدرستی تعیین کند باز هم خطر خطا موجود است زیرا پدیدهای اجتماعی فوق العاده جا مع الاطراف و بغرنج متحرک و متغیر متنوع و گوناگون هستند. لذا باید در جریان یک عمل و رسیدن به هدف دایما گوش به زنگ انتقادها اندرزها پیشنهادها و ابتکار توده ها بود. ولی نکته مهم در اینجا اینست که از بین همه آنها باید بهترین و هدف رس ترین شان را انتخاب کرد که دولت مرفقی ما چنین میکند.

آیا تذکرات عالمانه، انقلابی و صمیمانه فوق نتیجه تحلیل درست فاکت ها و استخراج شعارها و ره نمود های عمل انقلابی نیست؟ آیا در هر حله کتونی عمده ترین سوال برای سرکوبی ضد انقلاب و بولادین شدن حزب تامین و وحدت عام و تام و عملی در حزب نیست؟ آیا درین مرحله حساس تاریخ حزب و کشور مهم ترین و عمده ترین مسئله فشرده شدن، بهم پیوستن و یکدست و یک زبان بودن همه نیست؟

چارمین اصل رهبری علمی جنبش، حزب و جامعه همانا آموختن از توده ها و ذربین آنها بودن است یعنی باید بهره کافی از اندرز توده ها گرفت. زیرا

بهباد مشعل

است برای تمام کردن یک چنین کتاب نفیس اغلب سالهای دراز لازم میشود این نسخه خطی که از آن سخن میگویم در ۱۴۷۵ از طرف محمد ابن عطار استنساخ و بهزاد نیز با صورت های چینی پیرا بهاش بسته است قیمت و اهمیت این نسخه از این جهت است که صورت های او از شبکاری های استاد بهزاد است بعقیده مارتین در میان این صورت ها درویش های رقص کننده و مجلس پذیرایی خسرو از شیرین و ولادت مجنون و منظره بهار و تصویر مرد یکه طوطی سبز رنگ در دست دارد از جمله شبکاری های بهزاد میباشد.

بهباد بطرز و ترتیب صنعتکار های فننگ کار میکرد و باندازه او در کارهای خود دقت و سعی بخرج میداده است. یکی از بهترین و قشنگ ترین صورت های که هیچ نقاش چینی اثر بدیعی بوجود نیاورد و لوحه میباشد که منظره روح افزای بهار را نشان میدهد. این تصویر فصل بهار پرتو آفتاب و یک زندگانی خرم و یک روشنازی تندرا بما الهام میکند که این دور نمای قشنگ و این منظره دلکش فقط منحصر بسر زمین آریانا است در واقع هیچوقت چنین جلوه طبیعت در ممالک فرنگ و حتی در ایتالیا نیز مشاهده نمیشود لوحه که پذیرایی شیرین را نشان میدهد بی شبهه از یک پرده نقاشی دیواری ماخوذ و هلمه میباشد زیرا زمینه تصویر بسیار وسیع بوده نظر بر باری رنگهای شدید حیرت آور نیز خیلی بزرگ است با وجود این در جزئیات آن بعضی چیز های حیرت بخش دیده میشود مانند طار های چوبی که با وجود آن نازک کاریهای دور بینی نقاشیهای آنها از هم دیگر فرق دارد کار آخر بهزاد در موزه لنینگراد موجود است که درجه احساسات و افکار قوه مبتکره او را بخوبی نشان میدهد. در این میناتور ها قصه لیلی و مجنون را تصویر کرده است و در واقع در نقش کردن این میناتور ها و در نشان دادن طبا یس مختلف حیوانات قوه جذبات عشق اظهار خارقه نموده است که در یکی ازین

تصاویر شکل مجنون را بطور واضح کشیده مثل اینکه یک عاشق دلسوخته سالها است که بی معشوقه خود گردیده و بعد از طی راههای خطرناک بواسطه محبوس بودن خود رسیده سر محنت دیده خود را در روی زانوی دلداده خود گذاشته و چشمان حسرت کشیده خود را با جمال کعبه آمال خود دوخته است. در یکطرف شتریکه از قیود امور زندگانی و از مبارزه جانبازی میدان عشق آزادانه از آتش فراق سوخته و نه از جام مستی بخش وصال سر مست شده با طبیعت حیوانی خود لا قیدانه مشغول خوردن خار است. و باز در اطراف لیلی و مجنون سایر حیوانات از قبیل غزال و خرگوش و شغال و غیره هر یکی در حال طبیعی خود مشغول چریدن و دویدن هستند. در نصف دیگر آن که با یک نهر جدا میشود حیوانات درنده از قبیل شیر و ببر و پلنگ و غیره مشغول خوردن خواب می باشد. بهزاد در واقع در کشیدن و ترتیب دادن این میناتور ها بقدر نقاشی های امروزی فننگ ابراز هنر نمود و نقاشی را از خیالات واقعی بطرف حقیقت هدایت کرده است چنانکه در ایران و هندستان چندین بار تصویر لیلی و مجنون را کشیده اند و در اکثر آنها حیوانات اهلی را با حیوانات درنده در یکجا نشان داده اند بدیهی است که این مساله را غیر از اغراق شاعرانه اسم دیگر نمی توان داد زیرا که پلنگ هیچوقت نمیتواند این نکته را خیال بکند که لیلی و مجنون یکدیگر را از ته دل دوست میدارند و نباید بایشان دست بزنند و یا برای خاطر ایشان بره و آهو را که پیش چشم او خوابیده اند راحت و سالم بگذارد تانشه لیلی و مجنون بهم نخورد. ولی ذکاوت بهزاد این مساله غامض را بطوری حل کرده است که هم از اسلوب قدما دوری نورزیده و هم قدمی بطرف تجدد برداشته است چنانکه حیوانات درنده و وحشی را بایک نهر از حیوانات اهلی تفریق کرده است.

بقیه صفحه ۸

قانون جزای جریم

برای خود وکیل بگیرد و اگر اقتصاد متهم ایجاب کند بهوی اجازه داده میشود که مطابق میل خود برایش از بیرون وکیل مدافع استخدا کند و در صورت تیکه شرایط اقتصاد اجازه این کار را برایش ندهد یکی از سر بازان و یا صاحب منصب های که به موارد حقوقی و نظامی معلومات کافی داشته باشد به میل متهم میتواند دفاع از وی را عهده دار گردد - یعنی در هر شرایط امکانا ت طوری به وجود می آید که حتما یک نفر دفاع از متهم را عهده دار گردد.

در این مورد که شما اشاره کردید که خارتوال از حقوق دولت دفاع میکنند قبول دارم گذشته به همین اساس بود که خارتوال ها میگو شیدند حد اکثر مجازات را برای متهم از محاکم مربوط تقاضا کنند اما اکنون چنین نیست و خارتوال از حقوق دولت نه بلکه از قساوت و عدالت دفاع میکنند و با توجه به اینکه یکی از وظایف خارتوال نیز نظارت بر قوانین است میگو شد از تطبیق درست قانون دفاع کند.

موارد حقوقی و نظامی نداشت باید از خود دفاع کند و یا در صورت تیکه وکیل هم داشته باشد چون وکیل موقت حکومتی دارد توانایی دفاع را از متهم در برابر اتهامات خارتوال و قرار گرفتن در یک موقف احتمالی ضد حقوق دولتی را در سطحی که برای متهم مفید افتد نداشت و به همه این دلایل امکان داشت حقوق متهم تاحدودی تلف گردد و موردی که میتوانست به اقل مجازات تخفیف یابد به اشد حالت مجازاتی میرسد، نظر شما بسم عنوان افراد مسلکی در امور قضایی و حقوقی نظامی در این باره چیست؟

ابوی معاون خارتوالی قوای مسلح :

همانگونه که اطلاع دارید قانون جزای جرایم علیه احضارات محاروبی نو نافذ گردیده و هم چنین تشکیل خارتوالی نظامی در قوای مسلح تازه بپای استاده است، اینکه در گذشته محاکم اساس کار خود را بر چه منوالی قرار میدادند و یا خارتوال ها به چه شیوه ای کار میکردند موضوعی است که گذشته و من هم با صحبت پیرامون آن وقت مجلس را نمی گیرم، چرا که شرایط گذشته با همه نابسامانی های خود برای همه روشن و آشکار است.

اکنون نحوه عمل خارتوالی قوای مسلح کاملاً دموکراتیک است به این صورت که ما حق دفاع به متهم را با در نظر گیری تمام حالات به وی میدهیم و حتی در صورتی که متهم خود نتواند از خود دفاع کند مجبورش می سازیم که

مدیر مسوول : **راشه راسخ خرمی**
معاون : **محمد زمان نیکرای**
امر چاپ : **علی محمد عثمانزاده**
آدرس : **انصاری واپ - جوار ریاست مطابع دولتی**
تلفون مدیر مسوول : **۳۸۴۹**
تلفون توزیع و شکایات : **۳۸۵۹**

دولتی مطبعه

در آن ساعات یادت ! نازیدم و با زهم می نازم .
 بلی ! یادت توان قلبم بودای بتو !
 زاده این آب و خاک بتو ای یادی از یاد گارهای ا مو
 وای گل شکفته آرما نهایی من! وهیر مند !!

مژده مژده مژده

هو تل انتر کانتی ننتال باکمال میل از فامیل های نهایت عزیز و گرامی دعوت به عمل می آورد تا محافل عروسی اعضای فامیل خود را با مصرف مبلغ دو صد و بیست افغانی فی نفر بسوی خیلی ها عالی و بین المللی در این هتل تجلیل و برگزار نمایند. به خاطر رضایت مندی بیشتر خانواده های محترم هو تل انتر - کانتی ننتال علاوه بر تهیه غذا های لذیذ و متنوع انواع شیرینی ها و سر ویس عالی یک تعداد خدمات ترازیکان و یک تعداد خدمات دیگر را پنجاه فیصد کمتر از قیمت اصلی آن به مشتری یا ن محترم عرضه میدارد .

جهت معلومات بیشتر لطفاً به تینفون های نمبر ۳۱۸۵۱ - ۳۱۸۵۵ ، ونمبر فرعی ۲۰۳ شعبه فروشات و ۲۰۴ شعبه محافل هو تل انتر کانتی ننتال تماس حاصل فرمایند .

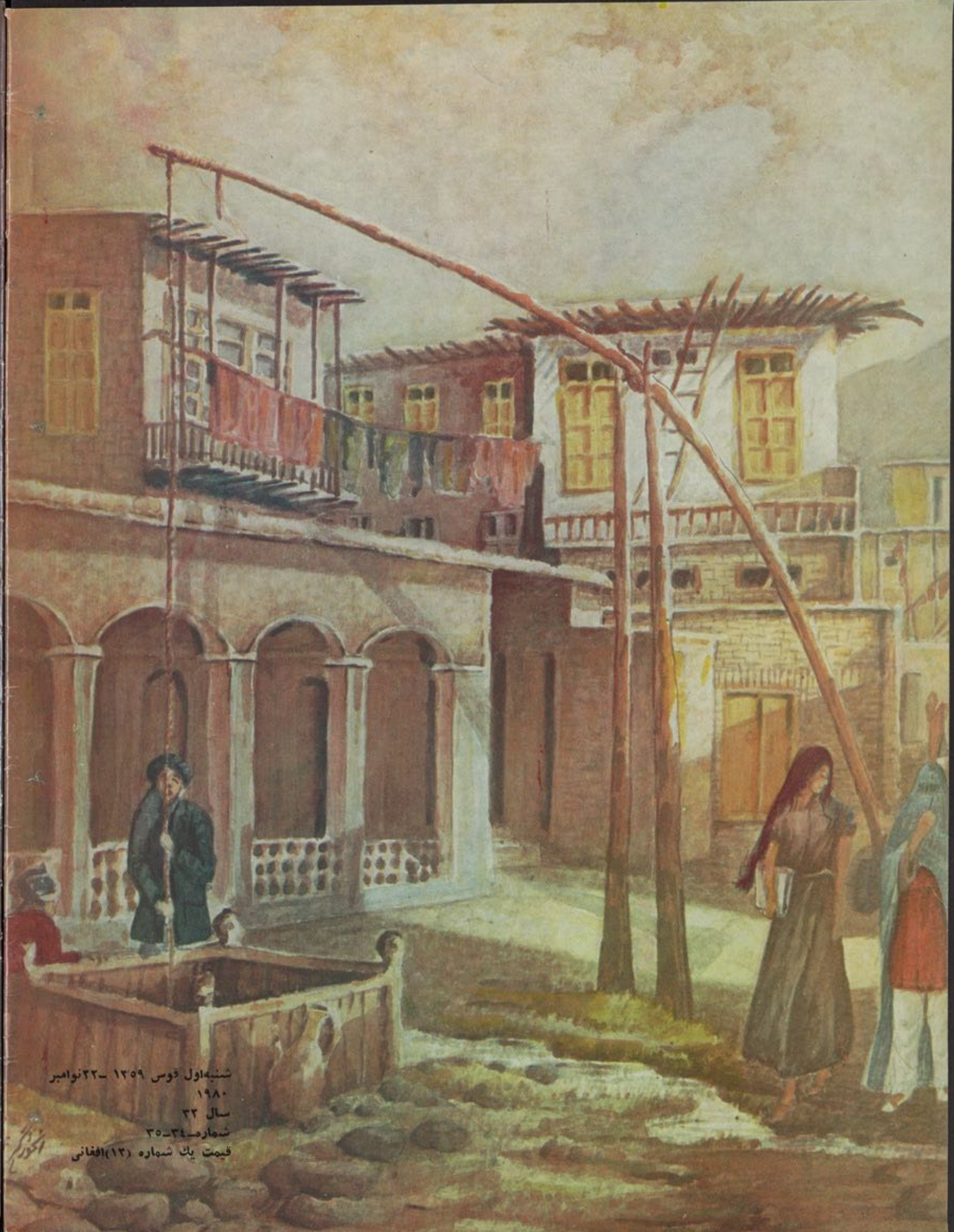
ازره آورد های اتحاد شوروی:

خبرنهل محمد دین ژوال

بهرادمردان آنجا و اینجا !

در آنجا که جوانان و دختران در خانه شوروی ها ..... !
 بشاش خنده کنان با نظر ها بازی بیاد شما راد مردان وطنم
 میگردند . ای نبرد آزما یان را جهان
 در آن پارکها که همه از سرور نوسازی
 زندگی بهره داشتند . وای مردانیکه شهید این آرمانها
 و آن ما وائیکه کدورت ها به شده اید .
 دلپاراه نداشتند . نازیدم و با زهم می نازم .
 بلی: در آن محل که باغش مسکن می نازم به کوه های شامخت
 خوشبختان بود . می نازم به دره و دیارت
 بیاد تو ..... ! همان بیاد
 توای وطن ای جا یگانه شیران - نازم و باز هم می نازم !
 نازیدم و باز هم می نازم ..... ؟ در آن فابریکه هاییکه کارگران
 در آنجا که انس صلح بشری قهرمان عرق ریزی ها داشت .
 شعار روز بود . در آن کلخوزها که دهقانان
 در آن ما واکه آرامی وامن از ثمر بازوری بر توان خود افتخار
 جهانیان در رگ و خون شان را نصیب خود دانسته بود .
 تپید نه داشت ... در آن مترو ها که گلبازان
 در آنجا ، در آن آشپزخانه سیاه از بکسان سبذ گلی را به رخ
 وسفید در جا یگانه انس و لغت و کشیده بود .

شنبه اول قوس ۱۳۵۹ - ۲۲ نوامبر
۱۹۸۰
سال ۳۳
شماره ۳۴-۳۵
قیمت يك شماره (۱۳) افغانی

افغانی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**